

ĐẶC SẢN XUÂN CỎ THƠM 2023

“Đặc San Xuân Cỏ Thơm 2023”,
một tổng hợp gồm những thiệp chúc Tết, thơ, văn, nhạc, họa, ảnh, tin tức ...
một số thân hữu gửi cho Cỏ Thơm vào dịp Tết Quý Mão.

***** THÂN MỜI QUÝ VỊ THƯỞNG LÃM VƯỜN XUÂN *****

Biên soạn: **Phan Anh Dũng** (Rockville, Maryland USA)

THƠ PHAN KHÂM

MỘT THUYỀN HOA XUÂN

Con đường làng dưới chân đê
Chiêm bao thấy bóng Mẹ về nghiêng nghiêng
Đầu mùa cây trái tháng giêng
Nhìn trong mắt Mẹ một thuyền hoa xuân

XUÂN... XUÂN

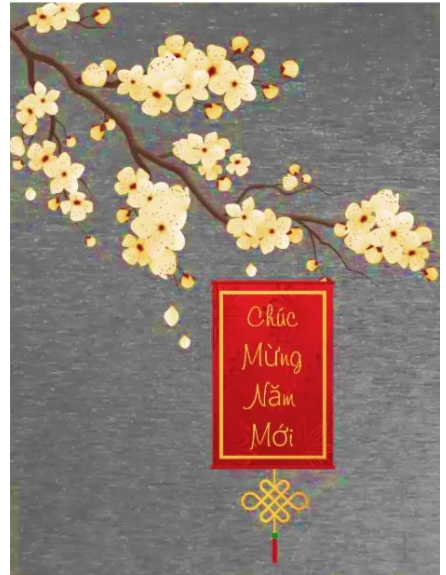
*Xuân thắm xuân tươi nở nụ hồng
Xuân tân xuân trọn vẹn hằng mong
Xuân yêu xuân mến theo năm tháng
Xuân mộng xuân mơ ngập cõi lòng
Xuân cảm xuân hoài thơm ngõ hạnh
Xuân hòa xuân hợp ngát hương nồng
Xuân tình xuân ý muôn cung điệu
Xuân hẹn xuân chờ cả núi sông*

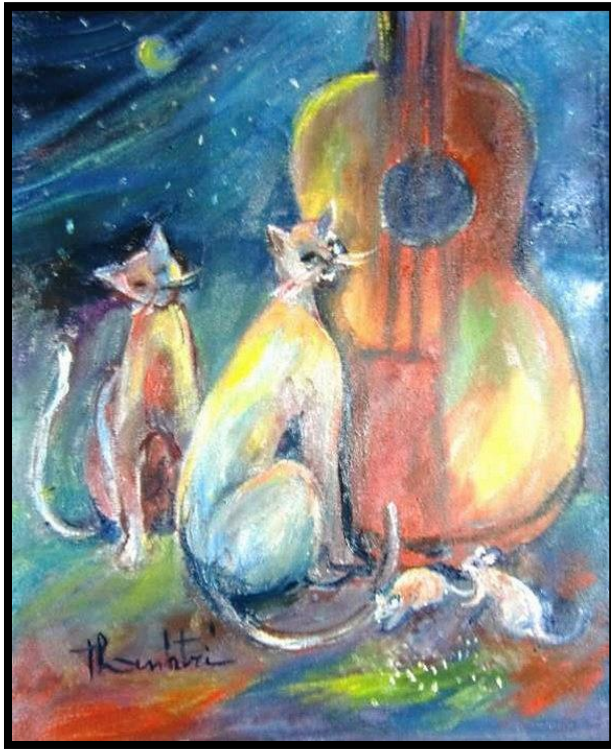
XUÂN NGUỒN CỘI

Giao thừa kinh nguyện ngát trầm hương
Giây phút thanh tân thắm nụ hường
Bóng Mẹ hiền lương am Tịnh Độ
Dáng Cha phúc hậu mái Xuân Đường
Chân trời nẩy lộc muôn ân đức
Mặt đất đâm chồi triệu ánh dương
Nải chuối buồng cau xôi nếp mật
Đời đời nguồn cội của yêu thương

Ý XUÂN

*Tôi vô tình nhớ năm qua
Vào xuân em mát lụa là tháng giêng
Em cười nở nụ thủy tiên
Đời tôi hóa kiếp truyên chuyên mát rồi
Ước gì em mãi trong tôi
Bên dòng sông thắm chiều vui nổi buồn.*

Tranh về mèo của họa sĩ Thanh Trí Sacramento, California

Ngày Tết rồi sang
sang rồi Tết
Rạng Xuân đang tới,
tới cũng Xuân...
gh

Xuân - Hoa Cỏ Thơm Lùng

Mưa gió ngày Đông cũng đã qua
Ba mươi Tết nắng ấm chan hòa
Dưa hành củ kiệu còn thơm phức
Mỹ tục thuần phong mãi thiết tha
Vẫn chiếc bánh chưng thời mở nước
Này câu đối đỏ viết treo nhà
Chúc Mừng Xuân Mới Văn Thi Sĩ
Vườn **Cỏ Thơm** lùng vạn luống hoa...

Quang Hà

30 Tết Quý Mão 2023

... Những người muôn năm cũ

Hồn ở đâu bây giờ!"

Bài thơ Ông Đồ do Vũ Đình Liên viết năm 1936, chắc ai cũng biết, diễn tả sự suy tàn của Nho Giáo. Hình ảnh ông đồ chỉ còn là "*cái di tích tiều tụy đáng thương của một thời tàn*" (lời Vũ Đình Liên)

Mời nghe: **Ông Đồ** - thơ **Vũ Đình Liên**, nhạc **Phạm Anh Dũng (Cali)** – **Lê Bảo** hát

Câu "...Ngoài *giời* mưa bụi bay", chữ "*giời*" trong bài được giữ nguyên như nguyên thủy bài thơ, không đổi thành "*trời*", như sau đó, vì "*giời*" nghe buồn hơn (theo ý người viết nhạc)

<https://www.youtube.com/watch?v=RQDAbFjEP6A>

ÔNG ĐỒ

1

Andantino

thơ Vũ Đình Liên
nhạc Phạm Anh Dũng

Mỗi năm hoa đào nở Lại thấy ông đồ
già Bày mực Tàu, giấy đỏ Bên phố đông người qua Bao
nhiều người thuê viết Tả tác ngợi khen tài: "Hoa tay thảo những
nét Như phượng múa, rồng bay" Nhưng mỗi năm một vắng Người
thuê viết nay đâu? Giấy đỏ buồn không thấm Mực đọng trong nghiên
sầu... Ông đồ vẫn ngồi đấy Qua đường không ai hay Lá
vàng rơi trên giấy Ngoài trời mưa bụi bay Năm nay đào lại
nở Không thấy ông đồ xưa Những người muôn năm cũ
Hồn ở đâu bây giờ?

Chords: A, D, A, E7, A, D, A, E, E7, A, Am, E, Dm, Am, E7, Am, Dm, G, G7, C, Am, Dm, Am, E7, Am.

Vũ Đình Liên viết bài thơ 1936
Phạm Anh Dũng phổ nhạc 2022

Năm Mới Xuân Quý Mão! 2023. Tuệ Nga Thân Kính
Chúc Quý Anh Chị Thân Hữu Cùng Đại Gia Đình: **VẠN
PHÚC AN KHANG - VẠN ĐIỀU NHƯ Ý! XUÂN TÂM AN
LẠC.**

TN Xin Gửi Mời Quý Anh Chị Nhà Lăm Nhạc Phẩm:
MÙA XUÂN TÔI VỚI CỘI MAI! HY VỌNG NĂM MỚI AN
BÌNH HẠNH PHÚC! NHÀ NHÀ YÊN VUI ...

Thân Kính, **Tuệ Nga**

*Tôi nhớ mùa Xuân nào
Mùa Xuân quá khứ xa xôi,
Mùi nhang trầm mãi vương vấn hồn tôi
Mùi nhang trầm ngát thơm hương Thanh
Khiết!*

*Nhớ chiều Ba mươi
Mẹ cúng tiên thường,
Mẹ bầy tiệc ...
Trầm hương ngát trà Sen
Gia Đình sum họp, đủ Chị đủ Em,*

*Ơi, mùa Xuân êm đềm ...
Chợt về đầy ký vãng
Sáu mươi năm qua, biết bao buồn vui, ly tán*

*...
Dòng đời, dòng đời vẫn mãi miết trôi
Còn một chút gì trong đáy hồn tôi ...*

*Sáng mông một, Nắng Cười ...
Tôi mở cửa,
Cha Hân Hoan Lì Xì cho từng đứa,
Mẹ Cười Vui âu yếm!
Mẹ Dịu Dàng ...*

*Bàn Thờ PHẬT. Trang Nghiêm.
Mâm Ngũ Quả, tươi vàng dâng cúng Phật.*

*Ơi, Mùa Xuân ngọt mật
Một thuở nào đã xa
Thời gian vút cánh qua
Ơi, mùa xuân quá khứ!*

*Sáng hôm nay về đầy hồn khách lữ,
Nhìn mây trời tôi tự nhủ thầm tôi
Đã xa rồi, thuở ấy quá xa xôi!
Trang sách lật như dòng đời vút cánh ...*

*Gom tất cả tôi trả về hư ảnh
Còn mình tôi đứng Với Cội Mai Già!
Yêu vô cùng những năm tháng đã xa
Tôi trân quý cát đáy hồn Kỷ Niệm!*

*Đời như Thuyền,
Thuyền dù qua bao Bến
Cũng nhớ hoài thương mãi Bến Quê Hương
Tuổi hoa niên thơm ngát ...
Mộng Thiên Đường,
Tôi cất giữ trong Hồn tôi cất giữ.
Có tiếng Gió Buồn...
dặm dài cô lữ!*

*Tôi băng khuâng ...
Nhìn Mai trắng cuối vườn,
Thoảng đâu đây lẳng đặng Gió Trầm Hương*

MÙA XUÂN TÔI VỚI CỘI MAI

(thơ Tuệ Nga - phổ nhạc & hoà âm Quang Đạt - ca sỹ Ngọc Quy)

https://www.youtube.com/watch?v=Z8T_LI_WW0

**NHÂN DỊP XUÂN VỀ,
THÂN CHÚC QUÝ VĂN THI HỮU & BỮU
QUYẾN: "MỘT MÙA XUÂN AN BÌNH &
THỊNH VƯỢNG"
Phạm Bá & Ý Nguyên Maryland**

**Chúc Anh Chị và các cháu một năm mới
sức khỏe dồi dào, an khang, thịnh
vượng, mọi điều như ý.
PHẠM XUÂN THÁI & NGUYỆT HẰNG**

**Thân mến chúc quý A/C: NĂM MỚI MỌI SỰ
TỐT LÀNH, AN KHANG, THỊNH VƯỢNG,
HẠNH PHÚC và MỌI ĐIỀU NHƯ Ý!!!
GD Thành Nguyễn**

XUÂN KỲ VỌNG

Mây xa tản mạn, nắng vàng hanh
Mai chớm chồi non nẩy nụ xanh
Cánh én chập chờn bay trước ngõ
Lời oanh hớn hỏ hót trên cành
Ngày qua thanh thoát vùi niên cựu
Tết đến rộn ràng hẹn nhật tân
Ước lại mùa xuân xưa chạm ngõ
Khơi dòng non nước được xoay vần.

Hạ Thái

NGÀY XUÂN VIẾNG CỠ TRỜI

Ngày xuân thông thả dạo lên trời
Cũng có thư mời mới ghé chơi
Sẵn dịp duyệt qua hàng cảnh sắc
Luôn đường sửa lại những sao đời
Hành trang một túi thơ và rượu
Phương tiện bày đàn én với dơi
Hoan hỷ thiên đình ban lệnh đón
Trong ngoài rực rỡ sắc màu tươi.

Nhà trời cảnh trí quả xinh tươi
Sang trọng trang nghiêm khó diễn lời
Chén ngọc ly vàng thanh thảo rót
Mặt hoa da phấn thướt tha mời
Ngọc Hoàng ưu ái bày tâm sự
Bá tánh nghiêm trang trải tấu lời
Tiên nữ sục sùi khi tiến bước:
Sang năm huynh nhớ ghé lên chơi!

Hạ Thái

<https://quangtribacca.blogspot.com/>

TẾT TRƯỚC TẾT

** SONG THAO **

(tự truyện – Trích trong Truyện ngắn CÒN ĐÓ BÓNG HÌNH)

<http://www.songthao.com/con-do-bong-hinh/tet.htm>

Tết được nhắc tới từ lễ Giáng Sinh. Đêm Giáng Sinh chúng tôi khoảng chục người tụ họp nhau bên gốc ổi ngoài sân ngay trước cửa phòng. Mấy gốc ổi thấp lè tè được chúng tôi bứng về trồng theo đồ án thiết kế của Kiến Trúc Sư Ngô Viết Thụ. Từ đồ án Dinh Độc Lập đến đồ án sân trước của Nhà 2 trại Cải Tạo Làng Cô Nhi Long Thành, Kiến Trúc Sư giải Khôi Nguyên La Mã đang trượt dốc. Chúng tôi cũng đang cùng xuống dốc với ông. Suốt ngày lũ chúng tôi giang nắng kẻ khẩu hiệu trên tường, trồng cây ngoài sân, rẫy cỏ quanh hiên nhà, vẽ cờ trước đầu nhà... Chúng tôi đây là Tổng Bộ Trưởng, công chức cao cấp, dân biểu, nghị sĩ, thẩm phán, giám sát viên, đô trưởng... mới được gọi chung dưới cái tên ngục quyền. Sát cánh với chúng tôi là các tên tuổi

như Trần Trung Dung, La Thành Nghệ, Trần Văn Tuyên, Nguyễn Xuân Phong, Nguyễn Bá Lương, Trần Minh Tiết, Bùi Tường Huân, Văn Văn Của...Phía bên kia nhà chúng tôi là Khối Cảnh Sát gồm các sĩ quan Cảnh Sát cấp Tá. Cạnh Khối Cảnh Sát là Khối Đảng Phái có mặt từ Ông Vũ Hồng Khanh đến các đảng viên của các Đảng hoạt động dưới thời Việt Nam Cộng Hòa. Và sau chót là Khối Tình Báo gồm tất cả cấp chỉ huy và nhân viên tình báo chậm chân.

Chúng tôi từ các điểm trình diện học tập được di chuyển về đây với đoàn bộ đội hộ tống trang bị tới rặng, mũi súng lúc nào cũng chăm chăm muốn nhả đạn. Trong đêm tối, ngồi trong xe bít bùng bốn bề kín mít, chúng tôi thi nhau đoán mò địa điểm được chở tới dựa theo những vòng quẹo của xe. Chẳng ai đoán đúng cả. Chỉ khi bước chân xuống xe vào lúc hai giờ sáng, nhìn quanh quất, nhóm Bộ Xả Hội mới nhận ra Làng Cô Nhi Long Thành, một địa điểm quen thuộc của họ. Sáng hôm sau, mở mắt dậy, chung quanh toàn những tai to mặt lớn quần xà lỏn áo may ô ngồi thừ người trên chiếu cá nhân, tôi bỗng có cảm tưởng như mình đang ở hậu trường sân khấu. Mới Tổng Bộ Trưởng, Dân Biểu, Nghị Sĩ, Tổng Giám Đốc, Giám Đốc... đó mà giờ đây ngồi gờ xương ra với nhau chẳng rằng chẳng nói.

Hơn sáu tháng đã trôi qua kể từ ngày chúng tôi đi trình diện để học tập cải tạo một tháng. Đúng thời gian một tháng quả là có những dấu hiệu lạ. Nhà thầu dọn dẹp bếp núc, thu vén nồi niêu song chảo trong nỗi mừng khắp khởi của chúng tôi. Ai cũng

chong mắt nhìn ra cửa trước cho xe đồ tới rước về. Một đám bụi mù tung ngoài đường đất cũng bốp nghệt được cả ngàn con tim. Rồi xe cũng xuất hiện bon bon chạy vào trong trại. Chỉ có hai xe. Làm sao đủ? Nhưng những chiếc cổ mà bây giờ có cho cài khuy cổ thắt cà vạt chắc nút cà vạt sẽ lỏng le, vẫn cứ nghễnh lên chăm chú quan sát. Xe dừng lại trước vuông đất trống gần nhà bếp. Quản giáo te te tái tái tập trung một đội tù dắt ra xe. Từng bao gạo được khiêng xuống. Gạo sao mà nặng thế! Từ đó chúng tôi có thói quen nhìn gạo trong kho nhà bếp để đoán ngày về giống như mấy ông thầy bói nhìn chân gà khô để đoán vận mạng con người. Lấy chân gà mà đoán số cho người cũng như lấy gạo để đoán thời gian ở tù dĩ nhiên là sai bét. Nhưng chúng tôi chẳng biết bầu víu vào đâu cứ nhè lấy mấy bao gạo làm phao hy vọng. Chìm là cái chắc!

Chán gạo chúng tôi đi tìm ngày về ở thế giới siêu hình. Hai pho tượng Đức Mẹ và Phật Bà Quan Âm lớn bằng người thật do Làng Cô Nhi lập ở ngoài sân được chúng tôi thành tâm hỏi han nhiều nhất. Rồi đoán mộng, cầu cơ, tử vi, bấm độn, coi chỉ tay, bói dịch, coi lá... Chẳng thứ nào chúng tôi chê cả. Mọi khả năng để mở cửa trại ra về được chúng tôi phát huy triệt để. Nói chuyện với quản giáo, chúng tôi cố gài những câu hỏi xa gần để xem có khai thác được tí ánh sáng nào không. Mỗi nhà có một quản giáo, tính tình và trình độ học vấn khác nhau. Quản giáo nào cũng như thần thánh. Mỗi câu nói được chúng tôi suy đoán, tán hươu tán vượn ra rồi đồn nhau. Từ nhà này qua nhà kia lời đồn đãi mỗi lúc mỗi phòng lên. Mà chúng tôi có tới 8 nhà tất cả. Đủ khả năng để từ một trái banh quần vợt phòng lên thành trái bóng chuyền! Lời đồn nào cũng đầy hồ hởi được chúng tôi ôm trong lòng làm thức ăn nuôi hy vọng. Không hy vọng làm sao mà sống!

Lời đồn đắt giá nhất được mọi người vênh tai nghe và căng người ra cho đợi phát ra từ Khối Đảng Phái. Một ông bạn của Nguyễn Hữu Thọ, đã từng nuôi con của Nguyễn Hữu Thọ khi ông này vào bưng làm Chủ tịch Mặt Trận Giải Phóng Miền Nam, đang nằm trong khối này. Một bữa có một phái đoàn báo chí Saigon gồm các ký giả đội nón cối tới thăm trại. Con trai của Nguyễn Hữu Thọ có mặt trong phái đoàn này tới gặp riêng người đã nuôi mình. Anh hỏi ông có cần gì để anh mang vào. Tao chỉ cần thuốc suyễn thôi! Bác cần bao nhiêu viên? Về hỏi bố mày xem muốn giam tao bao nhiêu ngày thì mang vào từng đó viên.

Không biết anh ký giả này có mang thuốc vào không và mang bao nhiêu viên nhưng ngày lễ Độc Lập 2 tháng 9 ông này được ra về cùng với khoảng chục người đa số là các chị ở nhà nữ. Chúng tôi tái tê trước một sự thực đơn giản mà chẳng ai nghĩ ra: vào cùng ngày nhưng không phải về cùng ngày. Tái tê hơn nữa khi báo Nhân Dân đăng tin người học viên cải tạo cuối cùng của Trung Quốc vừa được thả về sau hai mươi lăm năm học tập. Chúng tôi xiu như bánh tráng gặp mưa. Nhưng chỉ ít ngày sau lại đồn đãi,

lại hy vọng. Chúng tôi ở cái thế không hy vọng không được. Gặp nhau chào hỏi bằng câu:

" Có tin gì không?". Rồi thì thăm bơn hơi cho nhau sống.

Hy vọng của chúng tôi đặt vào lễ Giáng Sinh. Nhưng lễ Giáng Sinh cứ lừng lững tiến tới mà chẳng có chuyển động gì. Chúng tôi lại bé cái làm lần nữa. Cộng Sản đâu có mừng lễ Giáng Sinh! Không những không mừng mà còn cấm chúng tôi mừng lễ nữa. Chúng tôi có xin phép cử hành thánh lễ. Câu trả lời dứt khoát là không được. Thêm một lệnh cấm trước ngày lễ: không được hát thánh ca. Chúng tôi cảm thấy hụt hẫng. Dù theo Thiên Chúa Giáo hay không, dân miền Nam vẫn coi lễ Giáng Sinh như một ngày vui tỏ bày sự thân ái và an bình giữa gia đình và bằng hữu. Chúng tôi tự động từng nhóm một quây quần nhau trong đêm thánh này để sưởi ấm cho nhau.

Nhóm chúng tôi khoảng chục người tụ họp nhau bên cạnh gốc ổi. Vài anh có sáng kiến cắm đèn cày vào hũ đựng chao treo toong teng trên những cành ổi. Trên tấm ván nhỏ dùng làm bàn chúng tôi gom góp lại được ít viên kẹo, vài thanh đường tán, lon gô trà và chiếc điếu thuốc lào. Chúng tôi kể cho nhau nghe những lễ Giáng Sinh trong đời mình. Dưới ánh đèn cày lung linh và những vệt sáng đỏ bập bùng từ chiếc điếu thuốc lào chuyển tay nhau, tôi nhìn quanh những khuôn mặt đồng cảnh chung quanh. Nửa năm tù đã đeo gọt mặt mũi bạn bè tôi thành những góc cạnh cứng cõi vêu vao. Chúng tôi có chung những đôi mắt buồn bã vô hồn. Nổi chán chường hẳn rõ trên từng khuôn mặt. Vài anh bạn trẻ, bất chấp lệnh cấm, hát nho nhỏ những bài thánh ca quen thuộc. Chúng tôi ngồi chết lặng. Nước mắt chực hờ chỉ muốn chảy ra. Đại Sứ Phạm Trọng Nhân tóc lơ thơ bạc trắng, hàm răng nhấp nhồm chỉ muốn nhào ra khỏi miệng, rít một hơi thuốc ròn rã, thờ ra một chùm khói và một câu than:

- Buồn bỏ mẹ, các cậu nhỉ!

Một anh bạn trẻ đưa tay đỡ chiếc điếu cày, tay vè vè bi thuốc, cười buồn:

- Sắp tết rồi còn buồn kỹ hơn nữa, bố ơi!

Chữ tết thốt ra như một mũi kim chích đau nhói. Tôi chưa có thể tưởng tượng ra một cái tết trong tù, nhưng chắc phải lạnh tanh và buồn tủi lắm. Tôi hoảng hốt ném ra một câu thăm dò:

- Chắc tết thế nào cũng có đợt về!

Hòn đá tôi ném ra khá nặng ký. Mọi người ào ào tranh cãi. Nói tới về thì có là thánh cũng chẳng thờ ơ được. Tán đi tán lại một hồi bao giờ mọi người cũng thú vị với những lời tán lạc quan nhất.

Tết như trái bóng sặc sỡ treo lơ lửng trong đầu chúng tôi. Các hăng tin đồn hoạt động mạnh mẽ xoay quanh con số người sẽ được thả. Nhà bếp đã bắt đầu mua heo về vỗ thịt. Bao nhiêu con heo? Bao nhiêu người chia nhau một con heo? Lấy tổng số tù trừ đi số người sẽ ở lại ăn thịt heo thì ra số người được thả về. Dĩ nhiên toàn là đoán mò không. Anh nào cũng lắc đầu quầy quậy chẳng thèm ăn thịt heo tuy cả mấy tháng nay có trông thấy miếng thịt heo nó ra làm sao đâu.

Rồi tíu tít thông báo thi đua thể thao, lập ban văn nghệ, làm bích báo, tranh giải cờ tướng nhân dịp tết. Nghe mà phát nản. Nhưng rồi cũng phải tham gia. Sống với mấy anh quản giáo tích cực quá cũng có ngày sanh chuyện mà lè phè quá thì bị điếm mặt thường xuyên. Tôi nghĩ làm cho mình chìm đi trong đám đông là thượng sách. Phải nín thở qua sông. Tôi tham gia vào ban hợp ca toàn trại vừa ra cái điều không lè phè vừa được miễn lao động ở nhà tập dượt. Trưởng ban văn nghệ là nhạc sĩ Vũ Thành An, rất tích cực được quản giáo biết mặt, cán bộ biết tên. Từ ngày vào trại, chỉ với một đề tài " học tập tốt, lao động tốt " mà anh đã sáng tác được tới năm bảy bản nhạc được cán bộ phụ trách văn nghệ duyệt y để cho cả trại gân cổ tập hát mờ người. Trong một buổi tập dượt của ban văn nghệ, nhạc sĩ họ Vũ đã ôm đàn đứng hát cho anh em nghe chơi một bài anh vừa sáng tác, bài Giao Thừa phổ thơ của Lưu Trương Khương cũng là một cải tạo viên trong trại. Trước khi hát anh giáo đầu là với bản nhạc này, anh đã trở lại dòng nhạc của anh. *Thắp nến hồng lên em. Giao thừa về rồi đó. Ánh sáng ngoi trong đêm. Như bình minh đã lên. Ngoài kia xuân đang tới. Thom ngát Bao cảnh non lộc mới. Lòng thương em bấy nhiêu. Nói con thom giấc ngủ. Giấc thiên thần.....Hãy ru con nho nhỏ.....* Bản nhạc nói đúng tâm trạng thương con nhớ vợ của chúng tôi trong những ngày cận tết nên được chuyền tay nhau chép lại để ngâm nga cho vơi niềm thương nhớ. Hai mươi mốt năm đã qua rồi nhạc tôi chỉ nhớ lổ mỗ phần đầu. Phần kết còn có hẹn hò ngày về coi đó mới là xuân thật. Xuân trong lòng xuân tươi.

Bích báo được diễn nôm là báo tường thì bắt buộc mỗi Nhà phải có một tờ. Đại Sứ Phạm Trọng Nhân ở cùng tổ với tôi bò lăn bò càng ra chiếu làm thơ. Dĩ nhiên là thơ xuân. Bài thơ khá dài tán nàng xuân ráo riết rồi kết bằng hai câu:

*Xuân nay đoàn kết xuân đoàn tụ
Sao mãi thằng Nhân chưa thấy về!*

Sứ Thần Ngoại Giao Nguyễn Cao Quyền nắm sát tôi và cụ Nhân vội can. Con xin cụ, cụ đưa bài thơ này ra thì tội nó hành cụ nhỏ xác! Cụ cười nhạt. Moa đéch sợ, tởi là cùng chứ gì! Bài thơ được treo trên tường. May phước chẳng sao cả. Anh em tùm tùm thú vị. Cụ cười khoái chí. Nhưng cứ mỗi lần cụ lên cơn buồn cụ lại phán. Các toa ạ, chắc moa tởi mất! Vật đổi sao dời, sau đó cụ cũng bảy tám năm lê bước chân cải tạo khắp đất

Bắc, rồi cụ về, cụ qua Pháp đoàn tụ gia đình, cụ qua Montréal diễn thuyết về thơ Bàn Bá Lân. Tôi gặp cụ tại thành phố tuyệt này. Bá vai bá cổ nhau, võ lưng nhau bồm bộp, cả hai cười toe toét. Này cụ! Khó tôi gồm nhĩ? Mặt cụ căng lên. Tôi thế chớ nào được!

Trông cụ cổ còn cà vạt lại nhớ ngày cụ may ô xà lỏn. Bữa ăn thì đâu có gì. Một tô cơm và một chén canh lỗng bống toàn nước. Vậy mà bữa nào cụ cũng trải chiếc khăn trắng, xếp muống xếp dưa thẳng thớm trước khi đi lãnh cơm. Rõ ra là một ông Đại Sứ. Nhiều lần nhìn cụ bày biện tôi nghĩ tới khóa học ngắn hạn Nghi Lễ và Ngoại Giao được tổ chức tại Bộ Ngoại Giao dành cho viên chức các Phủ Bộ lo về nghi lễ hai năm trước. Trong khóa này cụ là giảng viên chính và tôi là một học viên. Trong bài dạy về tổ chức tiệc ngoại giao cụ đã chỉ cận kẽ cách bày bàn tiệc, xếp chỗ ngồi, nghi thức dự tiệc, nghi thức đón khách.... Từ bàn tiệc tráng lệ dọn làm mẫu tại Bộ Ngoại Giao tới vuông vải trắng trên chiếc chiếu cá nhân và đáng ngồi ăn lom khom của cụ, tôi thấy như mình vừa hực chân hực cẳng.

Giữa ba chúng tôi, cụ luôn luôn cười phô răng ra chống đỡ những châm chọc của Quyền và tôi. Một hôm Quyền liếc mắt về phía cụ lớn giọng nói với tôi cốt cho cụ nghe. Đáng lẽ cụ téch được đấy chứ nhưng vương em út nên cụ kệt, giờ cụ nằm đây kỹ quá chắc các em cho cụ dze từ khuya rồi! Cụ cười hì hì. Tôi chẳng hiểu cụ cười của cụ. Có thật hay không? Nhưng buổi tối họp sinh hoạt Nhà tập hát bài Trường Sơn Đông Trường Sơn Tây tôi bỗng nổi máu đùa dai ngồi nghĩ đổi lời bài hát để chọc cụ. Qua một đêm tôi cải biên xong lời ca. Ngày hôm sau tôi ghé tai hát nhỏ cho Quyền nghe. Anh phá ra cười rồi tim cụ mách. Thằng này nó chọc cụ, cụ ơi! Cụ đòi nghe. Ra chỗ vắng về tôi hát. *Cùng đứng ngắm chung một vầng trăng, hai đũa ở hai đầu xa thẳm. Đường ra về mùa này đẹp lắm. Người bên đông nhớ người bên tây. Ở bên đông anh ăn, anh ăn khoai sắn hơi nhiều, con đường cải tạo khó khăn gặp ghềnh cho đời anh nát. Hết rần rồi anh bắt cóc anh ăn. Còn bên tây em sống vẫn phây phây, hết ăn rồi lấy xe đi tìm kếp, biết rằng em bắt được kếp lạ, chắc em quên đời có anh rồi...* Nghe xong cụ lại cười hì hì.

Quyền dặn tôi đừng hát cho ai nghe không lại khốn cái thân. Dĩ nhiên tôi ngu gì mà trình diễn ca nhạc miễn phí. Ặng ten loe ngoe trong nhà, biết ai thật biết ai không. Cán bộ quản giáo bao giờ cũng ca cái điệp khúc cũ rích. Ở hay về là tùy ở các anh, cứ học tập tốt lao động tốt là ra về thôi. Trong mục học tập tốt dĩ nhiên có khoản báo cáo với cán bộ những hành vi của anh em. Một số người cam tâm làm Ặng ten để mong sớm được về. Cỏ đuôi chớ chớ nào mà chẳng mọc được. Một ông làm tới Tổng Giám Đốc đã làm một bài thơ ca tụng họ Hồ nhân ngày lễ Độc Lập. Trong một buổi họp Nhà nhân ngày lễ lớn, viên quản giáo vát vẻo ngồi trên ghé, ông khúm núm đứng đọc bài thơ, đọc xong lại khúm núm dâng bài thơ cho cán bộ bằng cả hai tay. Mắt ông chẳng quên nhỏ chút

nước mắt cho thêm phần đậm đà. Chúng tôi chỉ cười thầm với nhau và tránh xa những tên khả nghi.

Chiều chiều cơm nước xong (cơm nước có gì đâu mà không xong!), chúng tôi thường kéo nhau đi bách bộ trên con lộ chính trong trại, hành động được gọi là bát phở Catinat! Người đi lên đi xuống kìn kịt. Rất một thứ may ô quần đùi. Tất cả các Nhà đều túa ra ngoài. Gặp bạn quen là hỏi nhau có tin gì mới không. Chỉ có một thứ tin được chú ý. VÈ! Ngày nào cũng hàng đông tin. Toàn những diễn giải lạc quan tếu. Nghe cho vui rồi cứ ôm ảo ảnh mà hy vọng.

Quyền là một người lúc nào cũng lạc quan yêu đời. Ít khi vắng nụ cười trên chiếc miệng rộng nằm trên bộ mặt dài. Anh có nhiều tài. Hát. Vẽ. Chẳng gì cũng là anh của họa sĩ Ngy Cao Uyên. Anh vẽ chân dung khá đạt. Tôi nằm bên cạnh được anh lôi ra vẽ chân dung đến mòn da mặt. Nói chuyện tếu cũng là cái tài của anh. Dép nhựa được chúng tôi mang theo chỉ vài tháng là đứt quai lung tung. Chúng tôi khắc phục bằng cách dùng lổ lấu dây ni lông cột lại. Dây thì vớ được mẫu dây là quý xá chi cái chuyện màu sắc lật vật.

Lệnh của cán bộ là cấm đi dép vào trong nhà lát gạch bông nên dép xếp đầy ngoài cửa. Quyền nhìn đồng dép cột dây màu loạn xạ, phán. Cứ y như đồng bóng, điệu này thì vợ nó bỏ hết cả lũ!

Khi cán bộ loan báo cho phép gửi thư về nhà báo tin nhân dịp tết nhà nước khoan hồng cho mỗi người nhận 5 kí đồ gửi qua bưu điện, người nào người nay buồn muốn khóc. Hy vọng gì vào đợt về tết nữa! Quyền cười toe. Moa sẽ viết một đơn đặt hàng thật khảm, ít ra cũng phải một kí giò lụa cắn cho ngập răng.

Bác sĩ Thăng, một cây chụ chơi, đồng ý ngay. Thăng có bộ mặt rất ngổ ngáo được Quyền đặt cho hõn danh là Đốc Tơ Django. Một bữa buồn tình tôi lê tới chiếu của Thăng đấu:

- Này cậu, ở trong này đi khám bác sĩ tiện thật. Cứ xà lỏn thoải mái lại chẳng phải chi xu nào cả.

Thăng trợn mắt nạt:

- Ăn nói hay nhỉ! Có bệnh gì thì khai đại ra đi.

- Bệnh đau bụng.

- Có mỗi một cái bụng mà cũng bày đặt đau. Mà cơm canh có mẹ gì đâu mà đau bụng!

- Bị hôm qua có thằng bạn không biết xoay đầu ra mà cho một miếng cháy có phết chút mỡ. Vừa đút vào miệng là nó trôi tuột xuống bụng cấp kỳ.

- Đúng rồi! Lâu ngày không ăn thịt ăn mỡ, ăn vào đau là phải. Lần sau bạn có cho thì đưa tờ ăn cho!

Chúng tôi cứ chia nhau những niềm vui nho nhỏ như vậy cho qua ngày tháng. Ngày tháng cứ tấp tểnh nhẩy bước một tới cái tết. Mỗi ngày trôi đi là niềm hy vọng ngày về của chúng tôi hụt mất một mảnh. Mãi tới khi ông Táo về trời xong xuôi rồi tin đồn mới nở rộ lên. Mấy ông thầy địa lý, thầy bói dịch, thầy xem lá... cũng xác định là sẽ có chuyển động. Mặt tên nào tên nay nở thêm ra một chút. Đêm nằm ngủ tôi cứ vợ vẫn với ý nghĩ được ra về. Thư của vợ gửi vào cho biết là bây giờ dạy học chẳng có giờ giấc gì. Dạy một, họp hành và học chính trị tới mờ. Nhiều đêm phải ở lại trường khuya lác khuya lơ. Hai đứa con một phải gửi bà nội, một gửi bà ngoại. Gia đình có bốn người chia làm bốn mảnh. Càng nghĩ càng thấy nẫu lòng.

Sáng dậy tỉ tê với Quyền:

- Mùa này ra về chắc đẹp lắm toa nhỉ?

Quyền toác miệng ra gọi cụ Nhân:

- Nay cụ, thằng này nó đòi về đấy cụ ạ.

Cụ Nhân buồn ra mặt, chậm rãi:

- Thì ai về được mừng cho người đó. Chắc tờ còn lâu lắm.

Tối 25 tết có hiện tượng lạ. Quản giáo kêu ba người lên làm việc. Gặp quản giáo về, ba anh mặt hớt hơ hớt hải im thin thít không nói tiếng nào. Anh em rề rề theo hỏi các đương sự cứ lơ đi. Nhiều anh nổi cáu chửi thề um sùm cũng chẳng có kết quả gì. Miệng nào miệng nấy như được đóng khăng năm lần bảy lượt. Rất khuya, đợi cho anh em chui vào mừng ngủ hết, các đương sự mới lò mò thấp đèn cầy trong mừng ngồi viết. Quyền vạch mừng nói nhỏ với tôi:

- Tụi nó viết cảm tưởng. Chắc chắn mai sẽ có đợt về.

Mặt tôi giật giật tê điếng. Lạy trời cho có tên tôi. Người tôi như có nguyên một ngọn núi lửa đang phun xối xả. Lật qua lật lại chán mà chẳng ngủ được, tôi mò dậy đi tiểu. Vừa quơ được đôi dép bước ra cửa tôi giật mình nhìn ra bụi cây trước nhà. Một bóng trắng đầu phủ khăn cũng trắng toát ngồi bất động giữa lùm cây. Tôi tính quay vào kêu Quyền thì bóng trắng nghe thay tiếng động quay người lại. Tôi lên tiếng:

- Ai đó?

- Hướng đây.

- Cậu ngồi làm gì đó?

Tôi tiến sát tới bên Hướng. Giọng anh nặng nề:

- Hồi hộp quá ngủ không được ra ngồi cầu nguyện.

Tôi ngồi chồm hổm bên cạnh Hướng. Mặt anh đẫm nước mắt. Tay anh nắm chặt chuỗi tràng hạt. Anh thều thào:

- Mai mà không được về chắc tôi chết mất cậu ạ!

Tôi định an ủi anh nhưng miệng nói không nên lời. Lòng tôi cũng đang tơ bời còn an ủi được ai. Tôi không muốn đối mình đối người. Tôi lẳng lẳng bỏ đi. Mai mà không được về tôi sẽ ra sao? Tôi rùng mình. Trời đêm cuối năm thật lạnh.

Sáng hôm sau, 26 tết, cán bộ tất tưởi tay cầm cuộn giấy lên kê họp nhà. Mọi người vội vàng vào hàng ngũ. Chưa bao giờ anh em lại tập họp nhanh nhẹn đến như vậy. Tôi nhìn quanh. Mọi khuôn mặt đều căng lên hồi hộp. Bụng tôi đánh lô tô. Đang ngồi tôi đứng lên nói với đám bạn quen ngồi cạnh:

- Đứng lên một cái lấy hên!

Chẳng ai cười. Người nào cũng còn đang bận đội một thúng chì trên đầu. Mọi cặp mắt đều dồn vào tờ giấy trên tay cán bộ. Tôi thấy trang giấy đen kịt chữ. Chắc cũng phải vài chục tên. Có tên tôi trong đó không? Tôi nhấp nhòm như muốn soi thủng những con chữ trên tờ giấy.

Cán bộ lên tiếng yêu cầu im lặng. Căn phòng lặng ngắt tức thì. Cán bộ giáo đầu cà kê về chính sách khoan hồng của nhà nước. Tim tôi nhảy loạn xạ. Được về hay ở lại? Hai tình huống xa nhau như Thiên Đàng Địa Ngục. Tai tôi hững hờ với những sáo ngữ rỗng tuếch đang phát ra từ cái miệng bôi mỡ. Rồi giây phút định mệnh cũng đến. Tên người đầu tiên được xướng lên. Kẻ diễm phúc đứng phất dậy mặt mũi ngơ ngác tái mét. Tôi bấm đốt ngón tay đếm từng tên. Ngón tay cái chạy gần hết bốn ngón tay kia thì tên tôi được đọc lên. Tôi đứng phất dậy. Có phải chân tôi đang chạm đất đây không? Đầu tôi lỏng lẻo như chẳng có gì ở trong. Mặt mũi tôi tê rần. Tai tôi lùng bùng nghe tiếng quản giáo hỏi:

- Anh ở nhà này à? Sao tôi ít thấy mặt anh?

Lạy trời đừng có gì trục trặc. Môi tôi như gấn hàm thiếc không nói năng được gì. Tai tôi lại lùng bùng nghe:

- Anh ngồi xuống.

Tôi ngồi phịch xuống. Chiều nay mình sẽ ở nhà mình. Tôi cố làm quen với ý nghĩ mới mẻ này. Những khuôn mặt quanh tôi nhũn ra khi cán bộ gấp tờ giấy lại. Tôi nhìn thấy nét bàng hoàng hoảng hốt, tôi nhìn thấy những giọt nước mắt vội vã, tôi nhìn thấy những khuôn mặt nặng nề có nuốt nỗi thất vọng. Và tôi cũng nhìn thấy nỗi mừng vui cố giấu kín của những người có tên. Hường nhìn tôi cười. Anh cũng được về. Một anh mới bị cảnh cáo vì tội trộm rau ngoài vườn cũng có tên trong số những người...học tập tốt! Chúng tôi về chỗ thu xếp đồ đạc để lên hội trường. Một vài người bám lấy quản giáo hỏi han. Bỗng quản giáo lớn tiếng kêu:

- Anh nào là Đào Văn Hường?

Hường vội chạy lại đáp:

- Thưa cán bộ, tôi.

- Anh sinh năm nào?

- Thưa cán bộ, năm 1937.

- Lộn rồi. Anh không có tên. Tên trong danh sách là Đào Văn Hường, sinh năm 1927, là anh này đây.

Người Hường đổ nhào xuống. Nỗi tuyệt vọng đã đánh gục anh. Mắt anh như đôi mắt giả vô hồn ngơ ngáo nhìn quản giáo. Mọi người xúm lại quanh anh.

Tôi ngồi thừ trên chiếu. Bạn bè tôi túa đến. Người dặn dò tôi ghé qua nhà, người xin các vật dụng cá nhân, người dúi vội mẫu giấy nhắn tin về nhà... Tôi bỏ lại hết đồ đạc lèo tèo của mình cho anh em, nhẹ tênh ra sắp hàng lên hội trường. Quyền chạy theo tôi. Nhớ ghé nhà moa nghe! Tôi đảo mắt tìm cụ Nhân. Bóng cụ ủ rũ ngồi dựa tường. Tôi nhìn hàng người lố nhố đứng nhìn những con người may mắn bước ra khỏi cổng trại. Bên kia hàng rào có chòi gác là hội trường. Tiếng máy phóng thanh thúc dục ra lệnh làm thủ tục ra về. Mỗi người được phát một ổ bánh mì thịt. Tôi đứng gặm bánh mì nhìn vào trại. Trời giữa ngọ nắng gắt chói chang. Những bóng người lụi lụi lui tới. Phải mất bao nhiêu thời gian để các bạn tôi tiêu hóa được nỗi bất hạnh ngày hôm nay. Thằng đứng cạnh tôi đã lủm gần hết ổ bánh mì. Tôi nhìn bụng anh, anh nhìn bụng tôi. Hai đứa toét miệng cười. Cái bụng có đau thì kệ thầy nói!

Đoàn xe bộ đội đưa chúng tôi về bỏ ra khỏi con đường đất bụi mịn mù gặp Quốc lộ 15 queo mặt. Đường về Saigon. Nỗi bàng hoàng chưa rời khỏi chúng tôi. Ôm nỗi vui mừng quá lớn lao mà chúng tôi ngồi im thin thít không dám nói năng gì. Gió lồng lộng tung hồn tôi lên cao. Tôi nhắm mắt tận hưởng nỗi sung sướng tưởng chừng như nổ tung người ra. Cầu Xa Lộ. Ngã tư Hàng Xanh. Saigon đây rồi. Đoàn xe chạy vào vườn Tao

Đàn. Dân chúng đổ xô chạy theo. Khi xe ngừng cho chúng tôi xuống thì con đường nhựa giữa vườn nối liền hai cổng đường Nguyễn Du và đường Hồng Thập Tự đã đầy nhóc người. Những câu hỏi tíu tít trả lời không kịp. Mọi người, nhất là các bà có chồng đi học tập, muốn níu chúng tôi lại hỏi chuyện. Chúng tôi thì muốn bay về nhà ngay. Tôi vất vả luồn lách ra được tới đường Hồng Thập Tự. Một anh xe ôm chờ tới:

- Thày lên xe em chở về.

Tôi leo lên xe. Anh xe ôm vui tính bắt chuyện suốt đoạn đường về tới Thị Nghè. Tới nhà tôi bước xuống bảo chờ tôi vào lấy tiền ra trả. Anh khoát tay:

- Tiền xong gì thày! Em là lính cũ. Các thày về là mừng rồi. Thôi, chào thày em đi.

Tôi ngần ngại đứng nhìn chiếc xe rú ga lao đi. Cạnh tôi, một nhóm người tụ tập quanh chiếc xe ba bánh trên có một thùng phuy và chiếc bơm. Một hàng can nhựa cáu bẩn xếp hàng ngoằn ngoèo trên vỉa hè. Mặt mũi người nào cũng thấy căng thẳng nhìn vào mực dầu hôi trong chiếc bơm. Chắc là dầu tiêu chuẩn ngày tết. Tôi quay bước vào đường hẻm. Đứng trước cửa nhà tìm tôi đập loạn xạ. Tôi đã về tới nhà. Chúa ơi, sao lại có lúc sung sướng đến như thế này! Bên trong cửa sắt tiếng cười nói ồn ào. Tôi thò tay vào mở cửa. Con chó vàng sủa inh ỏi. Mày không nhận ra tao sao kiki? Bố mẹ tôi, anh chị tôi, vợ tôi, các em tôi há hốc miệng ra nhìn. Máy can dầu, dăm ba gói nhu yếu phẩm trong những bao nhựa đen đúa nằm ngổn ngang dưới đất, những thứ vừa mang lại tiếng cười nói vui vẻ ồn ào của gia đình tôi, bỗng bị bỏ quên. Mọi người tái mặt chạy ra ôm lấy tôi nấn nấn xem có thực là tôi không. Chắc chẳng ai ngờ tôi lại hiện ra vào những ngày giáp tết như thế này.

Tôi cúi xuống ôm đứa con gái đầu lòng. Nó te tái chạy vào phòng, núp sau cánh cửa ló đôi mắt đen nhánh ra nhìn. Nó chẳng nhớ tôi là ai. Phải vài ngày sau con tôi mới ôm tôi thỏ thẻ với giọng ân hận: Con lạ ba! Tôi ôm chặt lấy con. Làm sao có thể nói cho đứa con ba tuổi hiểu được rằng chính tôi cũng chẳng còn là tôi. Mất đi gần chục kí thịt có nhằm nhò gì so với khoảng mù mịt trước mặt, khoảng mù mờ sau lưng. Tôi trắng tay quá khứ và què quặt tương lai.

Tôi cố xua đi mọi phiền muộn. Dù sao tôi cũng lê được cái thân xác xơ vè với gia đình vào một ngày cận tết. Chẳng phải cận tết. Năm đó tôi chỉ có một cái tết. Vào ngày 26 tháng chạp!

SONG THAO

XUÂN QUÍ MÃO – CHÚC CÁC BẠN CỎ THƠM TRÀN ĐẦY NHỰA... Ý TƯỞNG THƠ VĂN RẠT RÀO, HỒN ÂM NHẠC LÊN CAO CÙNG TÀI NGHỆ, SỨC KHỎE VIÊN MẪN... HẠNH PHÚC TRONG NIỀM VUI... SUỐT NĂM...

CHÂN THÀNH,
NGUYỄN LÂN VÀ DIỄM HOA

Anh Chị Anh Dũng-Tâm Hảo thân quý,
Thân quý chúc Anh Chị và gia đình một Năm Mới Quý Mão
tràn đầy Sức Khỏe, tràn đầy Hạnh Phúc và Bình An.

Kimphungsach

Kim Phụng & Đèo Văn Sách hát: HOA SOAN BÊN THỀM CŨ (Tuấn Khanh)

<https://www.youtube.com/watch?v=Pfr6QRMXQfE>

Tân Niên Khai Bút

Nghinh Xuân Quý Mão, đón Tân Niên,
Mong ước, năm nay được toại nguyện.
Thế giới không còn dịch Vũ Hán,
Việt Nam diệt hết lũ tà quyền!
Hòa bình kết hiệp chung muôn Nước,
Nhân ái tỏa lan khắp mọi miền!
Ác mộng tàn, niềm vui trở lại,
Ta về Quê Mẹ, sống bình yên!

Trần Quốc Bảo

Richmond, Virginia

Trước thềm Năm Mới, Kính gửi Thân Hữu lời Cầu Chúc Tân Niên Quý Mão
An Bình Hạnh Phúc và tràn Niềm Vui.

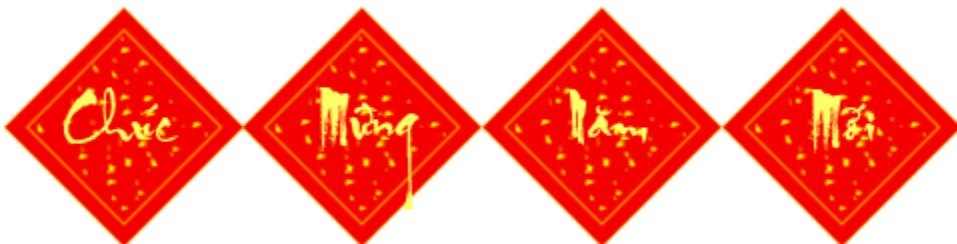
CUNG CHÚC TÂN XUÂN

Nguyễn Văn Bá & Ngọc Mai

CHÚC MỪNG NĂM MỚI 2023 - TẾT QUÝ MỆO

Nhớ Xuân Xưa – thơ: Lê Nguyễn Nga - Nhạc: Nguyễn Tuấn

<https://www.youtube.com/watch?v=QPQmlmuGvTg>

NGUỒN GỐC VÀ MỸ TỤC VỀ TẾT NGUYÊN ĐÁN VIỆT NAM

**** Phạm Thị Nhung ****

(bài đăng trong tạp chí **Cỏ Thơm** số 70, 2015)

Chúng ta đều biết, một năm có bốn mùa Xuân Hạ Thu Đông, luân lưu trôi chảy. Đông hết Xuân sang, năm hết Tết đến.

Tết do chữ Tiết (chỉ thời tiết) mà ra, ở đây còn có nghĩa là Lễ Hội hằng năm. Nguyên là bắt đầu và Đán là buổi sáng mai. Như thế, Tết Nguyên Đán chính là Lễ Hội mừng tiết Xuân về, mở đầu cho một năm mới, có từ thời thượng cổ của dân tộc ta cũng như nhiều dân tộc khác thuộc về nền văn minh mễ cốc (civilisation du riz) Đông Nam Á. Cũng bởi sống đời nông nghiệp, trực tiếp hàng ngày với sự sinh trưởng tự nhiên của từng loại cây củ, lúa mạ theo thời tiết bốn mùa, nên người xưa dùng Miêu Lịch, gọi giản dị là nông lịch (Miêu có

nghĩa là mễ, tức ngũ cốc), để định ngày trồng trọt, gieo mạ, gặt hái cho đúng thời, đúng buổi, như ca dao của ta đã từng ghi nhận :

- *Bương chải không bằng phải thì.*
- *Tháng hai trồng đậu, trồng khoai, trồng cà...*
- *Trên đồng cạn, dưới đồng sâu Chồng cày, vợ cấy, con trâu đi bừa.*
- *Tháng năm gặt hái vừa rồi*

...

*Tháng mười cắt hái cho nhanh kịp người Khó khăn làm mấy tháng trời
Từ rày mới được yên lòng ấm no.*

-Tháng giêng ăn Tết ở nhà Tháng hai cờ bạc, tháng ba hội hè...

Công việc nhà nông quanh năm vất vả, chân lấm tay bùn, hai sương một nắng; nay vừa lúc mùa thu hoạch đã hoàn tất, có cơm no áo ấm, lại đang khi được nghỉ ngơi, nhàn rỗi thì đúng dịp tiết Xuân về, mở đầu một chu kỳ vận hành mới của trời đất. Những ngày Đông xám rét mướt qua đi, tiết Xuân ấm áp trở lại...cây cối bắt đầu đâm chồi nảy lộc, bảo sao nhà nông không hoan hỉ mở hội nghênh Xuân, ăn Tết, vui chơi thỏa chí cho bỏ những ngày đầu tắt mặt tối, ăn nhịn để dành? Bởi vậy dân ta mới có câu “Cung Chúc Tân Xuân”, đồng nghĩa với câu “Cung Chúc Tân Niên”!

Tuy nhiên phong cách và thời gian ăn Tết, thường Xuân mỗi dân tộc lại mỗi khác. Riêng tại nước ta, tục lệ ăn Tết, lễ Tết đầu năm đã được nói đến ngay từ thời đại các vua Hùng mới lập quốc. Theo truyền thuyết, dân Lạc Việt, tổ tiên chúng ta, thuộc giống Bách Việt, khởi nghiệp tại vùng hồ Động Đình, ở phía nam lưu vực sông Dương Tử; sống về nghề nông trồng lúa nước. Sau lui dần về phương Nam. Khoảng đời Trang Vương nhà Chu (696-682 TCN), có người lạ, dùng ảo thuật, qui phục được các bộ lạc bản địa lập nên nước Văn Lang trên đồng bằng sông Hồng, tự xưng là Hùng Vương, truyền được 18 đời. (Việt Sử Lược. Nguồn gốc người Việt-Người Mường, Tạ Đức). Sách Lĩnh Nam Chích Quái (ghi lại lời kể của dân gian) đã nhắc tới tục lệ Ăn Tết, Lễ Tết vào đời Hùng Vương thứ sáu như sau: Khi dẹp xong giặc Ân, nhà vua đã già, muốn truyền ngôi lại cho con, bèn phán rằng, nhân dịp ngày lễ đầu năm, con nào có của ngon vật lạ đem dâng để ta tiến cúng tiên vương cho thỏa lòng hiếu kính, thì ta sẽ truyền ngôi cho. Ngày hẹn đến, các vị Hoàng Tử tấp nập đem dâng đủ các món sơn hào hải vị, hiếm quý trên đời; riêng Lang Liêu vị Hoàng Tử thứ 18, mẹ chết sớm, nhà nghèo, chỉ có Bánh Dày

Bánh Chưng, sản phẩm làm từ gạo nếp đơn giản. Vua Hùng thấy lạ, hỏi, Lang Liêu bèn thuật lại lời Thần mộng: “Trong Trời Đất không có gì quý bằng gạo, gạo là thức ăn nuôi sống con người và ăn không bao giờ chán. Vậy hãy lấy gạo nếp trắng giã nhuyễn làm bánh hình tròn, tượng trời, gọi là Bánh Dày; còn bánh lá xanh hình vuông, tượng đất, gọi là Bánh Chưng.

Bánh vuông, lá bọc ngoài, trong để gạo, giữa để nhân đậu xanh, thịt cùng mỡ vị còn tượng trưng cho công ơn Cha Mẹ sinh thành, yêu thương, đùm bọc con cái. Nay đem hai thứ bánh ấy mà dâng vua cha.” Vua Hùng nếm thử, quả thấy ngon và có ý nghĩa sâu sắc, bèn truyền ngôi cho. Dân ta từ đó có tục lệ làm **bánh dày, bánh chưng** vào dịp Tết Nguyên Đán để tạ ơn Trời Đất và tạ ơn Tổ Tiên Ông Bà.

Nhìn sang lịch sử Trung Quốc, theo tài liệu WikipediA, thì nguồn gốc Tết Nguyên Đán có từ đời Tam Vương Ngũ Đế, nhưng thay đổi tùy theo từng triều đại, chứ không phải vào đầu tháng giêng Âm Lịch như hiện nay: Như - **Nhà Hạ** chọn tháng Dần (tức tháng giêng trong Miêu lịch); - **Nhà Thương** chọn tháng Sửu (tức tháng Chạp); - **Nhà Chu** (1050-256 TCN) chọn tháng Tý (tức tháng mười một) làm tháng Tết đầu năm. Các vua chúa nói trên chọn như vậy là dựa vào quan niệm tốt, xấu theo ngày giờ lúc mới "tạo thiên lập địa", như: giờ Tý có trời, giờ Sửu có đất, giờ Dần sinh loài người; rồi tùy sự

cân nhắc tốt nhiều, tốt ít theo quan điểm của mỗi triều đại mà chọn ngày Tết Nguyên Đán khác nhau.

-Đời Đông Chu, Khổng Tử đổi lại ngày Tết vào tháng Dần.

- **Đời Tần** (thế kỷ III TCN), Tần Thủy Hoàng lại đổi qua tháng Hợi (tức tháng mười). Đến đời- nhà Hán, Hán Vũ Đế (140 TCN) đặt lại ngày Tết vào tháng Dần như nhà Hạ. Từ đó về sau, không còn triều đại nào thay đổi về tháng Tết nữa.

Vậy là cuối cùng người Trung quốc đã chọn Tết Nguyên Đán vào ngày đầu tháng Dần trong Âm lịch của họ, trùng với ngày Tết Nguyên Đán vào đầu tháng giêng trong nông lịch của ta. Có thể nào vì thế mà bảo rằng dân ta ăn Tết Nguyên Đán là bất chước họ?

Chúng ta nên biết, Ngày Tết Nguyên Đán Âm Lịch của Tàu mãi đến đời Đông Hán (25-220 CN) mới du nhập vào nước ta, trong khi dân Lạc Việt đã có Tết Nguyên Đán từ thời Hùng Vương (khoảng Thế kỷ thứ 7)

Vậy chỉ có thể giải thích rằng, Mã Viện, một lão tướng đời Đông Hán (25-220 CN) được lệnh vua Quan Vũ đem hùng binh sang đánh dẹp Trưng Vương (41CN). Sau khi diệt được hai Bà (43 CN), hắn liền áp đặt một thể chế cai trị hà khắc lên đầu người dân. Biết trống đồng Lạc Việt có giá trị văn hóa rất cao, Mã Viện liền ra lệnh tịch thu, rồi truy tìm đem hết về Tàu, đồng thời cấm ngặt người dân lưu trữ như đồ quốc cấm, với thâm ý để ông Sơ bà cố của ta lâu dần không còn biết gì về Trống đồng Lạc Việt nữa. Đồng thời Mã Viện bắt dân ta loại bỏ Nông lịch mà thay thế bằng Âm lịch của dân phương Bắc, với rêu rao là họ đã đem văn hóa văn minh Tàu truyền bá cho dân tộc Lạc Việt.

Nói cho công bằng, Âm Lịch của họ, một tháng gồm 29 hoặc 30 ngày, tương đương với một chu kỳ của mặt trăng quay quanh trái đất, và họ cũng lấy tháng dần, tức tháng giêng của ta làm tháng đầu năm, do đó thời tiết bốn mùa xuân hạ thu đông trong Âm Lịch và Nông lịch cũng tương tự nhau nên nhà nông ta vẫn theo dõi được thời gian trồng trọt, cấy cày. Lại nữa, Ngày Tết Nguyên Đán của họ cũng trùng với ngày Tết Nguyên Đán vốn sẵn có của ta; bởi vậy dân ta dễ dàng chấp nhận, rồi dần dần có thói quen gọi Tết Âm Lịch là Tết Ta ; và vẫn giữ nguyên những món ăn truyền thống cùng với những mỹ tục, tập quán, quan niệm của dân tộc về Lễ Tết, mừng xuân, khiến cho ngày Tết Nguyên Đán âm lịch của người Việt có một phong vị riêng, không thể làm lẫn với người Trung quốc.

Tết Nguyên Đán Âm lịch đã thực sự trở thành ngày Lễ hội lớn nhất của dân tộc; không chỉ nhà nông mới ăn Tết thưởng Xuân mà mọi giới, mọi ngành nghề trong xã hội: sĩ, nông, công, thương, hết thầy đều nao nức, say sưa nhiệt tình đón Tết, vui Xuân :

- *Tết chẳng riêng ai, Tết mọi nhà.*

- *Vui Xuân, vui cả một trời.*

Tục lệ Ăn Tết, Mừng Xuân của dân ta phong phú cả về nội dung lẫn hình thức.

. Trước hết, nó gắn liền với **tục lệ thờ cúng Ông Bà** có từ rất lâu đời, từ thời các vua Hùng mới dựng nước.

Tục lệ làm Bánh Chưng vào dịp Tết Nguyên Đán để dâng cúng Ông Bà, Tổ Tiên đã trở thành món ăn truyền thống của dân tộc vào ngày Tết. Hễ nói đến Tết, người mình nghĩ ngay tới Bánh Chưng, còn như không có Bánh Chưng, thì không ra cỗ Tết! (ở trong Nam thì dân ta làm Bánh Tét thay cho Bánh Chưng).

Trong việc sửa soạn đón Tết, mừng Xuân, dân tộc ta còn nhiều mỹ tục khác nữa, như:

. Vào ngày 23 tháng chạp có **Tết Ông Táo**. Người mình dựa vào truyện truyền kỳ cổ xưa của dân tộc, tin rằng, ngày này vua bếp gồm hai ông một bà (xưa bếp có ba chân) sẽ lên châu Ngọc Hoàng Thượng Đế, để báo cáo chuyện tốt xấu trong năm của những người trong gia đình dưới thế. Nên ngoài cỗ bàn, người ta còn cúng mũ áo và cá chép ; cá chép sẽ hóa long đưa ba Ông Bà Táo về trời.

. Sau đó bà con ở thôn quê bắt đầu **dựng cây nêu** trước sân nhà, vì từ 23 tháng Chạp tới nửa đêm Giao Thừa Táo Quân vắng mặt, ma quỷ thừa dịp lên về quấy nhiễu; người ta phải dựng cây nêu để trừ tà. Trên ngọn nêu được treo lủng lẳng một cái vòng lục lạc, có những chiếc chuông, chiếc khánh bằng đất nung và một dải lụa màu làm phướn. Theo tín ngưỡng bình dân, nhờ có phướn và có tiếng leng keng của chuông khánh va chạm nhau, ma quỷ tưởng đó là vùng đất có Phật che chở nên không dám đến phá phách.

Cũng vì đêm ba mươi cuối năm, trời không trăng sao, tối mò, người ta phải treo thêm chiếc đèn lồng nhỏ để vong linh tổ tiên, ông bà thấy đường về nhà.

. Dân ta không đi tảo mộ vào tiết Thanh Minh, tháng ba như người Trung quốc, mà đi vào cuối năm. Từ ngày 25 tháng chạp trở đi, ngày nào tốt trời, bà con trong mỗi gia tộc lại họp nhau **đi tảo mộ**, tức đi quét dọn, sửa sang lại mộ phần của tổ tiên cùng các thân nhân quá cố và cung thỉnh vong linh các vị về ăn Tết cùng con cháu.

. Không khí đón Tết, mừng xuân càng rộn ràng hơn khi người ta bắt đầu lau chùi và **trang hoàng, bày biện bàn thờ gia tiên**. Mấy cái chân nến cùng lư hương, đỉnh trầm bằng đồng được đánh bóng loáng. Những bài vị hay những tấm hình chân dung ghi tên tuổi, chức phận, ngày sinh ngày mất của ông bà, thân quyến quá cố được bày trên ngai. Trong mấy ngày Tết, bàn thờ còn được trang hoàng lộng lẫy thêm bằng hai bình hoa đặt hai bên góc và một mâm bông chính giữa chưng đầy ngũ quả, tượng trưng cho năm điều cầu mong : Phúc, Lộc, Thọ, Khang, Ninh. Nhưng mỗi vùng đất nước hoa trái một khác, nên mâm ngũ quả ngoài Bắc thường chưng phật thủ, cam sành, quýt đường, na, hồng hay sung. Trong khi mâm ngũ quả trong Nam vẫn giữ nguyên truyền thống gồm: mãng cầu, sung, dưa xiêm, đu đủ và xoài (cầu - xin - vừa - đủ - xài). Nhưng nhất thiết phải có thêm quả dưa đỏ, còn vú sữa, hồng, cam, quýt, mận (quả roi) thì tùy hỉ.

. **Chưng hoa Tết truyền thống của dân tộc**. Tết đến, hầu như nhà nào cũng có 1 bình Hoa Mai vàng (miền Trung và Nam), hay bình Đào hồng (miền Bắc) được chưng giữa phòng khách, trên cành treo những cánh thiệp chúc tết. Hai bên cửa ra vào thì chưng hai chậu Cúc vạn thọ. Hoa mai, hoa đào có màu sắc lộng lẫy, màu của hỷ tín, tượng trưng cho sự may mắn; còn hoa cúc vạn thọ thì tiêu biểu cho sự sống lâu.

. Ngoài ra, ở xứ ta vào dịp Tết còn có tục lệ trang hoàng nhà cửa bằng những **câu đối hay tranh Đông Hồ** treo cột nhà hay treo tường. Xưa câu đối viết chữ đại tự đen trên nền giấy đỏ thẫm, thường do gia chủ sáng tác, hoặc xin

chữ nơi các vị khoa bảng đã về hưu. Người bình dân thì mua câu đối do các ông đồ, thầy khóa viết sẵn, bán ngoài chợ Tết.

Câu đối chữ Hán như:

- *Niên niên tăng phú quý Nhật nhật hưởng vinh hoa.*

Câu đối chữ nôm ghép 1,2 chữ Hán để phiên âm tiếng Việt) như :

- *Oanh ca yến múa, mừng xuân trẻ Nước thịnh dân giàu, hưởng phúc chung.*

Ngày nay người ta có một treo tường những câu chúc Tết viết chữ quốc ngữ theo lối Thư pháp hay còn gọi là Thư họa.

Tranh Đông Hồ được vẽ trên giấy điệp. Ngoài những tranh vẽ cảnh đẹp bốn mùa, như : Mai - Lan - Cúc - Trúc, người ta còn chuộng những tranh Gà, Lợn đủ mẹ và bầy con (tượng trưng cho sự no đủ, hạnh phúc); tranh Thầy bé ôm quả đào tiên (mong trường thọ) hay tranh đàn cá vàng bơi lội (mong giàu có, dư dả) v.v...tất cả đều ngụ ý

cầu chúc đem lại điều tốt lành cho gia đình.

. **Sắm Tết, chuẩn bị cỗ bàn ngày Tết.** Ngay từ đầu tháng chạp, các bà nội trợ đã lo mua sắm quần áo giày dép mới cho con cháu ; từ rằm tháng chạp trở đi thì lo mua trước các vật liệu để chuẩn bị nấu cỗ Tết. Đoạn các bà lo muối vại dưa hành, ngâm hũ cải dầm hay lọ dưa món. Nhiều bà còn làm mứt : mứt sen, mứt bí, mứt gừng, mứt dừa... đủ cả. Những ngày giáp Tết thì lo cỗ bàn ; cuối cùng là gói nôi bánh chưng (hay bánh tét).

. **Biểu Tết** . Người Việt ta cứ đến những ngày cận Tết lại có lệ biểu Tết ; không chỉ biểu Tết những vị trưởng thượng trong gia tộc như ông bà, cha mẹ, cô bác; mà còn biểu Tết những người ơn nghĩa như thầy thuốc, thầy giáo, cùng những nơi làm ăn hay những chàng rể tương lai phải sêu Tết nhà vị hôn thê.

. **Cúng gia tiên và xum họp Gia đình.** Chiều ba mươi Tết nhà nào cũng cỗ bàn thịnh soạn, trước là để cúng gia tiên, vong linh các cụ về ăn Tết; sau để con cháu thừa hưởng lộc các cụ trong cảnh đoàn viên. Vì dân ta có tục lệ, tới chiều ba mươi Tết, dù ai đi buôn bán, làm ăn xa cũng đã trở về đoàn tụ dưới mái nhà tổ phụ.

Mâm cỗ Tết không bao giờ thiếu món bánh chưng (hay bánh tét), thịt đông (hay giò thủ) cùng món dưa hành (hay dưa món) theo đúng truyền thống:

- Thịt mỡ, dưa hành, câu đối đỏ Cây nêu, tràng pháo, bánh chưng xanh. Sau nữa, phải có thêm đĩa cá quả kho riềng, hay cá thu kho tiêu ; đĩa thịt bò hầm gừng hay thịt heo với trứng kho nước dừa... cùng các món xào, nấu như măng khô hầm gà nhồi, su hào thả bóng, măng tươi xào mực khô, chả giò rán ..Cả gia đình ông bà, cha mẹ, con cái ăn uống, chuyện trò say sưa. Tiệc vừa tàn thì quay ra đánh tam cúc, chơi rút bắt chờ đón giao thừa .

Thế rồi giây phút giao thừa đến, tiếng chuông chùa đổ hồi xen lẫn tiếng pháo nổ vang trời chào mừng năm mới.

. **Lễ Giao thừa.** Giao thừa là giây phút giao tiếp giữa năm cũ và năm mới. Theo tín ngưỡng bình dân, mỗi năm trên Thiên đình lại cho thay đổi vị Hành khiển nơi hạ giới. Sự bàn giao diễn ra giữa đêm giao thừa. Để tiễn đưa quan quân nhà Trời năm cũ trở về và đón tiếp phái đoàn năm mới đến, người ta thiết lễ ở ngoài trời đủ cả xôi gà, hoa quả, bánh mứt vì sợ có nhiều vị đi, về vội vã chưa kịp ăn uống.

Lễ thiên thần ngoài trời xong, người ta đốt pháo mừng năm mới rồi quay vào nhà **lễ gia tiên**. Trên bàn thờ gia tiên đèn nến sáng trưng, trầm hương ngào ngạt. Những lễ vật như vàng mã, hoa quả, bánh chưng, kẹo mứt, trà rượu, trầu cau đã sẵn sàng; gia chủ chỉ còn phải thắp thêm hương và bắt đầu hành lễ. Không khí lễ gia tiên lúc này thật nghiêm trang và cảm động. Cả nhà đều hiện diện, áo quần chỉnh tề, người gia trưởng trịnh trọng khấn vái trước bàn thờ tổ tiên và cầu xin các vị phù hộ cho đàn con cháu một năm mới được an khang, thịnh vượng. Con cháu tuân tự theo thứ bậc tiến lên lễ rồi quay ra chúc Tết ông bà, cha mẹ để tỏ lòng biết ơn đối với các đấng sinh thành, theo đúng tinh thần đạo thờ ông bà của người Việt.Sau đó con cháu cũng được ông bà, cha mẹ chúc lại và cho tiền mừng tuổi, đựng trong những chiếc phong bao đỏ ổi. Cả gia đình đều vui vẻ chuyện trò, ăn mứt uống rượu hay uống trà để mừng năm mới. Nhiều nhà có trẻ nhỏ thì tổ chức chúc Tết vào sáng mùng một.

.**Tục lệ bói hoa mai.** Sáng mùng một Tết, nơi phòng khách hoa mai (hay hoa đào) nở rộ, tỏa hương thơm ngát khiến người ta có cảm tưởng chúa Xuân đang ngự trị nơi đây.

Trên bàn thờ gia tiên đèn nến lúc nào cũng được thắp sáng, trầm hương nghi ngút ; người gia trưởng lễ gia tiên rồi cùng con cháu ra vườn thăm hoa mai để bói hên xui.Nếu không có cây ngoài vườn thì người ta bói hoa cắm trong bình.Nếu hoa nở rộ là điềm tốt- Hoa khai phú quý - thời vận gia chủ trong năm mới sẽ thăng tiến, con cháu đi làm, đi học đều được tấn phát.

.Tục lệ Xông đất. Bói hoa, ngắm cảnh ngoài vườn rồi ông cháu, cha con theo nhau vào nhà chờ người khách đầu tiên đến xông đất. Vì tin dị đoan, người xông đất sẽ có ảnh hưởng tốt, xấu đến gia đình cả năm. Bởi thế, nhiều người đã cẩn thận tự xông đất lấy hay mời sẵn một vị tính tình vui vẻ, mau mắn lại có chức phận trong xã hội, sáng mông một đến xông đất cho để lấy hên. Người khách quý ấy đã được đón mừng thịnh trọng bằng một tràng pháo nổ tung bùng.

.Tục lệ xuất hành. Người khách xông đất ra về, gia chủ mới xuất hành. Vì là năm mới, lần đầu tiên bước chân ra khỏi cửa nên người ta thường tìm hướng đi nào hợp tuổi và thích đi lễ chùa hay đền miếu để cầu phước, cầu duyên và xin lộc, hoặc tự đi hái lộc lấy. Sau đó tiếp tục đi lễ Tết, chúc Tết họ hàng, bạn bè thân và bà con lối xóm. Người lớn thì quần áo bảnh bao, trẻ con quần áo xúng xính đi theo cha mẹ. Nhà này đi chúc Tết nhà kia, không khí thật vui vẻ, nhộn nhịp. Đúng là vui như Tết !

.Tục Kiêng cũ. Cũng vì sợ giông, tức sợ gặp sự không may tái diễn đi, tái diễn lại quanh năm suốt tháng nên từ phút giao thừa trở đi cho đến hết ba ngày đầu năm mới, người ta kiêng đủ thứ, nào là kiêng đổ rác (sợ thần tài ra khỏi nhà), kiêng đánh vỡ chén bát (sợ điềm gia đình ly tán), kiêng bị đòi nợ, kiêng nói tiếng xui xẻo, thô tục, kiêng gặt gồng, giận hờn, cãi cọ....

-Có thờ có thiêng - Có kiêng có lành! Các cụ chẳng nói thế sao?

Và càng kiêng làm những điều xấu bao nhiêu, người ta càng cố gắng trở thành người hoàn thiện, hoàn mỹ bấy nhiêu:

-Nét mặt thì lúc nào cũng tươi tỉnh, vui vẻ

-Cử chỉ thì dịu dàng, lịch sự

-Lời nói thì hòa nhã, ngọt ngào

-Tâm lòng thì cởi mở, độ lượng.

Thế nên vô tình gặp kẻ thù oán, người ta cũng sẵn lòng hỉ xả tha thứ, đổi giận làm vui để giữ hòa khí trong ngày Tết. Đúng là: *-Giận đến chết ngày Tết cũng vui*

.Hội Hè.Tết đến, Xuân về, ngoài ngoài những tục lệ cúng lễ tại tư gia và tế lễ thần linh nơi làng xã, dân tộc ta còn có tục lệ mở Hội Xuân khắp nơi với các trò chơi (đánh vật, bắt chạch, đánh bài, đua thuyền. lấy

giải.) gọi chung là bách hí cho dân chúng vui chơi, tranh tài:

-Thái bình mở hội xuân, Nô nước khắp xa gần

Nhạc dân ca trong điện Trò thưởng cuộc ngoài sân... Đúng là :

-Tháng giêng là tháng ăn chơi Tháng hai cờ bạc, tháng ba hội hè...

Tóm lại, qua cung cách sửa soạn đón Tết, qua những lễ nghi, phong tục ngày Tết và qua thái độ thường Xuân ăn Tết của người Việt như vừa được trình bày ở trên đã chứng tỏ, Tết Nguyên Đán đối với dân tộc ta quả là một ngày Lễ lớn nhất trong năm, mang nhiều ý nghĩa thâm thúy và thiêng liêng. Nhưng nổi bật hơn hết vẫn là đạo thờ cúng tổ tiên, ông bà, cha mẹ ...của dân ta. Lòng hiếu thảo, sự biết ơn cộng với niềm tin tưởng có sự sum họp, cảm thông và gắn bó giữa các đấng sinh thành quá cố với con cháu tại thế, đã trở nên một tín ngưỡng; nó đã thực sự hiện hữu và chi phối mọi sinh hoạt của con người trong những ngày Tết Nguyên Đán.

Đồng thời là sự thể hiện một quan niệm nhân sinh lạc quan, đặc thù của người Việt. Trong

những ngày Tết, người ta không chỉ cầu chúc hay khấn nguyện các ơn trên phù hộ ban cho hạnh phúc; mà người ta còn tin tưởng ở sự đổi mới, gạt bỏ mọi buồn phiền, thất bại của năm cũ để đón chào năm mới (tổng cựu nghinh tân) với niềm hy vọng mới, sẽ đạt được thành công trong tương lai. Hơn thế nữa, người ta còn cố gắng tự cải thiện để tạo dựng hạnh phúc cho bản thân và những người xung quanh ngay trong hiện tại

: ăn ngon, mặc đẹp; ngắm nhìn cảnh trí rực rỡ, nên thơ của thiên nhiên và do chính mình sáng tạo, đặt bày. Trong gia đình thì được sống trong yêu thương, đoàn tụ (đoàn tụ không chỉ với người sống mà cả với những người thân đã qua đời). Ngoài xã hội thì được sống trong không khí hòa ái, thân thiện và độ lượng.

Theo thiển ý, đây chính là những nét đặc sắc nhất trong đời sống văn minh và văn hóa của dân tộc Việt nam chúng ta vậy./.

PHẠM THỊ NHUNG (Paris)

CUNG CHÚC TÂN XUÂN

XUÂN LỮ THỰ

*Thiên nhiên khôi sắc đón mùa sang
Lòng kẻ tha hương bỗng rộn ràng
Đất khách chẳng còn trảng pháo đờ
Quê người dù thiếu bóng mai vàng
Chúc Xuân lời vẫn vẹn tình nghĩa
Mừng Tết thơ luôn đượm ánh quang
Thoang thoảng hương trầm khơi kỷ niệm
Vẳng chuông chùa cũ tiếng còn vang.*

Tâm Minh Ngô Tằng Giao

**XUÂN
Quý Mão
2023**

Ảnh: [PHUVOPHOTOGRAPHY](#)

THƠ Ý THY

Bích Môn Thành - 28 tháng Chạp - 011923

Chào Xuân Quý Mão

Quý Mão đang về sắp tới nơi
Hoa đào rực rỡ ngát hương trời
Chim ca ríu rít mừng kêu gọi
Nắng dậy thì thâm rủ đến chơi
Lộc biếc trên cành ươm sắc thắm
Chồi non dưới gốc đượm sương phơi
Xuân này ấp ủ vào da thịt
Lãng đãng hồn thơ gửi với đời.

Mừng Xuân Quý Mão

Mèo con sười nắng ở bên chân
Rộn rã ngày xuân cũng tới gần
Khắp chốn vui mừng nghênh Quý Mão
Muôn nơi phấn khởi tiễn Nhâm Dần
Cành mai chớm nụ lay trong gió
Bụi cúc đơm hoa trở trước sân
Ngắm cảnh yên bình người thoải mái
Trào dâng cảm xúc viết đôi vần.

Cọp Đi

Qua Dần Tết đến tháng ngày teo
Chợ mắt giờ đây đã tới mè
Gạo nát vài lon từng bữa chạy
Tiền còn lẻ bạc mấy hôm veo
Cầu mong đất nước đầy no ấm
Ước vọng quê hương bớt đói nghèo
Có được mùa Xuân nhiều sắc thắm
Tưng bừng hạnh phúc tiếng cười reo

Tết Có Gì Vui?

Mỗi năm Xuân đến ngỡ
Lại thấy mình thêm già
Không còn như hồi nhỏ
Đếm từng ngày trôi qua
Bao nhiêu sợi tóc bạc
Bù đầu đủ loại tiền
Trả trễ sớ đóng phạt
Hỏi ai nào có hay?
Lại thêm nạn lạm phát
Mọi thứ đều nhân hai
Lương thì luôn ì ạch
Bảo sao lại không rầu
Hôm-tám Tết rồi đấy
Tháng ngày qua như bay
Bao năm đều như vậy
Vẫn lo chăm chỉ cày

Năm nay Xuân đến ngỡ
Cũng chẳng khác gì nhau
Vẫn đón Xuân xa xứ
Tết có gì vui đâu?

Trước thềm năm mới Quý Mão.
Xin kính Chúc Quý Thày Cô, Anh
Chị và quý quyến một năm Quý
Mão được **An Lành,
Hạnh Phúc, Thịnh Vượng
Và Dồi Dào Sức Khỏe.**

Đỗ Bình (Paris) và gia đình

Kính Chúc tất cả quý Anh Chị một năm mới
bình an, hạnh phúc và dồi dào sức khỏe.

Tiểu Thu (Canada)

XUÂN CỎ THƠM

XUÂN CỎ THƠM tràn ngập sắc hoa
XUÂN mong hạnh phúc đến muôn nhà
XUÂN đưa tiễn HỒ, bần ra cửa
XUÂN đón chào MIẾU, lộc đáo gia
XUÂN đến văn thơ tràn gió lướt
XUÂN sang thi phú trải mây hoà
XUÂN nay cầu chúc toàn nhân loại
XUÂN QUÝ MÃO về rộn tiếng ca

Phương Hoa – 12/23, 2022

TÂN NIÊN CẢM TÁC

*Tân Niên Quý Mão đón mừng
Nơi đây cây cỏ tung bừng sắc Xuân
Dạt dào nổi nhớ trào dâng
Quê hương vạn dặm muôn phần xót xa
Vườn xưa cúc có trở hoa?
Chòm tre khóm trúc còn hoà bóng xanh?
Ao sen nước vẫn trong lành?
Chim quyên cùng hát trên cành sớm mai?*

*Nhớ hoài tiếng sáo xa bay
Dòng sông hiền chảy miệt mài sóng êm
Giao Thừa trần trọc tròn đêm
Xuân xưa pháo rộn bên thềm trẻ vui
Xuân nay ly xứ ngậm ngùi
Nhớ sao là nhớ quê tôi đắm tình
Chúc Xuân quê Mẹ an bình
Châu về hiệp phố ta mình nâng ly.*

Phương Hoa - Xuân Quý Mão, 2023

Lê Hữu: Lời chúc, câu chào ngày Tết

<https://t-van.net/le-huu-loi-chuc-cau-chao-ngay-tet/>

“Câu chúc Tết nào là hay nhất của người Việt mình?” một anh bạn hỏi tôi.

Câu hỏi bất ngờ, tôi chưa kịp nghĩ ra để trả lời.

Từ lâu, người Việt không còn thói quen gửi cho nhau những “cánh thiệp đầu Xuân”. Thay vào đó, người ta gửi lời chúc Xuân qua email, text, facebook... Thường, mỗi khi gửi đi hay trả lời một câu chúc tôi phải nghĩ ngợi, thay đổi một vài chữ, để không lặp lại rập khuôn câu chúc từ những năm trước. Một anh bạn tôi trả lời email chúc Tết bằng câu ngắn gọn “Tôi cũng vậy”, hay “Anh chị cũng vậy nhé” (phỏng theo cách nói “Me too”, “You too” của người Mỹ) và đề nghị các bạn mình cũng làm theo cách ấy cho... gọn. Sáng kiến hay ho này được nhiều người hưởng ứng. Một chị bạn nói không làm như vậy được vì máy móc quá và thấy “ngượng tay” khi gõ bàn phím.

Cho dù chúc Tết cách nào thì những câu chúc quen thuộc lặp đi lặp lại mãi cũng bị “mòn” ít nhiều tình cảm ấm áp, chân thật gửi trong câu chúc.

Người Việt, câu chúc tiếng Việt

“Câu chúc nào hay nhất?” anh bạn lặp lại câu hỏi.

“Chịu,” tôi nói, “nhưng nếu hỏi câu chúc nào phổ biến nhất thì tôi trả lời được.”

“Câu gì?”

“Chúc năm mới an khang thịnh vượng!”

Tôi trả lời vậy khi bắt được câu ấy nơi trang đầu một tờ báo Xuân. Cả tuần nay, đâu đâu tôi cũng nghe, cũng đọc được câu chúc quen thuộc đó. Từ những trang báo Xuân cho đến các đài phát thanh, truyền hình luôn phát đi câu chúc ấy gửi tới đồng hương người Việt. Cũng không chỉ Tết năm nay mà năm nào cũng như năm nào, vẫn là câu chúc ấy, vẫn là chúc “an khang thịnh vượng”.

Vì sao câu chúc ấy lại phổ biến và được yêu chuộng đến vậy? Hẳn là được yêu chuộng vì có yêu chuộng thì mới phổ biến chứ. Có thể do câu chúc ngắn gọn, phát âm nghe thuận tai, vừa có khí thế lại vừa trang trọng. “Chúc mừng năm mới an khang thịnh vượng!”, nghe như một khẩu hiệu ròn rã, như tiếng pháo nổ ngày xuân.

Tôi nhớ, một trong những màn trình diễn quen mắt trên các sân khấu của cộng đồng người Việt vào những ngày Tết là các em nhỏ, lứa tuổi tiểu học, với lễ phục khăn đóng áo dài, khoanh tay cúi đầu trước khán giả người lớn trong lúc thốt ra những câu chúc như “Con xin kính chúc quý vị năm mới an khang thịnh vượng, vạn sự như ý, phát tài phát lộc.”

Trong lúc người lớn vỗ tay tán thưởng tôi lại cảm thấy chút gì ái ngại cho các cháu. Trong khối óc non nớt và trong số vốn ngữ vựng tiếng Việt ít ỏi của các cháu chắc không có những tiếng lạ lùng ấy. Hẳn các cháu phải vất vả học thuộc lòng để “trả bài” những câu, chữ lủng càn lủng củng mà người lớn gắn vào miệng các cháu như “quý vị”, “an khang thịnh vượng”, “vạn sự cát tường”, “tân niên vạn phúc”, “mã đáo thành công”... mà không làm sao hiểu nổi những chữ ấy có nghĩa gì.

Giả dụ các cháu hỏi bố mẹ, “An khang thịnh vượng nghĩa là gì vậy Bố?”

“Đấy là tiếng Hán-Việt. An là yên ổn, khang là khỏe mạnh, thịnh vượng là khá giả.”

“Tiếng Hán-Việt là tiếng gì vậy Bố?”

“Là tiếng Hán, tức là tiếng Trung quốc, đọc theo âm Việt.”

“Vậy sao mình không nói theo nghĩa tiếng Việt của mình cho dễ hả Bố?”

Ông bố chắc cũng hơi khó trả lời, chả lẽ lại nói “Bố cũng không rõ, mọi người đều... nói vậy”, hay là “Nói an khang thịnh vượng thì nghe... hay hơn.”

Nếu cứ phải vay mượn tiếng Hán-Việt hoặc tiếng nước ngoài trong sinh hoạt hàng ngày, trong lúc kho tàng tiếng Việt mình không hề thiếu thốn những chữ ấy thì không dễ gì thuyết phục được các cháu rằng “Tiếng Việt giàu và đẹp” (đã “giàu” rồi thì còn đi vay mượn làm gì nữa). Những tiếng Hán-Việt nặng nề và tối tăm ấy hoàn toàn không giúp gì được cho việc “giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt” mà những người làm công tác giáo dục ở trong và ngoài nước vẫn hô hào như một khẩu hiệu phổ biến, đẹp ý đẹp lời.

Dạy trẻ em câu chúc Tết cũng làm một cách dạy trẻ học tiếng Việt. Thiết nghĩ, chỉ nên dạy những câu, chữ đơn sơ giản dị, dễ phát âm và dễ hiểu hơn là bắt các cháu lặp lại như cái máy những câu chúc của người lớn, cũng chẳng khác nào tập cho trẻ em hát những bài tình ca của người lớn, không phù hợp với lứa tuổi thơ ngây, hồn nhiên của các cháu.

Thay vì nói “vạn sự như ý, vạn sự cát tường”, nói “ước gì được nấy, mọi chuyện tốt lành”.

Thay vì nói “Con chúc mọi người năm mới an khang trường thọ, phúc lộc trường tồn”, có thể nói “Con xin chúc ông bà, bố mẹ năm mới vui vẻ, khỏe mạnh sống lâu, ăn ngon ngủ ngon.”

Ông bà, bố mẹ nào cũng chỉ mong được vậy và rất vui vẻ... lì xì cho các cháu.

Cứ mỗi mùa Tết đến Xuân về là câu chúc quen thuộc ấy lại theo về. Từ các cơ sở kinh doanh thương mại, các cơ quan truyền thông báo chí cho đến các sinh hoạt văn hóa giáo dục và giải trí ngày Tết, nếu không “Kính chúc quý khách hàng / quý thân chủ / quý thân hữu / quý khán giả / quý độc giả / quý đồng hương / quý thầy cô...” thì cũng “Chúc các bạn / chúc mọi người / chúc cả nhà năm mới an khang thịnh vượng”.

Người Việt trong nước chúc an khang thịnh vượng. Người Việt ngoài nước cũng chúc an khang thịnh vượng. Nhiều nhất, phổ biến nhất vẫn là câu chúc ấy. Trong những bức thư pháp bốn chữ ngày Tết thì “An khang thịnh vượng” là “cụm từ” được yêu chuộng nhất.

Liệu có cần phải vay mượn những từ ngữ Hán-Việt ấy cho câu chúc Tết của người Việt? Nói khác, liệu có cần phải “xỏ nho”, “xỏ Mỹ” trong ngày Tết truyền thống của người

Việt? Nói Cung Chúc Tân Xuân nghe trịnh trọng hơn, nói Happy New Year nghe sành sỏi hơn những câu chào Xuân, đón Tết của tiếng Việt mình chẳng?

Nếu giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt là nói thuần tiếng Việt, là dùng “hàng nội hóa” thì người Việt mình hẳn không thiếu những câu chúc hay ho và ý nghĩa không kém gì... “chúc an khang thịnh vượng”.

Chúc mừng hay chào mừng năm mới?

“Chúc mừng năm mới” và “An khang thịnh vượng” vẫn sánh đôi nhau như cặp bài trùng.

“Chúc mừng năm mới” là câu chào hơn là câu chúc, cho dù có chữ “chúc” trong câu. Nếu là câu chúc, câu ấy chưa trọn nghĩa, phải là chúc mừng năm mới... như thế nào thì mới ra câu chúc. Chẳng hạn, “Chúc mừng năm mới hết dịch bệnh”, khi cả nước sạch bóng Covid-19; hoặc “Chúc mừng năm mới phát tài”, cho người bạn đầu năm trúng số; hoặc “Chúc mừng năm mới, nhà mới” trong tiệc tân gia đầu năm.

Vì là câu chào, nói “Chào mừng năm mới” hoặc “Đón mừng năm mới” nghe thuận tai và hợp nghĩa hơn là “Chúc mừng năm mới”, với nghĩa vui mừng chào đón mùa xuân mới vừa sang, cũng tựa như vui mừng chào đón khách quý đến thăm nhà hay người thân vừa đi xa trở về.

Tương tự, câu “Chúc sức khỏe”, người Việt trong nước hay dùng, chưa đủ nghĩa của câu chúc. Nếu nói “Chúc nhiều sức khỏe” hay “Chúc khỏe” thì hiểu được, cũng tựa cách nói “Chúc vui”, “Chúc lành”, “Chúc may mắn”, “Chúc bình an”. Còn nếu chỉ nói “Chúc sức khỏe” hay “Chúc công việc” thôi thì chưa đủ nghĩa, mà phải... như thế nào, ra làm sao. Chẳng hạn, “Chúc sức khỏe dồi dào”, “Chúc công việc thuận lợi” thì mới là... chúc.

Nhân nói chuyện lời chúc câu chào, các xướng ngôn viên truyền thanh, truyền hình thường kết thúc một bản tin với câu chúc tốt lành, “Chúc quý khán thính giả một ngày vui tươi và hạnh phúc” hoặc “Chúc quý vị một cuối tuần thật nhiều niềm vui và hạnh phúc bên gia đình và người thân”. Lời chúc ngọt ngào, chỉ có điều vui sướng với hạnh phúc cũng chẳng khác nhau bao nhiêu. Hạnh phúc là đủ, không cần sánh đôi với vui vẻ, vui tươi hay nhiều niềm vui. Hoặc có thể chúc “bình an và hạnh phúc”, “khỏe mạnh và hạnh phúc” hay “nhiều niềm vui và nhiều sức khỏe”... để không lặp lại cùng một ý. Lại có đôi lúc, người đọc bản tin, đúng hơn là người biên soạn bản tin, trộn lẫn tin tức

với bình luận. Tin tức là thông tin về sự kiện lớn, nhỏ, có sao nói vậy, không có ý kiến, nhận xét, phê bình chi chi cả. Không thể đang nói về tình hình chiến sự sôi động giữa Nga và Ukraine thì tiếp theo là “Điều này cho thấy là Putin ngày càng để lộ tham vọng chính trị qua hành động xâm lược Ukraine”. Câu “Điều này cho thấy là...” không phải là tin tức mà bình luận về tin tức. Tin tức chỉ là tin tức, không thể vừa thông tin vừa bình luận. Nếu có ý kiến, nhận xét gì về bản tin ấy thì đưa sang mục “Bình luận” sau mục “Tin tức”, khi ấy tha hồ bình phẩm, khen chê hay dở, tốt xấu. Khán thính giả cũng chỉ muốn được nghe tin tức khách quan, trung thực hơn là thông tin theo lối “hướng dẫn dư luận quần chúng”.

Hoặc có đôi lúc, người đọc bản tin đưa vào cụm chữ “Trong khi đó” (thường để dẫn sang một sự kiện có ít nhiều liên hệ đến nội dung của mẫu tin đang đọc) khi hai sự kiện trước, sau chẳng có ăn nhập gì với nhau, khiến người theo dõi bản tin phải hụt hẫng. Chẳng hạn, cũng tin về tình hình chiến sự giữa Nga và Ukraine, “Nga tuyên bố vừa chiếm thêm được một thị trấn ở miền Đông Ukraine. Trong khi đó...” Khán thính giả ngỡ “Trong khi đó, phía Ukraine bác tin...” hoặc “... khối NATO”, hoặc “... Liên Hiệp Quốc” có phản ứng sao đó, nhưng lại không phải vậy mà là “Trong khi đó, Pháp đánh bại Maroc với tỷ số 2-0 ở vòng bán kết, giành được tấm vé vào trận chung kết World Cup 2022 với Argentina”. Hoặc mới đây, “Hoa hậu Mỹ R’Bonney Gabriel, 28 tuổi giành được vương miện Miss Universe 2022 vào tối thứ Bảy, 14 tháng Giêng tại New Orleans. Trong khi đó..., người Mỹ gốc Việt ở Cali rộn rịp mua sắm chuẩn bị đón Tết bất chấp cơn mưa tầm tã.” Thay vì nói “Trong khi đó”, nói “Tin cộng đồng người Việt ở Mỹ” chẳng hạn, khi chuyển sang phần tin tiếp theo.

Thiết nghĩ, các xướng ngôn viên, ngoài ngoại hình và giọng đọc tốt cũng cần thêm tính chuyên nghiệp thể hiện qua những cách ứng xử nho nhỏ, chẳng hạn trong lúc đọc nếu có hắt hơi, ho sù sụ hoặc đọc vấp, đọc nhầm thì cũng nên xin lỗi một tiếng như các xướng ngôn viên thạo nghề, hơn là “à..., à quên” hoặc cứ vô tư đọc tiếp.

Chỉ là những chuyện nhỏ, chuyện lan man, chuyện “tản mạn ngày Tết” nên không đi xa hơn. Do bài nói về lời chúc, câu chào ngày Tết, cầu chúc người Việt mình ở khắp nơi Năm Mới yên vui và mọi chuyện tốt lành.

Lê Hữu

XUÂN VẮN NỒNG NÀN

Hôm qua anh nói với em
Rằng xuân làm phai sắc áo
Thắm vương xuân trên xác pháo
Ai đùa rỡ trước hài thêu

Người ta thích em thương yêu
Mới thả bè mây vàng phấn
Bướm suy tụng xuân say đắm
Sao anh bỏ em phiêu lưu

Tưởng là hoa sậu vô ưu
Hoá ra rục trời nhung nhớ
Mùa xuân vẫn nồng nàn đó
Chẳng hề hư hao mộng mơ

Tình buồn mê si tương tự
Ngạt ngào hương tan diễm tuyệt
Mùa ơi, đầy lòng tha thiết
Chan hoà thơ trong xuân anh ...

CAO MỸ NHÂN

XUÂN GỌI NẮNG VÀNG

Nắng đã vàng thêm tự lúc nào
Một trời xuân sắc lại xôn xao
Vườn sau cúc muôn tưng bừng nở
Sân trước mai tươi rục rỡ chào
Có phải lan buồn sương thấm lạnh
Hay là trúc đợi gió lên cao
Bao nhiêu năm bước lưu vong nhỉ
Khanh tướng chờ ai tiếp lửa đào...

CAO MỸ NHÂN (HNPD) 22 - 1 - 2023

MỞ CỬA CHỜ XUÂN

Mùa xuân thì ca hát
Chớ yên lặng nhìn trời
Nắng xuân đang ấm áp
Sao tâm hồn chơi vơi

Đừng khoanh tay hờ hững
Hãy mở rộng lòng ra
Mây trời bay lãng đãng
Tinh khiết giữa bao la

Ôi xuân dài bất tận
Như tấm lụa thiên thu
Tóc tơ em vương vấn
Cuộc tình ở trong thơ

Anh là người khách lữ
Mãi đi tìm mùa xuân
Trao về em nỗi nhớ
Chứa chan cửa đông quân ...

CAO MỸ NHÂN (HNPD) 21 -1 -23

**Sáng mừng một tại Sydney, thân chúc anh em và gia đình
năm mới nhiều sức khỏe và mọi sự như ý.**

TRƯƠNG MINH CÔNG / PETRUS KÝ ÚC CHÂU

Nước Việt mình có hai miền Nam Bắc khí hậu rất khác biệt, nên tín hiệu mùa Xuân về ở miền Nam là hoa mai rực rỡ (*Nếu mai không nở anh đâu biết Xuân về hay chưa - Trần Thiện Thanh*), và ở miền Bắc là hoa đào thắm tươi. Vì thế mà Nhịp Xuân cũng có hai versions:

Version 1: *Mùa Xuân đã về trên những cành mai vàng
Nhịp đời thanh thang như lắng nghe mùa sang
Tình Xuân thắm nồng trên những đôi môi hồng
Nụ cười hân hoan trong ánh mắt thiên thần.*

Version 2: *Mùa Xuân đã về trên những cành hoa đào
Lòng người xôn xao trao đổi câu chào nhau
Bầy chim hót mừng ríu rít vang trong vườn
Đàn trẻ đùa vui trong nắng Xuân tưng bừng.*

Mời các bạn nghe thử nhịp Salsa rộn rã với tiếng hát trẻ trung của Tóc Tiên.

Nhịp Xuân Ca: <http://www.youtube.com/watch?v=hE8186EmZMk>

CHÚC CÁC BẠN VÀ GIA ĐÌNH MỘT NĂM QUÝ MÃO BÌNH AN HẠNH PHÚC

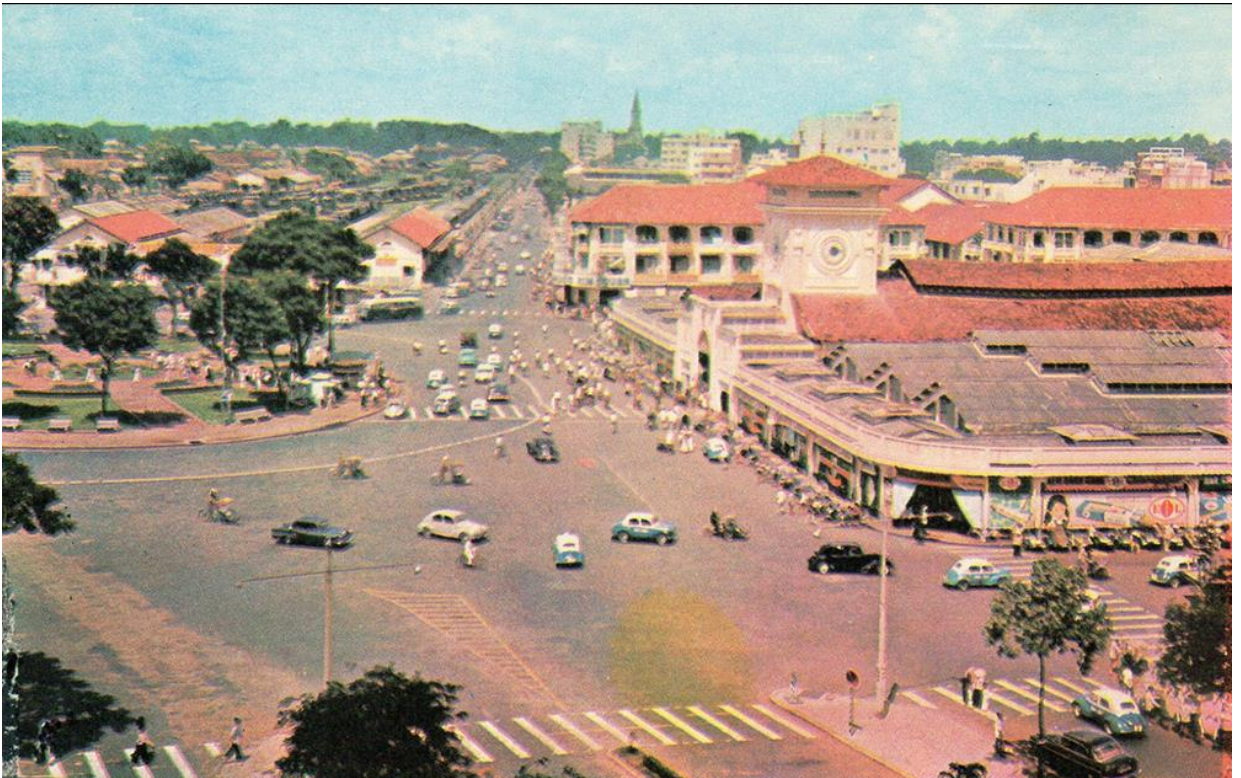
Lê Văn Tú – Úc Châu

MỘT SỐ HÌNH ẢNH SÀI GÒN XƯA

Nguyễn trọng Nghĩa gửi

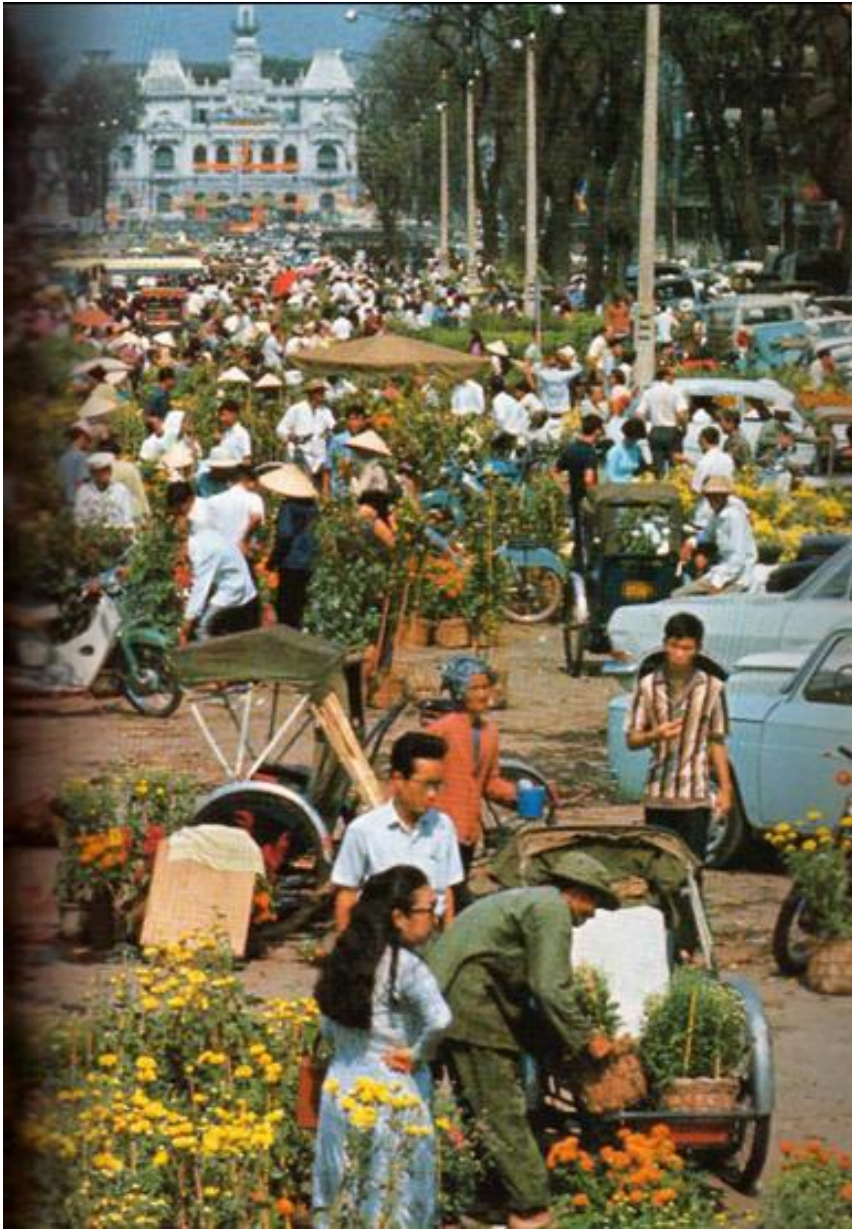

Sài Gòn của tôi, 50 năm trước

**** Nguyễn Đạt ****

Đặt chân tới Sài Gòn năm 1954, lúc ấy tôi là đứa bé 9 tuổi, theo gia đình từ miền Bắc di cư vào miền Nam tự do. Ký ức của đứa bé 9 tuổi hẳn nhiên không thể ghi nhận được gì nhiều; nhưng đứa bé lớn lên và sinh sống tại Sài Gòn từ thuở ấy tới bây giờ, đã giúp tôi dễ dàng gọi dậy trong ký ức, ít nhất là những hình ảnh đậm nét của Sài Gòn, 50 năm về trước.

Ấn tượng về Sài Gòn trong tôi từ lúc ấy tới bây giờ cũng không phai nhạt bao nhiêu, dù đã hơn nửa thế kỷ trôi qua. Ấn tượng sâu đậm, bởi Sài Gòn những ngày tháng ấy quá mới lạ trong tâm trí tôi, đứa trẻ đã trải qua một đoạn đời ấu thơ tại Hà Nội.

Điều đầu tiên tôi nhận biết lúc ấy, tôi nói với cha tôi, là Sài Gòn có vẻ rất Tây so với Hà Nội. Cha tôi bảo, bởi vì một trăm năm Pháp thuộc, Sài Gòn và miền Nam là thuộc địa; trong khi Hà Nội của miền Bắc là bảo hộ.

Cha tôi làm thông ngôn trong quân đội Liên Hiệp Pháp, dạy tiếng Pháp cho các con từ nhỏ; nên tôi nhớ được rành rõ những tên Pháp ngữ đặt cho nhiều đường phố lớn của Sài Gòn lúc ấy. Căn nhà đầu tiên của gia đình chúng tôi khi vào Sài Gòn ở đường Bà Hạt, quận 10. Đường Bà Hạt là đường phố nhỏ, một đoạn chạy ngang đường phố lớn mang tên Tây, là Lacaze – tức đường Nguyễn Tri Phương.

Vài năm sau, Tổng Thống Ngô Đình Diệm cho thay thế tên Tây; vẫn giữ lại tên những danh nhân thế giới, dù danh nhân ấy là người Pháp, như Calmette, Pasteur, Alexandre de Rhodes... Những đường phố mang tên Tây, đa số là quan chức Pháp, được thay thế, như: Bonard – Lê Lợi; Charner – Nguyễn Huệ; Gallieni – Trần Hưng Đạo; De la Grandrière – Gia Long; Catinat – Tự Do; Lacaze – Nguyễn Tri Phương... Tuy nhiên, nhiều năm sau đó, dân Sài Gòn vẫn nói: Đi bát phố Bô-na, Catinat; đi mua hàng ở thương xá Charner..., luôn là gọi tên Tây, cho 3 đường phố đẹp bậc nhất của Sài Gòn.

Phố phường Sài Gòn lúc ấy đa số là những con đường lớn rộng, dài dằng dặc. Và rất nhiều cỏ thụ. Đặc biệt loại cây có tên rất bình dân là cây dái ngựa – tên khoa học là Meliaceae – thân to nổi mấu gồ ghề, tỏa rộng cành lá, bóng mát ngợp đường Lê Đại Hành, trước mặt Trường Đua Phú Thọ, quận 11. Hàng cây me xanh mát mắt suốt con đường Gia Long, con đường có bệnh viện Grall do người Pháp lập nên, giữa vườn cây rộng rinh. Rừng cao su bát ngát, chạy dài theo con đường Nguyễn Văn Thoại, từ Trường Đua Phú Thọ tới ngã tư Bảy Hiền...

Năm tôi còn nhỏ tuổi, cha vẫn dẫn đi chơi mỗi Chủ Nhật. Vào Vườn Ông Thượng, còn có tên Tây là Bờ-rô, sau đó mới gọi tên là Vườn Tao Đàn; dẫn đi chơi ở Sở Thú-Thị Nghè... Cây trồng ở Sài Gòn phong phú là nhờ công sức của vị giám đốc Sở Thú đầu tiên, người Pháp; ông từng là chuyên viên nghiên cứu về cây trồng ở nhiều nơi trên thế giới; nhất là vùng nhiệt đới ở Phi Châu, có nhiều loại cây thích hợp với thổ nhưỡng Sài Gòn. Những năm sau này, lớn thêm vài tuổi, lại được anh cùng cho đi “bát phố Đô-na,” để thấy rõ Sài Gòn quả là rất Tây; tôi tha hồ thưởng ngoạn vẻ đẹp “Paris” của nó.

Tản bộ trên đường Catinat, từ nhà thờ Đức Bà tới bến Bạch Đằng, nhìn ngắm các cửa hiệu sang trọng thời thượng dọc con phố. Và Passage Eden, rất nên gọi là “Hành Lang Đi Bộ,” chính diện nhìn ra đường Catinat. Passage Eden gồm trong đó: bát phố; xem chiếu phim – trong rạp Eden giữa lòng hành lang; mua sắm; ăn kem uống cà phê ăn tối ở quán Givral liền bên... và để ngắm nhìn trai thanh gái lịch, quý ông quý bà Sài Gòn, cũng ở trong đó. Trai thanh – quý ông thì áo sơ mi quần tây trắng lốp; mũ flechet; giày deux couleurs; đồng hồ quả quít đeo ở dây lưng. Gái lịch – quý bà thì áo dài Lemur-Cát Tường không thua phụ nữ Hà Nội, hoặc vận jupe như “bà đầm”; tay xách porte feuille, chân đi guốc cao gót; tóc búi cao hoặc uốn dợn sóng, cổ đeo kiềng vàng...

Ra vào Passage Eden nhiều lối, ưa thích ra vào lối nào cũng được. Anh tôi dẫn tôi vào lối cửa ở đường Charner, rồi đi vòng qua Bonard, rồi ra cửa Catinat... Rồi chúng tôi ghé hiệu sách Albert Portail – sau có tên là Xuân Thu – sát cạnh đó, toàn là sách từ bên Tây đưa sang, tha hồ mà đọc mà ngắm.

Rồi với bạn học cùng lớp cùng trường Chu Văn An, Trường-Trung-Học-Di-Chuyển-Bắc-Việt (có ghi ở bằng hiệu của trường như vậy, vì trường cũng di cư từ Hà Nội vào Sài Gòn) đi chơi và chụp ảnh lưu niệm Sài Gòn. Bất cứ buổi sáng Chủ Nhật nào, góc thân thuộc nhất, tập trung nhiều nhất các “bác phó nhòm,” chính là quảng trường trước mặt quán Givral. Mái hiên cong kiêu diễm của quán Givral, và con đường Catinat thẳng tắp, với hai hàng cây hai bên chạy dài ngút mắt, đã đi vào không biết bao nhiêu tấm ảnh lưu niệm Sài Gòn. Hoặch những tấm ảnh của cả gia đình, lưu niệm ngày đi mua sắm ở thương xá Charner; buổi dùng bữa cơm Tây ở một nhà hàng Pháp trên phố Bonard...

Những ngôi đền Ấn Độ giữa lòng Sài Gòn lúc ấy, cũng đi vào ký ức của đứa bé miền Bắc di cư khá đậm nét. Sao mà Sài Gòn nhiều đền đài của Ấn Giáo, với kiến trúc tinh tế kỳ công đến thế. Những ngôi đền uy nghi tọa lạc ở các con đường Tôn Thất Thiệp-Trương Định-Công Lý của quận 1, trung tâm Sài Gòn. Người Ấn Độ sinh sống tại Sài Gòn khá đông, chỉ không nhiều bằng người Hoa, ở cả một vùng Chợ Lớn. Tôi nghe dân Sài Gòn gọi họ là Chà Và. Sau này tôi mới hiểu, Chà Và là đọc trại từ Java, gọi chung cho người Ấn Độ và người Mã Lai; họ thường làm nghề mại bản, quản lý nhà đất, cho vay tiền, làm trung gian giữa người Việt và người Pháp... Đường Tôn Thất Thiệp, vào năm 1954 vẫn được xem là một tiểu Ấn Độ, với những ông Chà Và cho vay tiền, chủ quán cà ri nị, mở tiệm kim hoàn. Những người Ấn Độ gốc ở Bombay thường kinh doanh ngành vải; họ có nhiều cửa hiệu ở đường Catinat, Bonard, Hàm Nghi, Galliéni, và chợ Bến Thành. Từ lâu trước đó, cộng đồng người Ấn Độ ở quận 1 còn đông đảo hơn nhiều; đã có một đợt người Ấn Độ rời Sài Gòn sang định cư tại Pháp, vào năm 1945.

Có lẽ cái mới lạ, và thấy thân thương nhất, đối với người miền Bắc di cư vào Sài Gòn như tôi, là những quán tiệm bình dân, tiệm Hoa kiều. Hai thứ quán tiệm này khá giống nhau. Buổi sáng tới quán, những ông già Sài Gòn đọc nhật-trình, nói chuyện ư chêm tiếng Pháp, xưng tôi là mỗ (moi); những bà già hút thuốc điếu; những anh tài xe xích lô máy chở cả vợ con trong lòng xe rộng bè, tới quán ăn hủ tíu uống cà phê, xong chở về nhà rồi mới đi chở khách. Một thời gian trong năm 1954-55, khi có xài tiền

5 các bằng kim loại; thì tại Sài Gòn, cứ việc lấy giấy bạc một đồng – có hình Nam Phương hoàng hậu – mà xé làm hai, xài một nửa tương đương 5 các! Thật là thuận tiện, đơn giản.

Người Sài Gòn-Nam Bộ không cần thiết phải biết tên người mới quen; chỉ hỏi người này là con thứ mấy trong gia đình, để kêu anh Hai, anh Ba... Thân thương biết mấy! Chuyện trò với người Sài Gòn-Nam Bộ, câu chuyện của họ giản dị, rõ ràng, không úp úp mở mở; không bắt người cùng trò chuyện với mình phải chịu đựng sự vòng-vò-tam-quốc, sự rào trước đón sau, như rất

nhều người miền Bắc và miền Trung, trong đó có dân di cư năm 1954 thường như vậy.

Nguyễn Đạt

Giai phẩm Người Việt Xuân Đinh Dậu - February 9, 2017

Nguồn: <http://www.nguoi-viet.com/xuan-2017/baoxuan-sai-gon-cua-toi-50-nam-truoc/>

**Mến chúc Phan Anh Dũng và gia đình
an vui trong năm mới Quý Mão 2023.**

Trần Chí Phúc

**Mời xem Nhạc Xuân Trần Chí Phúc
trong Tản Mạn Văn Học Hồn Việt TV do Nhã Lan thực hiện:**

https://www.youtube.com/watch?v=zGYFw8_yY_Q

CALI MÙA XUÂN HOA ĐÀO NỞ - Sáng tác, đàn & hát: Trần Chí Phúc

<https://www.youtube.com/watch?v=LwJNxMQ2f3Y&t=1463s>

Chào Đón Tân Niên

Em yêu ơi!

*Sao sáng hôm nay, ngồi trầm mặc
Để gió mơn man sợi tóc mai
Nắng hồng ướp long lanh trên thảm cỏ
Và trái mềm ve vuốt bờ vai*

*Em có thấy hai con chim nhỏ
Hôn nhau trên ngọn trúc đào
Thật dễ thương
Hót líu lo khúc nhạc tình êm ái
Mỏ trắng ngà như hạt gạo vàng hương*

*Trong mắt em, thời gian ngừng lại
Và môi em trọn vẹn một mùa Xuân*

*Em biết không
Hạnh phúc đến thật gần
Như hương hoa
Như ánh hồng làn gió
Như kim cương long lanh trên ngọn cỏ
Ta hồn nhiên, đón nhận...
Em ơi!*

*Này tình yêu
Trái chín tuyệt vời
Hãy ân ái đắm say như chim nhỏ
Nắng ban mai chan chứa Xuân hồng
Sao em ngồi yên đó*

*Hãy đến bên anh
Với hạnh phúc, với tình
Minh hôn nhau và chào đón Tân Niên.*

Trần Quốc Bảo

Richmond, Virginia

CHÙM THƠ CHO CỔ THƠM

PHƯƠNG HOA - Mồng 3 Tết Quý Mão 2023

VŨ ĐIỆU XUÂN HỒNG

Dáng quỳnh Xuân nép tựa cành dao
Gợn má hồng len ửng sắc đào
Rộn rã bùng tim, tim đổi nhịp
Chập chùng bờ mắt, mắt ngời sao
Đàn ngân diu dặt cung vương ngút
Nhạc trôi êm đềm nốt luyến cao
Vũ điệu huyền mơ chờ đón Tết
Nâng ly Tiên tửu bút thi chào.

ÁNH QUANG THƠ

Biển chữ rừng thơ gọi tiếng mời
Hoa đồng nụ quý xướng hoà chơi
Vườn Xuân còn trường tuôn tràn ý
Dấu Hạ đà ươm trái ngập lời
Cây cỏ rộn ràng thương chất ngất
Núi đồi xao xuyến nhớ đầy vui
Ru hồn thi sĩ làm rung động
Bóng nguyệt ngời quang chiếu rọi đời

CHÚC XUÂN VUI

(Thủ nhất thanh - bát điệu **XUÂN-HỒNG-THẨM** - tam khúc liên châu)

CHÚC mừng Quý Mão đón XUÂN sang
CHÚC khoảng trời XUÂN thắm nắng vàng
CHÚC cảnh XUÂN mơ miền thế tục
CHÚC vườn XUÂN đẹp chốn trần gian
CHÚC ươm XUÂN biếc hừng thanh sắc
CHÚC chạm XUÂN hồng tỏa ánh quang
CHÚC nụ tầm XUÂN thơm gác tía
CHÚC cho hoài bảo đảm XUÂN tràn

XUÂN tràn chất ngất lối HỒNG hoa
XUÂN chuyển HỒNG ươm đẹp mặn mà
XUÂN thắm sắc mai HỒNG má phấn
XUÂN HỒNG nét ngọc ửng gương nga
XUÂN đem HỒNG tía trao nhân loại
XUÂN trải HỒNG nhung đến mọi nhà
XUÂN mãi mãi HỒNG tô chữ nghĩa
XUÂN về HỒNG tỏa rộn vui ca

VUI ca nồng THẨM điệu trong ngàn
VUI má THẨM hồng tiếng hát ngân
VUI gửi thư xanh tình THẨM thiết
VUI trao duyên THẨM nghĩa ân cần
VUI bờ môi THẨM mờ tiên cảnh
VUI ánh mắt trong THẨM cội trần
VUI Tết muôn hoa khoe sắc THẨM
VUI cùng nhân thế THẨM tình Xuân

Những Phong tục đón tết truyền thống của Người Nhật Bản

<https://camnangnhatban.com/van-hoa-nhat-ban/nhung-phong-tuc-don-tet-truyen-thong-cua-nguoi-nhat-ban.html>

Ngày Tết truyền thống của Nhật Bản còn được gọi là “Oshougatsu” được diễn ra vào 1 tháng 1 dương lịch với những sắc thái văn hóa của quốc gia cùng những phong tục tập quán đón tết độc đáo từ xa xưa. Cùng Dolphintour tìm hiểu ngày tết Nhật Bản ý nghĩa được thể hiện từ những món ăn cho đến hoạt động đón chào năm mới vô cùng thú vị.

Năm mới tại Nhật Bản

Ở một số quốc gia, những trang trí Giáng sinh được gỡ xuống sau Giáng sinh (hoặc thậm chí là năm mới), nhưng ở Nhật Bản, sau ngày 25, dường như Giáng sinh chưa bao giờ xuất hiện. Đó là bởi vì ở Nhật Bản, Giáng sinh, giống như Halloween, chỉ là một ngày lễ vui vẻ mà không có nhiều ý nghĩa truyền thống hay văn hóa. Ngày lễ truyền thống của người Nhật là **oshogatsu** (nghĩa đen là tháng đầu tiên của Nhật Bản), hay năm mới.

Lễ kỷ niệm năm mới của Nhật Bản khá khác biệt so với những người phương Tây bởi tại Nhật Bản, họ đón tết năm mới theo lịch dương bắt đầu từ 1 tháng 1 với các lễ kỷ niệm kéo dài đến ngày 3 tháng 1. Năm mới ở Nhật Bản phần lớn là những công việc gia đình âm cúng, trang trọng. Vào dịp năm mới, người dân Nhật Bản sẽ ở nhà cùng với gia đình.

Dưới đây là những hoạt động đón năm mới tại Nhật Bản, hãy cùng Dolphintour tìm hiểu rõ hơn nhé!

Đêm giao thừa – Omisoka (晦日)

Omisoka là cách diễn đạt của người Nhật trong đêm giao thừa. Để bắt đầu năm mới với một tâm hồn tươi mới, các gia đình và trẻ em sẽ cùng nhau dọn dẹp toàn bộ ngôi nhà (gọi là osoji) và sử dụng những ngày cuối cùng của năm cũ để chuẩn bị cho osechi ryori – bữa ăn mừng năm mới tại Nhật Bản. Người Nhật sẽ trang trí đặc biệt cho ngôi nhà và chuẩn bị các nghi lễ cho ngày đầu năm mới. Khi nhiều người trở về quê hương trong thời gian này, bạn sẽ thấy Tokyo thường nhộn nhịp và bận rộn đột nhiên trở nên yên tĩnh và vắng vẻ.

Khai chuông giao thừa – Joya no Kane (夜の)

Một vài phút trước Tết, một số ngôi đền rung chuông lớn 108 lần như một phần của nghi lễ gọi là joya no kane. Tại sao 108 lần? Trong Phật giáo, 108 là số lượng những ham muốn trần thế khiến con người phải chịu nhiều đau khổ và joya no kane có nhiệm vụ thanh lọc tâm trí và linh hồn của con người trong năm tới.

Tại Tokyo, những ngôi đền nổi tiếng cho buổi lễ này là Zojoji gần Tháp Tokyo và Đền Sensoji của Asakusa. Cả hai địa điểm trở nên cực kỳ đông đúc, vì vậy hãy đến sớm! Du khách du lịch Nhật Bản tết cũng không phải lo lắng về việc bỏ lỡ chuyến tàu cuối cùng, vì xe và tàu điện ngầm sẽ chạy suốt đêm cho đến sáng hôm sau vào đêm giao thừa.

Mì trường thọ –Toshikoshi-soba (越し蕎麦)

Truyền thống ăn soba (mì Nhật) vào đêm giao thừa được cho là đã trở nên phổ biến trong thời đại Edo (1603-1868). Khi soba được làm, bột được kéo dài và cắt ở dạng dài và mỏng, được cho là đại diện cho một cuộc sống lâu dài và khỏe mạnh. Thật thú vị, vì soba được cắt dễ dàng so với các loại mì khác, nó cũng tượng trưng cho một mong muốn cắt bỏ tất cả những bất hạnh của năm cũ để bắt đầu năm mới được làm mới.

Kadomatsu (門松)

Bạn có thể đã nhìn thấy một trang trí màu xanh lá cây làm từ cây thông, tre và hoa mơ (ume) trước nhà và văn phòng của người Nhật trong những ngày cuối cùng của năm cũ và vài ngày đầu tiên của năm mới. Nó được gọi là kadomatsu, và trong khoảng thời gian từ ngay sau Giáng sinh cho đến ngày 7 tháng 1, người ta tin rằng nó là dấu hiệu cho toshigami sama (vị thần) ghé thăm nhà họ, đảm bảo một vụ mùa bội thu và phước

lành từ tổ tiên của gia đình đối với mọi người trong nhà. Cây thông, tre và hoa mơ mỗi cây tượng trưng cho sự trường thọ, thịnh vượng và vững chắc.

Kagami-mochi (もち)

Kagami-mochi, thường được dịch là bánh gạo gương, là một loại bánh gạo được sử dụng như một trang trí.

Ở Nhật Bản, gương từ lâu có hình dạng tròn và thường được sử dụng cho các nghi lễ Thần đạo quan trọng. Vì gương được cho là nơi cư trú của các vị thần, những chiếc bánh mochi (bánh gạo) này có hình dạng như một chiếc gương tròn cổ xưa để chào mừng năm mới cùng với các vị thần.

Kagami-mochi gồm hai chiếc bánh mochi đặt chồng lên nhau và một quả quýt Nhật – Mikan, tượng trưng cho mặt trăng và mặt trời. Hợp lại, chúng là biểu tượng của sự may mắn.

Vòng hoa shimekazari (しめ飾)

Shimekazari là một vòng hoa được treo trên cửa, là vật chào đón các vị thần may mắn và xua đuổi tà ma. Chúng bao gồm shimenawa (một sợi dây rơm thiêng), cây thông và một quả cam đắng (một biểu tượng của hậu thế)

Ngày đầu năm mới – Ganjitsu (元日)

Ganjitsu – ngày đầu năm mới 1 tháng 1 là một ngày khá bận rộn đối với các gia đình Nhật Bản. Sau khi ăn sáng (osechi ryori) với tất cả người thân, họ đến thăm đền thờ cầu chúc cho một năm mới tốt lành...

Bữa ăn mừng Tết Nhật Bản – Osechi Ryori (おせち料理)

Osechi ryori bao gồm các loại thực phẩm truyền thống của Nhật Bản được ăn vào đầu năm mới. Chúng được phục vụ trong một tráp sơn 3 hoặc 4 khay chồng lên nhau để mở ra ăn dần vào ngày đầu năm. Các osechi truyền thống được cho là đã bắt đầu từ thời kỳ Heian Era (794-1185), và kể từ đó, mỗi mặt hàng thực phẩm trong osechi đại diện cho một mong muốn đặc biệt cho năm mới.

Ví dụ, renkon (củ sen) đại diện cho một hy vọng cho một tương lai tốt đẹp và hạnh phúc mà không gặp trở ngại phía trước, bởi vì bạn có thể nhìn thấy phía bên kia (tương lai) thông qua các lỗ hổng mà không gặp trở ngại.

Iwai-bashi (祝箸)

Khi bạn ăn osechi ryori, bạn sẽ sử dụng một loại đĩa đặc biệt gọi là iwai-bashi. Thông thường, đĩa sẽ nhọn hơn về phía một trong những đầu mà bạn sử dụng để gấp thức ăn, trong khi với iwai-bashi, cả hai đầu đều sắc. Điều này là do một bên sẽ được sử dụng bởi chính bạn và bên còn lại được cho là được sử dụng bởi một vị thần.

Osechi ryori là thứ được cung cấp cho vị thần trước tiên, người sau đó cho phép bạn chia sẻ nó để bạn sẽ được ban phước với một năm hiệu quả phía trước. Vì vậy, ngay cả khi bạn nghĩ rằng sử dụng cả hai mặt của đĩa để lấy một ít thức ăn từ đĩa dùng chung là tốt, thì nó sẽ bị coi là thiếu tôn trọng đối với vị thần.

Otoso (お屠蘇)

Otoso đôi khi được dịch là rượu sake của năm mới, nhưng khi được viết bằng kanji, nó cho thấy một ý nghĩa khác. Chữ kanji cuối cùng được cho là tên của một con quỷ dùng để quấy rối dân làng, và chữ kanji ở giữa có nghĩa là “giết”. Bây giờ bạn có thể dễ dàng đoán ra rằng mục đích của việc uống otoso là để xua đuổi linh hồn ma quỷ xung quanh bạn và mong muốn một cuộc sống lâu dài mà không có bất kỳ bệnh tật.

Truyền thống của otoso, ban đầu được du nhập từ triều đại nhà Đường ở Trung Quốc, nơi loại rượu sake này được sử dụng cho mục đích y học, đã được thực hiện như một nghi lễ năm mới của giới quý tộc Heian. Chỉ trong thời đại Edo, nó đã trở thành thông lệ của người dân. Khi bạn uống otoso, các gia đình dùng chung ba cốc đặc biệt. Lệnh uống thường bắt đầu từ người trẻ nhất trong nhóm và kết thúc với người già nhất, mục đích của họ là cho phép người già hấp thụ một chút sức sống từ những người trẻ tuổi.

Tiền lì xì năm mới – Otoshidama (お年玉)

Otoshidama đề cập đến một truyền thống của Nhật Bản mà tất cả trẻ em mong đợi hàng năm. Trẻ em nhận được phong bì nhỏ với một số tiền mặt từ cha mẹ, ông bà và người thân, thường từ 5-6 người. Số tiền trung bình trên mỗi phong bì là 5.000 yên, nhưng nó thường tăng lên khi những đứa trẻ lớn lên.

Truyền thống bắt nguồn từ việc cúng dường bánh gạo gọi là kagami mochi to toshigami-sama, một vị thần năm mới. Những chiếc bánh gạo đó, được cha mẹ tặng cho con cái, trước đây được gọi là toshidama, và chúng đã được thay thế bằng đồ chơi nhỏ, và sau đó bằng tiền ngày hôm nay.

Viếng thăm đền thờ đầu năm -Hatsumode (初詣)

Khởi đầu năm mới bằng cách cầu nguyện hoặc cầu chúc cho sự thịnh vượng, an toàn và sức khỏe tốt (và bất cứ điều gì khác mà bạn muốn cầu nguyện). Theo truyền thống, Hatsumode đề cập đến việc viếng thăm một ngôi đền hoặc đền thờ vào 1 trong 3 ngày đầu tiên của năm mới. Nếu bạn ghé đền sau tuần đầu tiên của tháng 1, nó thường không được coi là hatumode nữa, ngay cả khi đó có thể là lần đầu tiên bạn bước chân lên thánh địa trong năm.

Thiệp chúc tết – Nengajo (年賀)

Nengajo là một loại bưu thiếp đặc biệt mà người Nhật gửi cho bạn bè và người quen của họ như một hình thức chào hỏi vào cuối năm. Phong tục này khá giống với truyền thống ở các nước phương Tây gửi thiệp Giáng sinh. Chúng thường được giao vào ngày 1 tháng 1 khi được đăng vào một ngày nhất định vào tháng 12 nhờ một dịch vụ do bưu điện điều hành.

Nengajo thường bắt đầu bằng một câu tiêu chuẩn Akemashite Omedeto Gozaimasu (Chúc mừng năm mới) và Kotoshi mo Yoroshiku Onegaishimasu (Cảm ơn vì tất cả sự hỗ trợ của bạn trong năm nay)

Nhưng lời chúc từ bạn bè của bạn không phải là mục đích duy nhất của nengajo. Tất cả các bưu thiếp của người Nengajo đều có số xổ số trên đó và khi được giao, người

nắm giữ các số trúng thưởng sẽ có thể nhận được nhiều giải thưởng khác nhau, bao gồm một số mặt hàng đắt tiền như vé du lịch và thiết bị điện tử.

Tuy nhiên, trong thời đại kỹ thuật số này, một số người trẻ coi việc gửi bưu thiếp là điều lỗi thời. Đối với những người như vậy, một dịch vụ mới đang ngày càng trở nên phổ biến – dịch vụ cho phép mọi người gửi và nhận nengajo nhanh chóng qua email hoặc bằng một số ứng dụng SNS, và thậm chí để đính kèm một video clip vào nengajo.

Chiếc túi may mắn – Fukubukuro (福袋)

Fukubukuro, có nghĩa đen là túi may mắn, hay là một túi chứa đầy sự lựa chọn ngẫu nhiên của các mặt hàng, thường được bán với giá thấp hơn tổng giá trị của các mặt hàng.. Truyền thống được cho là xuất phát từ một câu ngạn ngữ Nhật Bản nói “ Khi may mắn nằm trong những món đồ còn sót lại” (Nokorimono ni wa fuku ga aru).

Một số cửa hàng nổi tiếng như 109 ở Shibuya có một hàng dài vô cùng trước mặt họ hàng giờ trước khi họ mở cửa vào ngày đầu năm mới. Giá trị của các mặt hàng thường cao hơn 50% so với giá bán. Nếu bạn không ngại chờ đợi và chuẩn bị cho một cuộc chen lấn, ngày đầu năm mới là một cơ hội mua sắm tuyệt vời cho bạn.

*Bạn thân mến,
Chào đón Xuân Mới, xin được gửi tới
Bạn cùng mọi người thân lời cầu chúc*
ĐẦM ẤM - HẠNH THÔNG
suốt năm mới Quý Mão 2023.

*** UYÊN THAO**

Năm Mão

Mão đến bưng hoa trái lấm dòng
Mão cười chúc tụng việc thành công
Mão trao nắng ấm trồng cây quả
Mão gọi mưa xinh tưới ruộng đồng
Mão ngập niềm vui Đào vạn cánh
Mão đây hạnh phúc Thọ ngàn bông
Mão gieo tất cả nguồn hy vọng
Mão tạo bình yên thỏa mọi lòng

Minh Thúy Thành Nội

Tháng 1/10/2023

Xuân Thâm

Tôi thăm trở lại những Xuân xưa
Cận Tết ông trời cứ mãi mưa
Ấm cúng lò than ngàò mút dẻo
Ba mươi cúng rước, đợi giao thừa

Tôi thăm nhật lại bóng thời gian
Thửa ấy chờ ai dạo tiếng đàn
Đất nước chiến chinh dòng nhạc nghễn
Nhìn Xuân thờ thần bóng đêm tàn

Tôi thăm dạo phố ngắm vườn hoa
Cúc, Huệ, Đào, Mai nở sắc loà
Phố chợ Đông Ba người nhộn nhịp
Thương người áo trận chiến trường xa

Tôi thăm đếm những bước gian truân
Có lúc bơi sâu chẳng thấy Xuân
Ngõ tối sương choàng đời lạc mộng
Chất thêm ký ức đậm vô ngần

Tôi thăm buột gió thổi vườn thơ
Khúc cũ đưa thuyền tới cõi mơ
Đêm cuối năm sao trời tối lặn
Dư hương mùa cũ điểm từng giờ

Minh Thúy Thành Nội

Đêm Giao Thừa - Tháng 1/21/2023

Nàng Xuân

Xuân mãi ngàn năm chẳng có già
Xuân đàn khúc nhạc hợp hoà ca
Xuân vui nắng đẹp đùa ong bướm
Xuân thỏa trời hồng chiếu nụ hoa
Xuân tạo niềm tin cho khắp chốn
Xuân đem sức sống đến từng nhà
Xuân mong phước, thọ luôn đầy ắp
Xuân muốn công danh cứ tiến đà

Minh Thúy Thành Nội

Tháng 1/22/2023

VIỆT HẢI (LA) &

Cung chúc tân niên, Sức khỏe vô biên, Thành công liên miên, Hạnh phúc triền miên, Túi luôn đầy tiền, Sung sướng như tiên. Chúc mừng năm mới!

Cung chúc tân xuân phước vĩnh cửu – Chúc trong gia quyến được an khang – Tân niên lai đáo đa phú quý – Xuân đến an khang vạn thọ trường.

**CUNG kính mời nhau chén rượu nồng
CHÚC mừng năm đến, tiễn năm xong
TÂN niên phúc lộc khởi vừa dạ
XUÂN mới tài danh khởi thỏa lòng**

Kính chúc mọi người một năm mới tràn đầy niềm vui và hạnh phúc. Vui trong sức khỏe, trẻ trong tâm hồn, khôn trong lý tưởng và trưởng thành mọi lãnh vực.

Năm mới chúc nhau sức khỏe nhiều. Bạc tiền rủng rỉnh thoải mái tiêu. Gia đình hạnh phúc bè bạn quý. Thanh thản vui chơi mọi buổi chiều

**VẠN chuyện lo toan thay đổi hết
SỰ gì bế tắc thấy hanh thông
NHƯ anh, như chị, bằng bè bạn
Ý nguyện, duyên lành, đẹp ước mong.**

Nguyễn Việt Kim & Nguyễn Lâm Kim Oanh

Kính chúc quý độc giả, thân chủ quảng cáo, văn hữu và thân hữu

Năm Quý Mão 2023

An Khang, Thịnh Vượng và Hạnh Phúc.

Trân trọng,

Vũ Văn Hoa,

Việt Nam Mới - Houston, Texas, USA

XUÂN ẤM TÌNH THƠ

Đang mong mùa tuyết sớm qua non,
Để đón mùa Xuân ấm áp hơn
Đông đến đường chiều hơi khó tới
Nhớ về bên ấy tấm lòng son.

Tôi có người Thơ ở xứ xa,
Tháng ngày chung ý lối chung hoa
Viết câu thơ nhỏ lời tha thiết
Dâng một đời cho Thi với Ca!

Tôi có Người Thơ tình tuyệt vời,
Niềm vui duyên bút chẳng hề vơi
Câu Thơ con chữ lung linh sáng
Trong nghĩ suy hồng ước vọng đời...

Tôi có Người Thơ cùng lối mơ,
Một lòng một dạ một lời thơ
Yêu câu nhân ái vàng đầu đố
Ấm bước chân đi ấm bốn mùa!

Mùa này bên đó tuyết rơi rồi,
Tôi ở bên này chẳng mấy vui
Thương mến Tình Thơ trà độc ẩm
Tây buồn Đông cũng lấm mây trôi...

Tôi có Người Thơ nơi xứ mưa,
Viết câu hội ngộ tháng năm chờ
Mong ngày nắng mới ngày Xuân mới
Để ấm Tình Thơ đẹp cõi Thơ.

Hoa Văn - Jan. 01, 2023

XUÂN THA HƯƠNG

**Tôi đón mùa xuân ở xứ người,
Mai vàng không có én rong chơi
Tóc bay theo gió lụa thưa rớt
Buồn đậu bên lòng chừa thấy rơi!**

**Năm hết Xuân về đâu mút bánh?
Ngày tàn ai đến viếng thăm tôi?
Một đi không hẹn ngày quay gót
Xuân đến Xuân đi dạ ngậm ngùi!**

Thảo Chi Bùi Mỹ Hoa - 01/08/2023

KÍNH THƯA QUÝ ANH CHỊ, QUÝ VĂN NGHỆ SĨ

**ĐÓN TẾT MỪNG XUÂN QUÝ MÃO, KÍNH CHÚC QUÝ ANH CHỊ
TẾT AN VUI, TẾT ĐOÀN TỤ, XUÂN MỌI ĐIỀU NHƯ Ý.
NGUỒN THƠ, ÁNG VĂN TRẦN ĐẦY THI VỊ.**

Nhân đây xin kính mời quý Anh Chị thường thức nhạc phẩm mới ra lò 3 hôm trước Tết nhạc phẩm **CÂU LỤC BÁT XUÂN TÌNH:**

<https://www.youtube.com/watch?v=dUYrgqzMLIA>

Nhạc **Trần Đại Bản (bào độ cổ Nữ sĩ Vi Khuê)**

Thơ **Phan Khâm (trích trong Thi tập Em Từ Lục Bát Bước Ra)**

Ca sĩ **Vân Khánh trình bày.**

MỜI QUÝ VỊ XEM:

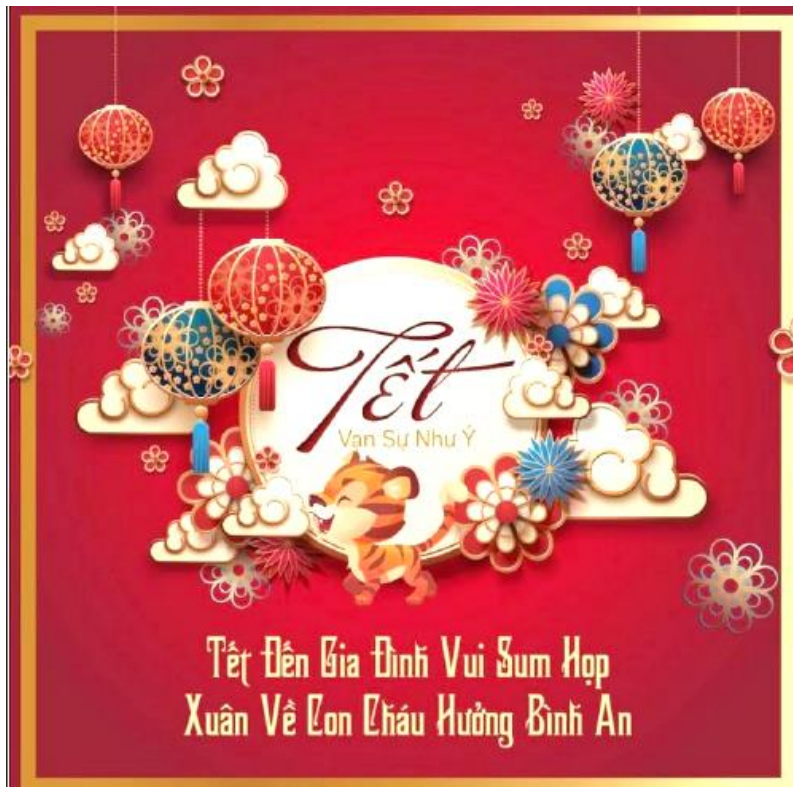
TẬP THƠ VĂN HỌC CỔ THƠM THÁNG 1, 2023

<https://cothommagazine.com/wp/tap-tho-van-hoc-co-thom-so-10-thang-1-2023/>

TẬP NHẠC CỔ THƠM THÁNG 1, 2023

<https://cothommagazine.com/wp/nhac-tho-than-huu-co-thom-thang-1-2023/>

Mừng năm " Thủy Miêu "

*Năm cũ đã qua
Năm mới vừa tới
Lòng xuân phơi phới
Cuộc sống sáng ngời
Mạnh khoẻ đi chơi
Vui vẻ mọi nơi
Đến cuối cuộc đời*

Minh Châu - Virginia

Phố Hoa Garden Grove rực rỡ áo dài trên ‘đại lộ Nguyễn Huệ của Sài Gòn’

Đỗ Dzũng/Người Việt - January 21, 2023

GARDEN GROVE, California (NV) – Phố Hoa Garden Grove rực rỡ những tà áo dài duyên dáng của phái nữ và rất thanh lịch của phái nam, dưới ánh nắng chói chang nhưng âm áp của mùa Xuân, cùng những trang trí rất đẹp mắt, thanh nhã,... một phần nào thể hiện hình ảnh của đại lộ Nguyễn Huệ ở Sài Gòn những năm trước 1975, vào sáng Thứ Bảy, 21 Tháng Giêng, tức 30 Tháng Chạp năm Nhâm Dần, báo hiệu hai ngày lễ hội vui nhộn đón chào năm mới Quý Mão 2023.

Các thiếu nữ với áo dài duyên dáng chụp hình trên Phố Hoa Garden Grove.

(Hình: Đỗ Dzũng/Người Việt)

Phố Hoa là sự kiện Tết lần đầu tiên được tổ chức tại đường Main Lịch Sử, kéo dài trong hai ngày Thứ Bảy và Chủ Nhật, 21 và 22 Tháng Giêng, tức 30 và Mùng Một Tết Quý Mão, trên

đường Main Lịch Sử, đối diện chợ Costco, Garden Grove, thành phố có người gốc Việt đông nhất vùng Little Saigon.

Từ ngoài đại lộ Garden Grove bước vào là thấy ngay hai con rồng lớn hai bên đường. Bên trái là mô hình một con mèo màu trắng cao khoảng 6 mét, được trang trí thêm bằng hoa cúc vàng và các chậu cúc vàng dưới chân.

**Mô hình con mèo cao khoảng 6 mét trên Phố Hoa Garden Grove, tượng trưng cho năm Quý Mão.
(Hình: Đỗ Dzũng/Người Việt)**

Bên phải là một chiếc xe taxi màu xanh thường thấy ở Sài Gòn trước năm 1975, và một chiếc xe Lambro, phương tiện giao thông của người nghèo tại miền Nam Việt Nam trước đây.

Hai bên đường còn có những vườn hoa “mini,” có xe thổ mộ, xe Honda Dame, xe Goebel, xe đạp, một con thuyền,... Một vài nơi khác hai bên đường là những chiếc lồng đèn Hội An. Tuy nhiên, điểm nổi bật nhất của Phố Hoa Garden Grove là có rất nhiều hoa để hai bên đường, đủ loại, đủ màu, và là nơi thu hút của mọi người đến đứng kể bên để chụp hình.

**Chiếc xe Lambro, thường gọi là xe lam, tiêu biểu ở miền Nam Việt Nam trước năm 1975.
(Hình: Đỗ Dzũng/Người Việt)**

**Các thiếu nữ trong tà áo dài duyên dáng tung tăng trên Phố Hoa Garden Grove.
(Hình: Đỗ Dzũng/Người Việt)**

Đây là lần đầu tiên một sự kiện Tết được tổ chức ở đường Main Lịch Sử của Garden Grove, nên không chỉ có người Việt mà cũng có nhiều người Mỹ tham dự, và được nhiều người ủng hộ, mong trở thành sự kiện hàng năm.

Ông Nguyễn Lê, cư dân Huntington Beach, nói: “Tôi rất vui khi thấy sự kiện này được tổ chức lần đầu. Mong mỗi năm đều có tổ chức, chứ làm ở Bolsa hoài chán lắm. Tôi thấy Phố Hoa kỳ này có không khí lạ, giống Việt Nam.”

***Bé Autumn Đỗ, sống ở Garden Grove, làm dáng bên cạnh chiếc xe thổ mộ.
(Hình: Đỗ Dzũng/Người Việt)***

Phố Hoa Garden Grove không chỉ là nơi để mọi người đến thưởng thức Tết và ngắm hoa, mà còn là nơi để nhiều người đến “khoe” chiếc áo dài ngày Xuân của mình.

Ông Jim Rippin, đang sống ở Mission Viejo, đi cùng vợ là người Việt, và cháu ngoại, nhận xét: “Thật là tuyệt vời. Tôi chụp rất nhiều hình, vì hoa đẹp quá. Cháu ngoại tôi rất thích. Và điều tôi thích nhất là được thấy rất nhiều nam nữ mặc áo dài rất đẹp.”

Ông Đạt Nguyễn, cư dân Spokane, Washington, nói: “Tôi ăn Tết ở Orange County nhiều lần rồi, nhưng đây là lần đầu tiên tôi thấy Garden Grove có phố hoa. Nhiều người mặc áo dài nhiều màu sắc, đẹp quá, có vẻ cuộc sống không còn chật vật nữa. Tôi nhớ ngày trước ở Việt Nam không có tình trạng này. Thường ngày Tết chúng ta chỉ thấy áo the thôi.”

Những người Mỹ trong trang phục áo dài trên Phố Hoa Garden Grove. (Hình: Đỗ Dzũng/Người Việt)

Và ai cũng phải công nhận ở đây có không khí Tết hơn nhưng nơi họ cư ngụ.

Anh Dũng Nguyễn, từ Atlanta, Georgia, sang California ăn Tết, chia sẻ: “Hay quá! Lần sau tôi đến đây nữa. Nó có không khí Tết giống đường Nguyễn Huệ quá. Bên tôi cũng có Tết, nhưng không có không khí như ở đây.”

Bà Mỹ Phạm, cư dân Grand Rapids, Michigan, bày tỏ: “Tôi thấy ở đây người ta ra đường, chứ bên Michigan thì không. Ở đây nắng ấm, không khí Tết vui nhộn, an vui, có vẻ không lo lắng, và cái mà tôi mê nhất ở đây là đốt pháo. Pháo nổ lớn, giòn, nhưng không bị ngộp như pháo ở Việt Nam.”

Phố Hoa trên đường Main là một sự kiện mừng Tết Nguyên Đán lần đầu tiên tổ chức tại thành phố Garden Grove, nơi tập trung người gốc Việt đông nhất vùng Little Saigon, sẽ diễn ra trong hai ngày Thứ Bảy và Chủ Nhật, 21 và 22 Tháng Giêng (nhằm ngày 30 và Mùng Một Tết Quý Mão). Ban tổ chức cho biết Phố Hoa có nhiều tiết mục phong phú, và cũng để những người có quan tâm đến yếu tố văn hóa trong ngày Tết sẽ giới thiệu với các cộng đồng bạn có cơ hội hiểu biết thêm về văn hóa Việt Nam.

Trong cuộc họp báo hôm 8 Tháng Giêng, bà Mai Hoa, thành viên ban tổ chức Phố Hoa, cho biết khách du Xuân có thể đến xem triển lãm hoa và chụp hình kỷ niệm, xem “Flower Fashion

Show,” người mẫu với những tà áo dài truyền thống Việt Nam, tô điểm thêm những đóa hoa tươi thắm đi trên Phố Hoa.

Phố Hoa Garden Grove có cả lồng đèn Hội An. (Hình: Đỗ Dzũng/Người Việt)

Nói về ý tưởng tổ chức Phố Hoa, bà cho hay: “Tết đến ai cũng nghĩ tới gia đình, làng xóm, bè bạn, quê hương. Người ở Mỹ có điều kiện sẽ về Việt Nam để xem những đường hoa hoặc thăm lại làng xưa xóm cũ, thăm cha mẹ, họ hàng, bà con. Nhưng giới trẻ Việt Nam sinh ra và lớn lên ở Mỹ lại hoàn toàn không hiểu được gì về những phong tục tập quán ngày Tết rất tốt đẹp của Việt Nam. Thế thì tại sao mình không đem Việt Nam qua đây để giới trẻ gốc Việt có thể hiểu được thế nào là Việt Nam, với những miền đất nước mà ông bà, cô bác, cha mẹ luôn nhắc tới, trong tâm tình luôn nhớ về quê hương, xứ sở.”

Ngồi trước quán 102 Cafe trong lúc ngắm Phố Hoa, anh Tùng Lê, cư dân Garden Grove, nhận xét: “Có vậy mới vui, có vậy cộng đồng Việt mình mới mạnh lên. Không phải xa xứ mà buồn. Dù là người tị nạn, chúng ta phải hòa đồng với nhau, và với cộng đồng người bản xứ để họ hiểu văn hóa của mình hơn.”

— Liên lạc tác giả: dodzung@nguoi-viet.com

THANH LAN SHOW #132 - CHÚC XUÂN QUÍ MÃO

<https://www.youtube.com/watch?v=5lc6ak08hgs>

Thanh Lan hát CHÀO ĐÓN MÙA XUÂN VỀ - Sáng tác: Tuyên Bùi

<https://youtu.be/5lc6ak08hgs?t=1557>

Nhạc Xuân Thúy Nga | Đón Xuân

<https://www.youtube.com/watch?v=0q7BjDVfq-E>

CHÚC XUÂN (ĐINH TRUNG CHÍNH) – Tiếng hát: DON HỒ

KHÚC NHẠC NGÀY XUÂN (NHẬT BẰNG) - Tiếng hát: NGUYỄN HƯNG

ĐÓN XUÂN (PHẠM ĐÌNH CHƯƠNG) - Tiếng hát: TÓC TIÊN

XUÂN NÀY CON KHÔNG VỀ

Con biết bây giờ Mẹ chờ tin con
Khi thấy mai đào nở vàng bên nương
Năm trước con hẹn đầu xuân sẽ về
Nay én bay đầy trước ngõ
Mà tôi còn vẫn xa ngàn xa

Ôi nhớ xuân nào thuở trời yên vui
Nghe pháo giao thừa rộn ràng nơi nơi
Bên mái tranh nghèo ngồi quanh bếp hồng
Trông bánh chưng ngồi chờ sáng
Đỏ hây hây những đôi má đào

Nếu con không về chắc Mẹ buồn lắm
Mái tranh nghèo không người sửa sang
Khu vườn thiếu hoa đào mừng xuân
Đàn trẻ thơ ngây chờ mong
Anh trai sẽ đem về cho tà áo mới
Ba ngày xuân đi khoe phố phường

Con biết bây giờ Mẹ chờ em trông
Nhưng nếu con về bạn bè thương mong
Bao lứa trai cùng chào xuân chiến trường
Không lẽ riêng mình êm ấm
Mẹ ơi, con xuân này vắng nhà
Mẹ thương con, xin đợi ngày mai...

TRỊNH LÂM NGÂN

I WON'T COME HOME THIS SPRING

I know now you're waiting to hear from me
When apricot blossoms bloom in gold for free.
Last year, I promised to return in early spring,
Now swallows are in the alley their way to wing
But I'm still far away.

Oh, I remember those springs on the feast-day
We listened to the New Year's Eve fireworks above
Under the thatched roof we sat around the stove
Looking after the banh chung waiting for sunrise
With red cheeks like peach pies.

If I don't come back, you'll be very sad and bare,
The poor thatched roof no one to repair,
The garden lacks peach blossoms to greet spring.
The children will innocently to the hope cling
That their brother would bring them a new shirt
To show off in spring days the streets to divert.

I know now Mom and them are waiting for me
But if I go back my dear friends lack the glee:
So many boys greet the spring in the battlefield
Should I be alone enjoying it with cosy shield?
Mom, I'm not at home this spring,
You love me, please wait for tomorrow, everything.

Translation by **THANH-THANH**

Duy Khánh hát XUÂN NÀY CON KHÔNG VỀ:
https://www.youtube.com/watch?v=UyTyiUV_RaY

NHỚ TẾT

Ai đi chợ giùm tôi ngày giáp tết?
Mua về nhà đầy ắp một mùa xuân,
Mùi tết thơm trong bó lá dong xanh,
Mùi tết ngon từng củ hành, củ kiệu.

Xa quê bao năm mà tôi vẫn đợi,
Ngày tết về vẫn nhớ phố chợ hoa,
Ai mang giùm tôi hương sắc về nhà?
Rực rỡ mai vàng chưng bên thềm cửa.

Sân nhà tôi buổi chiều đầy nắng gió,
Gió xuân về đừng làm rụng hoa bay,
Hoa rụng rồi thì cứ ở lại đây,
Dấu hoa tàn mùa xuân chưa vội héo.

Ai vừa đốt giùm tôi một tràng pháo,
Hình như trong tiếng pháo có linh hồn,
Nghe vọng về từ quá khứ thân thương,
Mùi pháo tết làm tôi buồn muốn khóc.

Ai đứng trước bàn thờ mùng một tết,
Mời ông bà đoàn tụ thấp nén hương,
Xa mà gần giữa hai cõi âm dương,
Khói hương tàn bên bình hoa vạn thọ.

Ba ngày tết ông bà về đầy đủ,
Phù hộ cháu con năm mới an lành,
Ai kiêng cử giùm tôi lúc xuất hành,
Ra ngoài ngõ sẽ gặp nhiều may mắn.

Ngày và đêm hai phương trời xa lắm,
Khác biệt nhau
nhưng xuân ở trong lòng,
Bôn ba nhiều đời vẫn một mùa xuân,
Một quê hương.
Làm sao mà quên được.

Ai làm cỗ hóa vàng mùng bốn tết,
Đốt giấy tiền vàng mã tiễn xuân đi,
Tiễn ông bà trở về cõi bên kia,
Hương khói ấy sang bên này.
Cay mắt...

Nguyễn Thị Thanh Dương
(Jan. 28, 2019)

Tưng bưng Hội Chợ Tết Quý Mão 2023 tại Little Saigon

Văn Lan/Người Việt - January 21, 2023

FOUNTAIN VALLEY, California (NV) – Hội Chợ Tết Quý Mão 2023 do Giám Sát Viên Andrew Đỗ tổ chức tại Mile Square Regional Park, Fountain Valley, tràn đầy sắc màu tươi thắm với hàng ngàn người thuộc cộng đồng gốc Việt và các cộng đồng bạn cùng tham dự.

Các thiếu nữ du Xuân Quý Mão trước cổng làng tại Hội Chợ Tết tổ chức tại công viên Mile Square Regional Park trong ba ngày từ Thứ Sáu đến Chủ Nhật, 20 đến 22 Tháng Giêng. (Hình: Văn Lan/Người Việt)

Hội Chợ Tết khai mạc lúc 5 giờ chiều Thứ Sáu, 20 Tháng Giêng, tức 29 Tết, và tiếp tục trong hai ngày Thứ Bảy và Chủ Nhật, từ 10 giờ sáng đến 10 giờ tối, riêng Chủ Nhật kết thúc lúc 9 giờ tối.

Cùng lúc tại tòa nhà Freedom Hall là chương trình văn nghệ mừng Xuân diễn ra tưng bừng náo nhiệt với những màn múa truyền thống dân tộc, cùng những tiết mục văn nghệ hấp dẫn.

Lễ hội Tết gồm có các tiết mục trình diễn ca nhạc sống, múa lân ngoạn mục, các trò chơi trẻ em hào hứng, trò chơi cho du khách mọi lứa tuổi, lễ đốt pháo tung bồng, trình diễn văn hóa truyền thống Việt Nam, và các món ăn đặc sản Việt Nam.

*Các chàng rể Mỹ cũng thích mặc áo dài truyền thống Việt Nam ngày Tết.
(Hình: Văn Lan/Người Việt)*

Trong hội chợ là cả một không gian ngày Tết truyền thống Việt Nam, với những cổng làng quê, những chợ làng mộc mạc thân quen với những trái cây đặc sản thường được trưng bày trên mâm ngũ quả, hoặc cây nêu không thể thiếu được trong ba ngày Tết.

Ở một góc tâm linh khác là đền thờ Quốc Tổ Hùng Vương, với bàn thờ khói hương nghi ngút với trống đồng, một quốc bảo đại diện của nền văn hóa Việt, bên cạnh là đền thờ Hai Bà Trưng.

Khách du Xuân cũng thích thú khi nhìn thấy hình ảnh chợ Bến Thành Sài Gòn, cùng chùa Thiên Mụ, tháp Rùa Hà Nội, lăng Đức Tả Quân Lê Văn Duyệt (Lăng Ông Bà Chiểu), cùng tượng đài Đức Thánh Trần trước sông Sài Gòn, hình đất nước Việt Nam với bài Hịch Tướng Sĩ, đài Tổ Quốc Ghi Ôn những chiến sĩ Việt Nam Cộng Hòa anh hùng trong công cuộc chiến bảo vệ tự do... Tất cả đều gợi lại một đất nước thanh bình của miền Nam ngày trước với những kỷ niệm khó phai.

Gia đình anh Tea Erick từ tiểu bang Virginia về Little Saigon ăn Tết, chọn công tam quan Lăng Ông Bà Chiểu để chụp ảnh ngày Tết. (Hình: Văn Lan/Người Việt)

Theo ông Hùng Nguyễn, phụ trách nhóm thiết kế phong cảnh ngày Tết, chủ đề của ngày Tết năm nay chú trọng là “Vui Xuân này, nhớ Sài Gòn xưa” để nhớ về những cảnh quan xưa.

Mở màn phần văn nghệ vào tối Thứ Sáu là tiết mục múa “Chúc Mừng Năm Mới” do các em học sinh thuộc Hội Học Sinh Việt Nam trường trung học Fountain Valley High School trình diễn thật đặc sắc, nhận được tràng pháo tay tán thưởng nồng nhiệt, tiếp theo là các ca sĩ từ khắp nơi về trình diễn.

Giám Sát Viên Andrew Đỗ, phó chủ tịch Hội Đồng Giám Sát Orange County, trong lời mời tham dự Hội Chợ Tết Quý Mão 2023, cho biết: “Đây là một lễ hội hoàn toàn miễn phí được tổ chức trong ba ngày liên tiếp để chúng ta đón mừng năm mới, năm Quý Mão. Hội Chợ Tết Orange County là lễ hội trình diễn văn nghệ và văn hóa đặc sắc cho mọi gia đình cùng chung chào đón một sự bắt đầu mới. Và chào mừng năm mới, đây là một lễ hội quan trọng nhất trong cộng đồng người Mỹ gốc Việt.”

Ba người bạn phương xa về Little Saigon ăn Tết, từ trái, ông Thông Phạm (Virginia), ông Hưng Võ Đức (Georgia), và ông Huy Nguyễn (Úc). (Hình: Văn Lan/Người Việt)

Cô Erlinda Dương, chủ tịch Cộng Đồng Việt Nam Nam California, đi cùng ba con gái dự hội chợ, cho hay cô tổ chức Làng Việt Nam nhiều năm rồi, chỉ trừ những năm vì đại dịch COVID-19 mới ngưng.

Năm nay cô nhận lời thiết trí lại Làng Việt Nam tại hội chợ do Giám Sát Viên Andrew Đỗ tổ chức, rất công phu và cần nhiều nhân lực để thực hiện. “Tôi rất vui khi mình góp phần vào công việc này, để cộng đồng Việt hải ngoại vui Xuân,” cô chia sẻ.

“Khung cảnh ngày Tết ở đây tạo nên một truyền thống văn hóa dân tộc, mọi người sẽ cảm nhận được ngày Tết rất riêng của người Việt với những nét đặc sắc không thể nhầm lẫn được, như

đền Hùng, đền Hai Bà Trưng từ thời lập quốc, cho đến những hình ảnh thời cận đại sau này như lăng Tả Quân Lê Văn Duyệt, chợ Bến Thành, tượng đài Đức Thánh Trần trước sông Sài Gòn, rồi đến cây nêu ngày Tết, chợ làng quê... tất cả đều gợi nhớ thuở thanh bình của miền Nam ngày trước,” cô Erlinda Dương giới thiệu.

Một góc Hội Chợ Tết Quý Mão tại công viên Mile Square Regional Park. (Hình: Văn Lan/Người Việt)

“Đi với ba con gái, chúng tôi đều mặc quốc phục áo dài với nhiều màu sắc khác nhau, để các con biết đến văn hóa cổ truyền Việt Nam, khi các con em đều đang học đại học và đều nói tiếng Việt thành thạo. Nhân dịp Xuân về, xin kính chúc quý đồng hương luôn dồi dào sức khỏe để thực hiện nhiều điều như ý, và một năm mới an lành hạnh phúc,” cô Dương tiếp.

Ba người bạn, ông Hưng Võ Đức, ông Thông Phan và ông Huy Nguyễn, cả ba đều từ nơi xa lần đầu dự hội Tết tại Little Saigon.

Ông Hưng Võ Đức, từ tiểu bang Georgia bay về, cho hay: “Hội Chợ Tết này là một không gian thu nhỏ với những nét đặc trưng của văn hóa Việt của ba miền Bắc Trung Nam Việt Nam, đặc biệt có những hình tượng của những vị anh hùng Trần Hưng Đạo, hình ảnh của Hoàng Sa và

Trường Sa, khẳng định chủ quyền của người Việt Nam, đó là nét văn hóa chống ngoại xâm, để con cháu học hỏi.”

Gia đình ông Sophak Ok, chủ tịch Phòng Thương Mại Westminster, du Xuân ai cũng mặc áo dài truyền thống Việt Nam. (Hình: Văn Lan/Người Việt)

Còn ông Thông Phan, từ tiểu bang Virginia qua, cho hay: “Ở bên đó cũng có những lễ hội ngày Tết, nhưng vì đang mùa lạnh nên tổ chức trong nhà nhiều hơn ra ngoài. Về California ăn Tết là hay nhất vì đông vui trong khoảng không gian rộng lớn như thế này, có thể trình bày cho các sắc dân khác biết đến những phong tục tập quán truyền thống Việt ngày Tết như cây nêu, làng quê Việt xưa, rồi áo dài, các em nhỏ mặc rất dễ thương. Tuy khung cảnh đơn sơ nhưng đầy đủ không khí ngày Tết.”

Người ở xa nhất là ông Huy Nguyễn từ Sydney, Úc về, cho hay đây là lần đầu tiên ông đến Little Saigon. “Không khí Tết ở đây rất vui, tuy ở bên Úc ngày Tết cũng rất vui và đông người tham dự. Những khung cảnh ngày Tết xưa được tái hiện ở đây rất tuyệt vời, với làng quê ngày Tết, cây nêu, đốt pháo mừng Xuân, cùng một số hình ảnh tiêu biểu của đất nước, gợi nhớ nhiều đến quê hương những năm thanh bình ngày trước,” ông nói.

“Tôi ở Úc được 31 năm rồi, mỗi lần Xuân về Tết đến, lòng vẫn luôn nhớ về quê nhà, nhất là những ngày gian nan cực khổ khi tôi đã từng sống và lớn lên sau 1975. Tuy vậy, không khí Tết ngày ấy khiến lòng mình luôn náo nức nhớ về những ngày Tết năm nào, có cái gì đó rất đặc biệt dù bây giờ ngày Tết ở đây không thiếu một món gì. Ở bên này, từ không khí Tết cho đến cách trang trí ngày Tết vẫn khác so với nét truyền thống, chỉ khi đến nơi có cộng đồng người Việt, nhà thờ hoặc chùa mới thấy rõ không khí Tết hơn,” ông xúc động nói.

Màn múa khai mạc Hội Chợ Tết Quý Mão do các học sinh trung học Fountain Valley High School trình diễn. (Hình: Văn Lan/Người Việt)

Khách tham dự hội Tết truyền thống, ngoài cộng đồng người Việt là đông nhất, còn có những du khách với nhiều sắc dân khác nữa.

Ông Sophak Ok, chủ tịch Phòng Thương Mại thành phố Westminster, gốc Cambodia, đi cùng vợ người Việt và ba con nhỏ, cho biết ông rất thích những không khí lễ hội văn hóa như thế này trong không khí thân thiện của mọi người.

“Tôi cùng vợ mặc áo dài Việt Nam, vì chỉ có dịp Tết truyền thống của người Việt, chúng tôi mới được mặc và cũng cho các con mặc áo dài luôn, để các con biết được cội nguồn của mình. Tôi rất muốn hòa nhập với truyền thống văn hóa Việt Nam, vì gia đình vợ tôi là người Việt, nhưng kể cả những người sắc dân khác cũng có thể mặc áo dài Việt Nam, hòa nhập với văn hóa Việt, điều đó rất hay,” ông vui vẻ nói.

Ca sĩ Ngọc Hương từ tiểu bang Michigan nhận được lời mời của ban tổ chức, đã bay về một tuần trước để trình diễn những tiết mục văn nghệ trong Hội Chợ Tết, nhân tiện đi thăm cho biết Little Saigon.

Chợ làng ngày Tết, nơi được mọi người thích thú với các loại trái cây được trưng bày. (Hình: Văn Lan/Người Việt)

“Đây là lần đầu em về tham gia Hội Chợ Tết lớn thế này và hát một lúc mấy bài để cống hiến cho khán thính giả. Em rất bất ngờ khi thấy bà con mình ở đây ăn Tết thật lớn, tinh thần giữ gìn truyền thống dân tộc rất cao, đáng để cháu con học hỏi. Bên chỗ em ở có thể nói là không có Tết, mà như vậy thì cũng rất buồn! Em mong rằng sẽ trở lại đây vào nhiều dịp nữa để hát cho bà con nghe vào dịp Tết,” cô nói.

Khách du Xuân càng lúc càng đông. Hội Chợ Tết sẽ kết thúc vào 9 giờ tối Chủ Nhật, 22 Tháng Giêng. [qd]

Năm Mão - Nói Chuyện Mèo

Nguyễn Châu

<https://quangtribacca.blogspot.com/>

MÃO là “chi” thứ tư trong thập nhị Địa Chi (tức 12 nhánh hoặc dòng thuộc đất). QUÝ là “can” thứ mười trong thập Thiên Can (tức là 10 khu vực thuộc trời).

Năm nay là Quý Mão - Dương lịch : 2023

Năm Mão thuộc ÂM - Hành Mộc - Sắc Xanh -Quế Chấn - Hướng Chính Đông

Về VẬN KHÍ: Quý thuộc Âm -Thủy - Hỏa vận bất cập - Mộc quá vượng --> Thổ suy yếu --> Kim bất túc, Thủy thừa thế vươn lên tạo ra Hàn khí. Nơi con người vì hỏa bất cập nên âm tà thịnh khiến cho tâm khí tổn thương sinh ra các chứng đau tại gân lưng, vai, mắt mờ, ngực bụng nặng nề, đau quanh sườn và thắt lưng. Các bệnh thời khí như ỉa chảy, bụng đầy, biếng ăn, cơ co rút, cử động khó khăn...(Phương Trị liệu: BỔ Âm Trục Hàn).

Về thiên nhiên: Hỏa bất cập--> cây cối, vạn vật chỉ tươi tốt ở phần thân dưới, phần trên thì yếu ớt/dương suy. Thủy mạnh, Hỏa phục thù --> Khí u uất, mưa to, bão và lũ lớn...

Về thế giới loài người: Dịch họa - nhân họa/ chiến tranh/ thiếu lương thực/ Kinh tế khủng hoảng.

Tuổi Quý Mão: mạng Kim (Kim Bạch Kim). Kim được tôi luyện thành vật dụng quý giá. Người tuổi Quý Mão, mạng KIM, tuổi MỘC tương khắc, bản thân có khó khăn về sức khỏe. Người thông minh, khôn khéo, có linh tánh (biết trước những việc sắp xảy ra khi linh cảm, nghi ngại). Tâm trí thường nhiều lo toan tính toán nên bất an. Trung niên phát đạt, thành công, tuổi già sung túc. Duyên tình nhiều trắc trở nhưng cuối cùng gia

đình yên ấm. Quý Mão nữ mạng tốt hơn nam mạng.

Về năm Mão, Tử Vi Trung Hoa lấy hình tượng Con Thỏ, Việt Nam thì lấy hình tượng Con Mèo. Do đó có sự băn khoăn tự hỏi là Thỏ hay Mèo. Tại sao có sự khác nhau này.

MÈO hay THỎ?

Trong mười hai CHI của Tử Vi Đông Phương, CHI thứ Tư sách Trung Hoa ghi là MAO, sách Việt Nam cũng gọi là MÃO (tuổi Mão, năm Mão, giờ Mão).

Chữ "Mao" người Trung Hoa dùng để chỉ khoảng thời gian bắt đầu của một ngày làm việc (tương đương với giờ Tây phương là từ 5 giờ sáng đến 7 giờ sáng). Theo lệ trong triều đình, các quan chức bắt đầu làm việc từ giờ Mão. Chữ Mão này không có "bà con xa gần gì với chữ MIÊU là con mèo cả.

Sách "Chinese Astrology- Early Chinese Occultism" của Paul Carus (NXB OPEN COURT in lần thứ 2 -1989-La Salle, Illinois) viết: mao - a period of time - Plants breaking through the soil - biểu tượng Opening a gate - hành Mộc - Hare (Con thỏ rừng). Sđd-trg 51.

Sách "THE COMPLETE BOOK OF CHINESE HOROSCOPES" tác giả LORI REID (BARNES & NOBLE BOOKS -NY 1997) trang 19, khi nhận định tổng quát về đặc trưng của các "con vật tượng trưng cho năm MAO, đã viết: "Thỏ: những con vật-ưa yên bình (hoặc Thỏ rừng, hoặc Mèo như đôi khi chúng thường được gọi), nhìn chung người tuổi thỏ thích tránh xa các cuộc tranh cãi, lý luận, thậm chí giả mù, giả điếc trước hoàn cảnh. Nhẹ nhàng, hiền lành, dễ bị xúc động thậm chí đa cảm, người tuổi thỏ cũng trở nên hoàn toàn ích kỷ khi theo đuổi thú vui của bản thân, mặc dầu không có chủ tâm làm tổn thương kẻ khác trong quá trình đó.["Rabbit: Peace-Loving rabbits (or Hares, or Cats as they are sometimes called) generally like to keep out of arguments, even if at times it means turning blind eyes and deaf ears to the situation. Gentle. emotional. and even sentimental. Rabbits can also be quite selfish in the pursuit of their own pleasure, although they would not deliberately hurt anyone else in the process..."] "

Sách Tử Vi Việt Nam, tuổi MÃO được biểu tượng bằng con MÈO. Đây là điều mà nhiều câu hỏi đã được đặt ra. Cho đến nay chưa có tài liệu nào nói về việc đổi biểu tượng "THỎ" thành "MÈO" trong Tử Vi Đông phương Việt Nam, tác giả Tử Vi đầu tiên nào đã đã chuyển đổi Thỏ thành Mèo và bắt đầu từ năm nào? Chưa tìm được tài liệu khả tín.

Đối với người Việt, Mèo là một con vật nuôi trong nhà, lúc đầu "nói là" để bắt chuột, nhưng sau trở thành một "thú cưng" dễ thương nhất trong nhà. Qua nhận định trên đây của LORI REID về đặc trưng của Thỏ, người ta thấy Thỏ và Mèo có một số điểm

tương đồng: mèo hiền lành và có tính ích kỷ, lo trau chuốt cho bản thân, theo đuổi thú vui riêng của mình không quan tâm đến kẻ khác...

Trong truyền thuyết Trung Hoa, Thỏ [Thỏ tử] là một cư dân trên Nguyệt Cầu. Thỏ còn được tượng trưng cho tuổi thọ, thường gọi là Ngọc Thỏ (Thỏ Ngọc - Jade-Hare). Có lẽ vì đó mà Trung Hoa biểu tượng tuổi "Mao" bằng con Thỏ. Chữ "Mão" Việt Nam có nguồn từ chữ "Mao" trong Tử Vi của Trung Hoa. Nhưng "Mao" không có nghĩa là "con mèo" hay "thỏ".

Tuy nhiên, "vị thầy tiên bói" Tử Vi Việt Nam đã lấy con Mèo làm biểu tượng cho tuổi Mão xem ra cũng khá tinh tế.

Mèo là một động vật tương tự với Cọp nhưng về bản tính và sinh hoạt lại vô cùng khác nhau. Về thân thể có thể nói Mèo là cực tiểu (quá nhỏ bé) so với Cọp (cực đại) - tương tự như cặp "Tý - Sửu": chuột là cực tiểu so với Trâu (to hơn hàng ngàn lần). Phải chăng "vị thầy Tử Vi Việt đầu tiên này đã rập theo cặp Tý-Sửu" để tạo nên cặp "Dần-Mão" rất kỳ thú và đầy ý nghĩa. Mèo nhỏ bé, vẻ hiền lành, dịu dàng uyển chuyển, lười biếng, tham ăn, thích ngủ...trong lúc Cọp to lớn, oai vệ và hung dữ, năng động.

Ngoài ra, không hiểu là vì ngẫu nhiên hay do "trời định"... mà người sinh năm Mão có bản chất gần với tính khí và thói quen của con Mèo nuôi trong nhà. Cho nên Mèo tượng hình cho tuổi Mão trong tử vi Việt Nam xứng hợp hơn hình tượng Thỏ trong tử vi Trung Hoa.

Thỏ cũng hiền lành, dịu dàng, dễ thương và nhanh nhẹn, nhưng Thỏ thường ít khi được nuôi như thú cưng trong nhà người Việt, người Hoa. Đối với người Việt, Thỏ là biểu tượng của nhát gan, ham chơi... Người nhát gan bị gọi là gan thỏ hay "Thỏ đế" (Vua Thỏ)! Ca dao về sự ham chơi của Thỏ:

*"Như con thỏ nọ đứng đầu non
Khi vui giỡn bóng khi buồn giỡn trăng"...*

Người Việt còn gán cho thỏ thói nói dối gọi là *"thỏ láo"*. [Chưa tìm thấy bằng chứng nào!]

Tóm lại, Mèo hay Thỏ tượng hình cho tuổi "Mao" trong tử vi phương Đông không có sự khác biệt trầm trọng mà chỉ là do truyền thống văn hóa.

Người Trung Hoa xem Thỏ là biểu tượng của May Mắn, An Bình và Phúc Thọ. Trái lại, người Việt xưa rất sợ sự kiện "Mèo bỗng nhiên tới nhà mình" vì tục truyền "Mèo tới nhà thì khó, chó tới nhà thì sang". Thế nhưng có người tin rằng "nhau mèo đẻ" đem lại may mắn về tài lộc và người được mèo "tự tha nhau sau khi đẻ đến cho" là số may, số hên.

Mèo Trong Đời Sống Loài Người

Mèo và chó là hai con vật được nuôi và được sống chung dưới cùng một mái nhà với người.

Trong xã hội Việt Nam, mèo xem như được nuông chiều hơn chó mặc dầu chủ nhà thường thừa nhận là chó có nhiều công lao và trung thành hơn mèo.

Mèo đã đi vào cuộc sống con người trong các lãnh vực văn chương, tín ngưỡng, biểu tượng vân vân. Mèo được sống chung trong nhà với người, nhưng Mèo không có mặt trong cuộc “tranh công của lục súc”.

Trong tác phẩm “Lục Súc Tranh Công” (Khuyết danh) chỉ có Trâu, Chó, Ngựa, Dê, Gà và Heo. Tại sao cùng là vật nuôi trong nhà mà Mèo không được liệt vào hàng “Súc”?

Để hiểu vấn đề "Tại sao cùng là vật nuôi trong nhà mà Mèo không được liệt vào hàng “Súc”, cần tìm xem chữ “súc” nghĩa là gì?

Từ Điển Hán Việt của Thiều Chửu định nghĩa: Súc là “Giống muông nuôi trong nhà. Như: ngựa, trâu, dê, gà, chó, lợn, gọi là lục súc”...(trang 406 sđd). Định nghĩa này không soi sáng được gì mà còn tạo thêm hiểu lầm, vì mèo cũng được nuôi trong nhà! Trong phần mở đầu của “Lục Súc Tranh Công” tác giả đã viết:

*“Trời hóa sinh muôn vật
Đất dong dưỡng mọi loài
Giống nào là giống chẳng tài;
Người đâu dễ không người nhờ vật.
Long chức quán bổ thiên, dục nhật
Lân quyền tư giúp thánh, phò thần
Quy thông hay thành bại, kiết hung
Phụng lâu biết thịnh suy, bỉ thái.
Trong trời đất ba ngàn thế giới
Đều xưng rằng tứ vật chí linh
Nhấn đến loài lục súc hi sinh
Trời cho xuống họ người dương thế.”*

Căn cứ vào câu “Nhấn đến loài lục súc hi sinh” người ta thấy rằng sở dĩ Mèo không liệt vào danh sách Lục Súc là vì mèo không phải là con vật nuôi để ăn thịt. Sáu con vật kia đều có thể dùng thịt để ăn khi cần, cho nên mới nói “lục súc hi sinh” trong đó có ba con thường dùng trong việc tế lễ, cúng kiếng gọi là “tam sanh” gồm heo, gà, dê. Tam sanh có nghĩa là ba con vật phải hi sinh để cho người tế thánh thần. “Lục súc hi sinh” thường gọi tắt là “súc sinh” tức vật nuôi để làm việc và ăn thịt. Từ “Súc sinh” trở thành từ ngữ hàm ý miệt thị, nguyên rủa con người, hóa kiếp kẻ khác trong hiện tiền thành con vật: “Đồ súc sinh!”.

Mèo Trong Văn Chương

Văn chương bình dân và văn chương bác học đều có một số đề tài liên quan đến Mèo.

1/ Trong Ca Dao: có khá nhiều câu rất dí dỏm:

Nói về xích mích giữa chó với mèo:

-Con mèo trèo lên cây vông,
Con chó đứng dưới ngó mông con mèo
Mèo rằng:”Sao chó chẳng theo?
Lên đây mèo sẽ dạy leo cho mà!”
(Mèo hay bị chó rượt, tìm cách trả đũa)
-”Mèo nằm bò lúta vĩnh râu
Thấy con chuột chạy góc đầu kêu ngao...”

Nói bóng gió về nỗi oan tình thường xảy ra trong đời:

– “Con mèo đập bể nồi rang
Con chó chạy lại phải mang lấy đòn.”
Những câu hát vui, chuyên chở một sự đương nhiên:

- “Con mèo, con mèo, con meo
Muốn ăn thịt chuột, phải leo xà nhà.”
hoặc nói về nếp sống hàng ngày của mèo:

- “Con mèo nằm bẹp ro ro (+co ro?)
Ít ăn, nên mới ít lo, ít làm...”

Về tính nết của mèo:

-”Mèo nằm bò lúta vĩnh râu
Thấy con chuột chạy góc đầu kêu ngao...”

- “Tuổi Mẹo là con mèo ngao
Hay quấu hay cào, ăn vụng quá tinh”
hoặc mỉa mai:

“Mèo nào mèo lại ăn than
Bởi chưng có mỡ đổ tràn lên trên”

Về thói đời:

Mèo tha miếng thịt xôn xao,
Kẽnh (Cọp) tha con lợn thì nào thấy chi!
(Ý nói kẻ có quyền thế, sức mạnh làm sai không ai dám lên tiếng)

2/ Thơ Ngụ Ngôn: MÈO VÀ CHUỘT

Kẻ mạnh kia vốn vô tình,
Kẻ hiền dù lạy chí thành nào tha!

Chuyện Mèo với Chuột còn ca
Lời tuy giản dị thể mà ý sâu:
Con mèo mà trèo cây cau
Hỏi thăm: "Chú chuột đi đâu vắng nhà?"
"Chú chuột đi chợ đường xa,
Mua mắm mua muối giỗ cha chú mèo."
Chuột thờ mèo đã đủ điều
Mà ra mèo vẫn đi theo dòm hành.
Chuột về có biết sự tình
Chớ tin tốt lẽ mà mình dễ van.
(Nguồn: Việt Nam Văn Học Toàn Thư -Hoàng Trọng Miên)

Trong thơ Ngụ Ngôn của La Fontaine (Fables de La Fontaine), Mèo được nhắc tới 11 lần. La Fontaine đã có các bài như Mèo và Con Chuột già (Le Chat et un vieux rat); Cái gói, con mèo và chuột con (Le cochet, le Chat et le Souriceau); Mèo và Chuột (Le Chat et Le Rat); Mèo, Chồn nhọn mũi Belette và Con thỏ nhỏ (Le Chat, La Belette Et Le Petit Lapin). Nội dung của các bài ngụ ngôn này đều nói đến sự khôn ngoan, nhiều mưu kế của mèo nhằm hại chuột, nhưng không phải lúc nào chuột và các loài khác cũng bị mắc mưu... do đó mèo không được cứu giúp khi lâm nạn.

Xin trích một bài thơ ngụ ngôn của La Fontaine.

Le Chat et un vieux Rat

Jean de La Fontaine

J'ai lu chez un conteur de Fables,
Qu'un second Rodilard, l'Alexandre des Chats,
L'Attila, le fléau des Rats,
Rendait ces derniers misérables :
J'ai lu, dis-je, en certain Auteur,
Que ce Chat exterminateur,
Vrai Cerbère, était craint une lieue à la ronde :
Il voulait de Souris dépeupler tout le monde.
Les planches qu'on suspend sur un léger appui,
La mort aux Rats, les Souricières,
N'étaient que jeux au prix de lui.
Comme il voit que dans leurs tanières
Les Souris étaient prisonnières,
Qu'elles n'osaient sortir, qu'il avait beau chercher,
Le galant fait le mort, et du haut d'un plancher
Se pend la tête en bas : la bête scélérate
A de certains cordons se tenait par la patte.

Le peuple des Souris croit que c'est châtiment,
Qu'il a fait un larcin de rôl ou de fromage,
Egratigné quelqu'un, causé quelque dommage,
Enfin qu'on a pendu le mauvais garnement.
Toutes, dis-je, unanimement
Se promettent de rire à son enterrement,
Mettent le nez à l'air, montrent un peu la tête,
Puis rentrent dans leurs nids à rats,
Puis ressortant font quatre pas,
Puis enfin se mettent en quête.
Mais voici bien une autre fête :
Le pendu ressuscite ; et sur ses pieds tombant,
Attrape les plus paresseuses.
« Nous en savons plus d'un, dit-il en les gobant :
C'est tour de vieille guerre ; et vos cavernes creuses
Ne vous sauveront pas, je vous en avertis :
Vous viendrez toutes au logis. »
Il prophétisait vrai : notre maître Mitis
Pour la seconde fois les trompe et les affine,
Blanchit sa robe et s'enfarine,
Et de la sorte déguisé,
Se niche et se blottit dans une huche ouverte.
Ce fut à lui bien avisé :
La gent trotte-menu s'en vient chercher sa perte.
Un Rat, sans plus, s'abstient d'aller flairer autour :
C'était un vieux routier, il savait plus d'un tour ;
Même il avait perdu sa queue à la bataille.
« Ce bloc enfariné ne me dit rien qui vaille,
S'écria-t-il de loin au Général des Chats.
Je soupçonne dessous encor quelque machine.
Rien ne te sert d'être farine ;
Car, quand tu serais sac, je n'approcherais pas.
C'était bien dit à lui ; j'approuve sa prudence :
Il était expérimenté,
Et savait que la méfiance
Est mère de la sûreté.
Jean de La Fontaine

Lược dịch:

Tôi đã đọc tại nhà một người kể chuyện ngụ ngôn
Mà mèo Rodilard thứ hai, thơ viết về những con Mèo.

Thần Attila sát thủ, gánh nặng của những con chuột
Đã làm cho những con chuột khốn cùng...
Tôi đã đọc một tác giả nào đó
Đã viết rằng con mèo này là tay tận diệt
Một kẻ gác cổng hống hách gây khiếp sợ trong vòng một dặm
Hắn ta muốn xóa sạch loài Chuột trên thế giới.
Những tấm ván mà người ta gác trên những trụ tựa mỏng manh.
Việc tiêu diệt Chuột lớn, Chuột nhất
Chỉ là trò chơi theo sở thích của hắn ta.
Như hắn nhìn thấy dưới những tàn lá
Lũ Chuột đã bị cầm tù
Chúng không dám đi ra, hắn đã tìm kiếm vô ích...
Tên giảo hoạt gây chết chóc, từ trên cao một tấm ván
Đang cúi đầu xuống dưới thấp. Con thú vật gian ác
Có những sợi dây nhỏ giữ chân
Lũ Chuột cho đó là hình phạt
Khi nó ăn cắp một miếng thịt quay hoặc phở-rô-ma
Đã cào xước một kẻ nào đó hoặc gây một số thiệt hại.
Cuối cùng người ta đã treo tên vô lại xâu xa...
Tất cả, theo tôi hoàn toàn nhất trí
Với việc cứ cười khi chôn cất nó
Ngựa mũi lên không, đưa cao đầu lên một chút.
Rời bước vào trong những cái ổ chuột
Sau đó lùi lại bốn bước
Sau cùng bắt đầu lòng sục...
Đúng đây là một bữa tiệc khác.
Tên bị treo chết đi sống lại và rơi xuống dưới chân
Bắt lấy những tên lười biếng nhất
"Chúng ta đang có khá nhiều, vừa nói hắn vừa chộp lấy chúng."
Đây là cái vòng của cuộc chiến xưa
Các hang hầm bị đào xới lên,
"Các vị sẽ không được cứu, tôi đã cảnh báo điều nay.
Các vị hãy trở về ổ"
Thầy Mitis của chúng ta đã tiên tri đúng
Về lần lừa đảo thứ hai và tập luyện.
Hãy nhuộm cho áo thành trắng bằng bột
Một cách đánh lạc hướng.
Hãy chạy trốn và núp vào một cái hòm đang mở.
Cuộc chạy trốn này đã từng được cảnh báo.
Loài chuột nhất sẽ trở lại để tìm sự mát mát
Một con Chuột, không có gì hơn, kiên cử không dám ra ngoài nghe ngóng:

Đó là một con Chuột già từng trải, hẳn biết nhiều sau một chuyến đi
Mặc dù đã bị mất cái đuôi trong một trận chiến
"Cái khối bột bao bọc đó không nghĩa lý gì với tôi cả, kệ sao cũng được
Hắn kêu lên từ xa với Đại tướng của loài Mèo
Tôi nghi ngờ còn có một máy móc nào ở bên dưới
Không có gì cho mày khi đã thành bột,
Bởi vì, khi mày là cái bao thì tao sẽ không đến gần.
Đó là những gì đáng nói với nó; tôi chấp nhận sự thận trọng của nó
Hắn đã già kinh nghiệm
Và hiểu rằng sự nghi ngờ, dè dặt
Là mẹ của sự an toàn. (NC)

3/ Trong Ngôn Ngữ:

Hình tượng “mèo” đã xuất hiện trong ngôn ngữ loài người có lẽ vì mèo sống gần gũi với người nhiều hơn các vật khác. Trong các thành ngữ người ta đã nhân cách hóa mèo để qua mèo nói về những hành vi cử chỉ của con người. Chẳng hạn:

- "**mèo khen mèo dài đuôi**” ám chỉ những người khoe khoang khoác lác về bản thân mình;
- "**mèo nào cắn mĩu nào**” ý nói chưa biết ai sẽ thiệt hại trong một cuộc tranh chấp;"
- "**như mèo thấy mỡ**” chỉ sự hân hoan, thèm thuồng biểu lộ rõ rệt nơi một người khi thấy cái mình ham thích, hoặc đối tượng mình ao ước;
- "**để mỡ trước miệng mèo**”: đặt, để trước mắt cái mà con người ham muốn, khao khát để làm cho người ta khó kiềm chế ham muốn, khát khao. Thành ngữ này còn có nghĩa sơ suất, vô ý gọi lòng tham muốn của người khác.
- **chuyện “mèo mỡ”** chỉ sự ham thích tình dục ngoài hôn nhân...;
- "**trò mèo chuột**” chỉ cuộc đuổi bắt, trốn tìm... trong đó có sự thiếu sòng phẳng... thái độ "ôm-ò"...
- "**Như mèo giấu cứt**” chỉ hành động giữ kín chuyện riêng tư.

Thành ngữ này phát xuất từ truyền thuyết "Mèo và Cọp" sau đây:

Theo truyền thuyết dân gian Việt Nam, Cọp xưng với Mèo là "cô" -"dì", Mèo gọi Cọp là "cháu". Chuyện kể rằng thời xa xưa, trong rừng cọp và mèo sống với nhau hòa thuận. Mèo dạy cho cọp "võ nghệ" leo trèo. Cọp kính nể mèo như thầy võ nghệ. Bản tính mèo yếu ớt, lười biếng, ngủ cả ngày lại tham ăn thịt, mỡ. Trong lúc cọp mạnh mẽ, siêng năng, linh hoạt. Cọp bắt được một heo rừng, đem về để dành ăn dần. Lúc cọp đi vắng, mèo ở nhà lục thịt mỡ ra ăn gần hết. Gặp lúc săn mồi khó khăn, đói, cọp về nhà lấy thịt heo ra ăn thì thấy mèo đã "xơi" hết các miếng ngon...Cọp tức giận và mắng mèo... cho mèo không xứng với chức cô. Mèo không nhin. Hai bên xô xát và thù ghét bắt đầu...

Sau đó, mèo bày mưu hại cọp bằng cách làm lạnh, khen cọp tài năng và dụ cọp thi tài leo cây. Trước đó, mèo đã dạy cọp leo cây, nhưng không dạy hết "ngón nghề" cho

nên khi thi leo lên cao rồi...cọp không biết cách nào để xuống đất lại. Kết quả cọp bị té dệp mũi. Từ đó cọp thù mèo và đe rằng gặp mèo là đánh, không tha thứ gì kể cả cúrt mèo....Đây là lý do khiến mèo phải chôn phân của mình sau khi bài tiết, phải "dấu cúrt" thật kỹ để cọp không tìm ra. Trong tiếng Việt thành ngữ "dấu như mèo dấu cúrt" chỉ sự che dấu chuyện tư riêng cá nhân một cách kỹ lưỡng.

Sau vụ xung đột này, mèo bỏ rừng về thành thị trốn trong nhà của người, ban ngày ngủ, đêm mới ra ngoài hoạt động...

- "**Mèo già hóa cáo**: chỉ người nhờ từng trải mà trở nên khôn ranh, nhiều mưu mô.
- "**Mèo mù vớ cá rán**": chỉ sự may mắn tình cờ
- "**Chuột khóc mèo**": chỉ tình cảm giả dối, bề ngoài
- "**Chó treo, mèo đậy**": cách cất giữ thực phẩm tránh bị chó mèo ăn vụng
- "**Chó chết, mèo le lưỡi**" chỉ một cuộc tranh đấu không có người toàn thắng.
- "**Mèo mả gà đồng**"

Trong truyện Kiều có câu:

"Con này chẳng phải thiện nhân

Chẳng phường trốn chúa, thì quân lộn chồng

Ra tuồng mèo mả gà đồng..." (cc 1729-1731)

"Mèo mả gà đồng" ám chỉ những mèo hoang, lang thang trong nghĩa địa, sống quanh các mồ má, gà rừng sống ở ngoài đồng, ý chỉ những người không có nơi ăn, chốn ở đàng hoàng, con gái, đàn bà bất chính...

Sách Trung Hoa, Tiểu thuyết có câu: "Bất ái gia kê nhi ái dã lộ, thí bất ái thê nhi ái kỹ: không yêu gà nhà mà yêu cò đồng ví như không yêu vợ lại đi yêu dĩ (gái giang hồ).

chữ Hán "Lộ" là con cò, "dã lộ" dịch ra là "gà đồng"

- "**Có mèo**": là từ ngữ ám chỉ một người đàn ông có vợ mà còn có thềm lén tình ái với một phụ nữ khác.

- "**O mèo**": là từ ngữ mà người Nam Kỳ dùng để chỉ hành động của người đàn ông đi tán gái, ve vãn để "kiếm tình cảm". O ở đây có nghĩa là chăm sóc, ưu ái như "O bé", cưng chiều để gây cảm tình. Có người cho rằng chữ "O" này bắt nguồn từ chữ "Ưu" trong Hán văn

- "**Nam thực như hổ, nữ thực như miêu**" Ý nói phái nam ăn nhanh như cọp ăn, phái nữ ăn mèo ăn chậm rãi, nhẹ nhàng như mèo ăn.

- "**Đem chuông đi buộc cổ mèo**" trong bài Ngụ ngôn của Lafontaine nhan đề "Hội Đồng Chuột": ý nói bàn luận, lý thuyết, ý kiến hay nhưng khi thực hiện thì không ai dám xung phong đảm nhiệm.

- "**Tuyệt cú mèo**": đây là câu được một số người dùng để khen ngợi một cái gì đó "quá hay"; quá đẹp, quá ngon... Thành ngữ này bắt nguồn từ lời phê dành cho những câu thơ hay gọi là "tuyệt cú". "Cú" đây có nghĩa là "câu". Trong loài vật có con "Cú mèo", nên người ta ghép vào cho vui. Trong văn học chính thống không có thành ngữ này.

4/ Trong Sấm Trạng Trình:

“Chuột sa chĩnh gạo năm chơi
Trâu cày góc lại chào đời bước ra
Hùm gầm khắp nẻo gần xa
Mèo kêu rộn tiếng quỷ ma toi bời
Rồng bay năm về sáng ngời
Rắn qua sứa soạn hết đời sa tăng
Ngựa lồng quỹ mới nhả răng....”

Câu sấm trên đây, thiên sư Đại Lãng đã phiếm luận như sau:

“Năm Tý (2020) là năm kinh tế dồi dào, chuột rơi vào gạo tức là no ấm, sung túc.
Năm Sửu (2021) trâu cày lại bước ra chào đời chỉ sự vất vả lam lũ của năm mà kinh tế thế giới bị trì trệ vì dịch bệnh COVID-19, có nguy cơ suy thoái toàn cầu!
Năm Dần (2022) “Hùm gầm khắp nẻo gần xa” vì những con cọp kinh tế Á châu đang bị vây trong vòng khủng hoảng trầm trọng của kinh tế tài chính, đang lớn tiếng kêu cứu một cách khẩn thiết... các nước trên thế giới viện trợ. Riêng tại rừng chính trị Việt Nam, những con hùm một thời làm chủ sơn lâm đang bị Nguyễn Phú Trọng, Tô Lâm... thanh trừng... đang gầm rú đòi phá hủy cơ chế xã hội chủ nghĩa đã và đang gây tàn hại đất nước, núi rừng, sông, biển... Chủ quyền đất nước lệ thuộc Trung Cộng một cách nhục nhã... Đảng cộng sản Việt Nam bị mất tín nhiệm vì hàng loạt cán bộ cao cấp, hàng loạt lãnh đạo bị vào tù, bị kỷ luật, bị khai trừ vì tham ô, móc ngoặc hàng tỷ đồng gây thiệt hại cho đất nước... Từ Y tế, Giao thông Vận tải, Ngoại giao, Tài Chính đến Giáo dục Đại Học, Tiểu Học... cán bộ thoái hóa biến chất không thể kể xiết...” “Bức xúc”, bất mãn đang âm ỉ trong quần chúng nhân dân... Đã có những lời kêu gọi thay đổi thể chế để tồn tại và tiến hóa...

Năm 2023 “Mèo kêu rộn tiếng quỷ ma toi bời” ý nói năm Quý Mão này với các phong trào chống đối nổ ra khắp nơi, CS Việt Nam sẽ phải đối phó với những cao thủ chính trị cùng với áp lực đòi nhân quyền, đòi Dân Chủ từ quốc nội đến hải ngoại... và Hoa Kỳ muốn Việt Nam dân chủ hóa để tiến mạnh hơn trên trường quốc tế. Nhân quyền Quốc tế lại đưa CSVN vào danh sách các nước đàn áp tôn giáo nghiêm trọng, điểm nhân quyền quá thấp...

Suốt năm con mèo 2023, CS Việt Nam vô cùng bối rối vì các cuộc chống đối ngấm ngầm của trí thức tại quốc nội.

Cho đến năm Thìn (2024), “Rồng bay năm về sáng ngời” tức là rồng năm sắc sẽ bay về với chính nghĩa quốc gia ngời sáng trời Đông, chuẩn bị cho năm Tị (2025) “Rắn qua sứa soạn hết đời sa tăng” tức là quỷ ở Địa Ngục lửa đỏ hấp hối, khắc khoải... cho đến năm Ngọ (2026) “Ngựa lồng” đạp cho quỷ nhả răng mà chết.” Quỷ đỏ chết tức là Cộng sản cáo chung!

Theo Đại Lãng thiên sư thì tuy Sấm Trạng Trình áp dụng để đoán thời cuộc “tam bách niên tiền và tam bách niên hậu” nhưng vì lịch sử có những chu kỳ tái diễn, nên những

câu sấm này chắc có thể đúng một lần nữa. Quý vị có tin không? Nếu có hãy cầu anh linh tiền nhân hộ trì. Không tin thì đọc cho vui.

5/ Mèo Trong Chuyện Trạng Quỳnh

Chuyện: “Đánh Cắp Mèo Của Vua”

“Vua Lê có một con mèo rất quý. Vua cho làm một cái xích bằng vàng để buộc mèo. Hằng ngày mèo vua thường ăn toàn cao lương mỹ vị.

Một hôm vào cung vua, nhân lúc vắng người, Quỳnh liền ôm con mèo ấy về nhà.

Quỳnh bỏ cái xích bằng vàng đi, thay bằng một sợi dây chuối. Đến bữa ăn, Quỳnh đặt trước con mèo, một bên là bát cơm rau muối, một bên là bát thịt cá. Hễ con mèo bước đến bát thịt cá là Quỳnh cầm roi vụt. Ngày nào cũng thế, bữa nào cũng thế, mèo đói quá đành phải ăn bát cơm rau muối. Được rèn luyện như thế chừng mười hôm, thì khi mèo đứng trước hai bát cơm rau muối và thịt cá, con mèo cứ cơm rau muối mà ăn.

Một hôm, vua Lê cho gọi Quỳnh vào cung và phán rằng:

- “Ta nghe nói nhà ngươi có con mèo giống như con mèo của ta đã mất, vậy ngươi mang con mèo đó vào cho ta xem thử có phải mèo của ta không?”

Quỳnh về mang mèo vào cho vua xem. Vua nhận ra đó là con mèo mà vua đã mất.

Quỳnh tâu rằng:

- “Tâu bệ hạ, nếu bệ hạ muốn biết con mèo là của bệ hạ hay của hạ thần, xin bệ hạ cho thử. Mèo của hạ thần là mèo của nhà nghèo, nó chỉ quen ăn cơm rau, cơm muối. Mèo của bệ hạ là mèo của nơi tôn quý, quen ăn cao lương mỹ vị. Bệ hạ cho đặt trước con mèo này một bát cơm rau muối và một bát cơm thịt cá, nếu mèo ăn bát thịt cá thì đó là mèo của bệ hạ, trái lại nó ăn bát cơm rau muối, thì đó là mèo của thần”.

Vua Lê nghe lời, cho để hai bát thức ăn như thế ở trước con mèo. Quả nhiên con mèo chỉ ăn bát cơm rau. Quỳnh cười chỉ vào mèo, nói:

- “Tâu bệ hạ, đó là mèo của nhà nghèo.”

Thế là vua đành phải để Quỳnh ôm con mèo quý về nhà.”

(theo Việt Nam Văn Học Toàn Thư - Hoàng Trọng Miên)

Các nhà phân tích cho rằng câu chuyện trên đây mượn có con mèo để nói lên ý thức phản kháng đối với chế độ quân chủ, nói lên sự tranh chấp đấu trí của hai lớp người trong xã hội. Thật ra, không phải chỉ có khía cạnh xã hội được bao hàm trong câu chuyện này. Nó còn một khía cạnh khoa học nữa. Đó là kinh nghiệm về “hành động theo phản xạ có điều kiện” (réflexe conditionné) như trong thí nghiệm sinh vật học của nhà khoa học người Nga, thế kỷ 19, ông Pavlov. Pavlov đã thí nghiệm với con chó: cứ mỗi lần cho ăn, đánh một tiếng chuông, sau nhiều ngày, phản ứng của chó khi ăn liên kết với tiếng chuông. Do đó, sau này, mỗi lần nghe tiếng chuông là dịch vị trong miệng và dạ dày chó tiết ra, dù không có đồ ăn trước mặt. Trường hợp con mèo mà Trạng Quỳnh luyện tập cũng vậy: việc bước tới bát cá cơm liên kết với sự đau đớn do roi vụt, cho nên cứ nghe tiếng roi vụt là phải tránh xa bát cơm có cá thịt. Như thế là vào

thế kỷ thứ 18, trạng Quỳnh của Việt Nam đã có kinh nghiệm về “phản xạ có điều kiện” để áp dụng mà huấn luyện con mèo của vua thành mèo nhà nghèo. Chỉ tiếc là sự kiện này vẫn nằm trong tri thức thường nghiệm (connaissance empirique), không có công trình hay sáng kiến để biến nó thành khoa học thực nghiệm (expérimentale) như tại Âu Mỹ!

6/ Mèo Trong Lịch Sử Trung Hoa.

Vào triều đại nhà Tống có vụ án "Ly miêu hoán Thái tử"- Dùng mèo tráo đổi Thái tử. Đây là câu chuyện ghi lại những thủ đoạn tàn độc tại Hậu cung Tống triều. Chuyện kể rằng: Lưu Hoàng Hậu và Lý Thần Phi của vua Chân Tông đều mang long thai. Đến khi sinh, Lưu Hoàng Hậu sinh được một công chúa nhưng bị yểu mệnh, trong khi đó Lý Thần Phi sinh được một hoàng tử. Sợ Lý Thần Phi được Vua sủng ái vì sinh hoàng tử, Lưu thị cùng Nội giám Quách Hòe hợp mưu lấy một con mèo chết để tráo đổi hoàng tử sơ sinh...rồi tâu với Chân Tông rằng Lý phi sinh ra yêu nghiệt...Vua đày Lý Thần Phi vào lãnh cung...một thời gian sau bị đui ra khỏi cung, sống lưu lạc trong dân gian. Tống Nhân Tông Triệu Hằng kế vị Chân Tông, nhân vụ án Quốc Cựu Bàng Dục (Cậu của Vua) tham nhũng hàng cứu trợ nạn nhân thiên tai, trong quá trình điều tra, Bao Chuẩn (tức Bao Thanh Thiên) tình cờ khám phá ra nỗi oan khuất của Lý Thần Phi năm xưa...Bao Chuẩn đã phá được vụ án này và đưa Lý Thần phi hồi cung. Câu chuyện rất ly kỳ được dựng thành tuồng hát bộ tại Việt Nam và quay thành phim truyện.

MÈO MÀ KHÔNG PHẢI MÈO!

1/ - **Người Mèo:** là một trong các sắc dân thiểu số tại vùng thượng du miền Bắc Việt Nam từ biên giới Trung Quốc xuống gần lưu vực phía bắc sông Gianh, như: Nùng, Thổ, Mán, Lô Lô, Mèo, Khả, Lự, Phủ-nội, Thái, Mường...

Theo Trần Trúc Lâm, Người Mèo thuộc Miêu Tộc tức sắc tộc H'mong. Ước tính có khoảng hơn 6 triệu người, đa số sống ở Trung Hoa. Một thiểu số di dân đến Việt Nam, Lào, Thái và Miến Điện. Đã có khá nhiều sách, báo phương Tây, đặc biệt là Mỹ viết và khảo cứu về sắc tộc H'mong. Hiện có khoảng 80 ngàn người H'mong định cư tại Hoa Kỳ. Các nghiên cứu Dân Tộc Học đã cho thấy sắc tộc H'mong có một lịch sử hùng tráng và lâu đời, nhưng họ đã bị suy vong...trở thành một thiểu số sống tại các vùng núi non theo cách tự trị... ngoài vòng kiểm soát của chính quyền. Miêu tộc bị các chính quyền Trung Hoa phân biệt đối xử và tìm cách sạt hại... nên phải di cư xuống phía Nam...

2/ **Mèo Vạc:** là địa danh một huyện miền núi thuộc tỉnh Hà Giang, Việt Nam, giáp giới với Trung Hoa ở phía Đông và Bắc, phía Nam giáp huyện Bảo Lâm, tỉnh Cao Bằng,

phía Tây giáp huyện Đồng Văn và Yên Minh. Mèo Vạc có diện tích khoảng 574,18 km² với dân số hơn 86 nghìn (năm 2019).

3/ Mèo Hai Chân!

Người Việt miền Nam dùng từ "Mèo" để chỉ "tình nhân nữ" với ý đùa vui hoặc thiếu trân trọng. Từ Điển Phương Ngữ Nam Bộ của Nguyễn Văn Á ghi "Mèo là tình nhân gái". Từ Điển Từ Ngữ Nam Bộ của Huỳnh Công Tín cũng giảng "Mèo là tình nhân gái".

Người đàn ông Việt nói chung, người miền Nam nói riêng, thường đồng hóa một người đàn bà biết điểm trang làm cho bản thân trở nên hấp dẫn, cũ chỉ dịu dàng, quyến rũ, mời gọi với con mèo... vì mèo dịu dàng, ẻo lả...thích được vuốt ve, âu yếm... Đây là loài mèo "hai chân" có sức thu hút, hấp dẫn kỳ diệu đối với những người đàn ông khao khát yêu đương, những kẻ hiếu sắc...

"Mèo" còn ám chỉ một phụ nữ có sức quyến rũ về thể xác, tâm tính dịu dàng, cởi mở, bằng lòng ăn ở, ân ái không chính thức, vô điều kiện xã hội... với một người đàn ông... Về mặt tâm lý, có thể tìm hiểu nguyên nhân tại sao người phụ nữ dịu dàng, quyến rũ được đồng hóa với mèo.

a/ Về cử chỉ và cung cách: "Cô Mèo" thường dịu dàng, ngoan ngoãn, thuận phục... như dáng điệu con mèo khi được vuốt ve, âu yếm... mắt nhìn "tình tứ" xuyên suốt, tiếng kêu nhỏ nũng nịu, rên rĩ, khi được vuốt ve, thân hình mềm ra... đây là những yếu tố tâm lý có khả năng lôi cuốn lòng ái dục nơi nam giới... nhất là những người đầy "anh hùng tính," ưa chiều chuộng...

b/ Tính cách hấp dẫn của sự vụng trộm, thầm lén và sự đuối bắt (mèo-chuột), "mèo" là đối tượng, tuy có thể chiếm hữu, nhưng vẫn không thể sở hữu vô điều kiện như vợ ở nhà được, cho nên vẫn phải cần sự chinh phục... Vợ thì khó mất, vì người vợ chỉ bỏ chồng khi đã cố gắng hết sức mà vô phương cứu chữa. Trái lại, "mèo" thay "kép", "đổi chủ" là chuyện có thể xảy ra chỉ trong giây phút và rất nhanh chóng, nhẹ nhàng, vì chẳng có gì ràng buộc! Đây chính là tác động ma quái khiến cho nhiều người đàn ông bị hóa kiếp biến thành con chuột thú vị và tội nghiệp trước móng vuốt nhung êm của loài mèo hai chân này...

Đây là loài mèo không bắt chuột nhưng lại thường gây đổ vỡ cho bao nhiêu gia đình... chẳng may gặp người chồng ưa mèo-mỡ.

4/**Cú Mèo**: là loài chim ăn đêm, thân to, có đôi mắt tròn rực sáng trong bóng đêm như mắt mèo. Cú mèo thường hoạt động về đêm, ban ngày ngủ ở các lùm cây rậm rạp. Cú mèo bị người Việt coi là biểu tượng của xui xẻo, ma quái (Cú kêu, ma bắt) trong lúc phương Tây xem cú là biểu tượng của sự thông minh (vì mắt sáng nhìn xuyên bóng đêm). Cú mèo không thể bay xa vì thị giác có giới hạn.

5/ **Nấm Mèo** hay nấm tai mèo tức mộc nhĩ đen. Tên khoa học *Auricularia auricula-judae* /Wood Ear Mushroom. Gọi là nấm mèo vì hình dạng giống tai con mèo. Có hai loại nấm mèo: đen và trắng. Nấm mèo là một thực phẩm giàu chất dinh dưỡng, có tác dụng bổ huyết, làm hạ cholesterol...

6/ **CAT mà không phải Mèo!**

Trong tiếng Anh có rất nhiều tiếng ghép với chữ “cat” như: Cat-block (dây kéo neo tàu thủy); Cat-burglar (trộm leo tường); Cat-eyed; Cat-fish; Cat-harpings (thùng buộc buồm với nhau); Cat-head (bộ phận móc neo tàu); Cat-hole (lỗ thả neo); Cat-lap (Rượu nhạt, trà loãng); Catnap (giấc ngủ trưa ngắn)... v... v.

7/ **Mèo trong một số tín ngưỡng dân gian:**

a/- Mèo đem lại điềm xấu:

Mèo lạ đem theo bầy con vào nhà mình là một dấu hiệu rất xấu: dù là chúng chỉ vào nhà mà thôi cũng là một điềm báo trước sự nghèo khó. Tại sao? Người ta giải thích rằng: vì con mèo biết rằng có nhiều chuột đang xâm nhập vào nhà đó để ăn, để cắn làm cho gia đình đó phải tan gia bại sản (out of house and home). Nhà nghèo thường nhiều chuột.

Dân gian Việt Nam cũng tin rằng “Mèo đến nhà thì khó, chó đến nhà thì sang!”

b/- Mèo là con vật mà các bà mẹ dùng để dọa trẻ con: “Nếu không đi ngủ mèo sẽ đến tha đi.” Và thường giả làm tiếng mèo kêu “ngao ngao” để唬 trẻ không chịu ngủ.

c/- Mèo linh (Linh miêu):

Người Trung Hoa cho rằng, mèo có cặp mắt rất tinh nên nó có thể thấy được các linh hồn trong bóng tối. Tại tỉnh Zhejiang, mèo trắng không bao giờ được nuôi, là vì chúng trèo lên mái nhà vào ban đêm và trộm hết ánh trăng; chúng cũng có thể biến thành những hồn ma tinh quái, tai hại. Chính vì lý do này mà người ta không bao giờ chôn những con mèo chết, sợ chúng sẽ hóa thành những con quỷ. Để bảo đảm sự an toàn, người ta treo xác mèo chết lên cành cây. Tại Đài Loan, hiện nay thỉnh thoảng người ta vẫn còn thấy những cây có treo từng dải xác mèo chết lủng lẳng trên các cành..

d/- Mèo làm xác người chết sống lại: Người ta cũng tin rằng, nếu một con mèo, nhất là mèo đen (mèo mực) nhảy ngang qua quan tài (hòm người chết) thì thể sẽ sống lại và trở thành quỷ ám ảnh trong vùng... Dân gian Việt Nam thường gọi hiện tượng này là “quỷ nhập tràng.”

Để trừ “quỷ nhập tràng” ngoài việc tìm cách ngăn chặn mèo nhảy qua cơ thể người mới chết, người ta còn để một con dao phay dưới gối người chết.

Hiện tượng mèo mực nhảy qua xác người mới chết làm cho xác đứng bật dậy được một số người giải thích bằng hấp lực của điện từ nơi mèo và nơi người. Mèo mực được xem là có điện từ mạnh có thể hút làm xác chết chuyển động. Do đó, con dao là

vật bằng thép sẽ thu hết từ điện mà cơ thể mèo phát ra để không còn sức tác dụng vào người chết (?).

Tại Âu, Mỹ, con mèo mực thường đi đôi với các mù phù thủy hung ác. Nó là tay sai của phù thủy.

e/- Mèo mực đối với Người Ai Cập và Người Anh Cát Lợi

Tại Ai Cập, từ xưa, tất cả các loại mèo đều rất được quý trọng, nhất là mèo mực. Mèo lông đen tuyền được xem là biểu tượng thiêng liêng của Chúa JSIS qua huyền thoại kể rằng: mèo mực là tướng tinh của nàng BEST ái nữ cưng quý của JSIS.

Người Ai Cập cổ đại tin rằng nữ thần Mèo bảo hộ cho tất cả mọi người. Họ yêu quý tất cả các loại mèo, nhất là mèo đen. Vì thế, hầu hết các đồ đạc, vật dụng, đồ trang sức, các tượng đài...đều mang hình tượng con mèo, kể cả các hình vẽ trên các khuôn ướp xác người chết.

Người Ai Cập đã ướp xác rất nhiều mèo và dựng nên một nghĩa địa vật nuôi đầu tiên trên thế giới (niên đại khoảng 3800 năm trước Tây Lịch). Khảo cổ học đã tìm thấy một khu nghĩa địa có từ 2000 năm trước, phần lớn dành cho mèo. Sự sùng bái Mèo của người Ai Cập cổ đại là vô cùng lớn lao. Herodotus, một nhà sử học Hy Lạp ghi rằng: người Ai Cập sẽ cạo lông mày để bày tỏ lòng thương tiếc khi một con mèo trong gia đình chết và tiếp tục để tang cho đến khi lông mày mọc lại!

Một nông dân nằm mộng thấy Mèo, ông ta sẽ vui mừng vì đó điềm báo trước một vụ mùa bội thu.

Nếu ai vô tình làm chết một con mèo bị coi như xúc phạm đến sự thiêng liêng cao quý, kẻ đó phải đền tội, bị phạt khổ hình cho đến khi tắt thở.

Người Ai Cập tin rằng gặp được mèo mực ở bất cứ nơi nào họ đều được may mắn.

Khi được mèo đen đem nhau đến cho, họ tưởng như sống thêm trăm tuổi. Người Ai Cập lấy nhau mèo sấy khô trộn với trầm hương đem đến nghĩa địa Mèo và dâng cúng trước bàn thờ của BEST. Nhau mèo sẽ đem lại cho họ sự may mắn về tiền bạc và tình ái.

Người Ai Cập cổ đại cho rằng các vị thần và các vua chúa cai trị họ có những phẩm chất của mèo. Đó là hai tính chất đáng mơ ước: một là khả năng bảo hộ và trung thành, hai là tính ngoan cường, độc lập và quyết liệt. Điều này lý giải được việc các tượng đài cổ đại Ai Cập đều có hình dạng giống mèo. Về thực tế, mèo được yêu thích vì "tài" bắt chuột và rắn để bảo vệ mùa màng. Thần BASTET là vị thần bảo vệ mái ấm gia đình chống quỷ dữ và bệnh tật, ngoài ra còn liên quan đến phụ nữ và sinh sản. Chuyện nhau mèo đem lại giàu sang cũng được một số người Việt tin là có thật.

Trái với người Ai Cập, người Anh Cát Lợi xem mèo mực là điềm xui xẻo. Họ cho rằng mèo mực là biểu tượng của ác độc nham hiểm vì nó là phù thủy hóa thân. Quan niệm này có từ thời trung cổ, nhưng ngày nay nhiều người vẫn ghê sợ mèo đen.

Câu chuyện về Mèo Đen được truyền tụng từ tỉnh Lincolnshire kể rằng có hai cha con một nhà nọ nhìn thấy một con mèo đen to lớn và kỳ dị, và cho đó là mù phù thủy độc ác hóa thân, liền hô hoán mọi người giết chết nó. Quả nhiên sau khi mèo bị đập chết,

mụ phù thủy hung tợn đã hiện nguyên hình mắt lộ như mắt mèo, răng nanh nhọn hoắt...

f) Mèo Tam Thẻ đem lại may mắn, thịnh vượng

8/ Mèo Trong Văn Hóa Trung Hoa

(theo A Dictionary Of Chinese Symbols - Hidden Symbols in Chinese Life & Thought/ Wolfram Eberhard)

Mèo được tượng trưng cho sự “sống lâu”, bởi vì “mèo” chữ Hán là “miêu”, người Tàu phát âm là “mau” gần giống với tiếng “mạo” có nghĩa là “cụ già 90 tuổi”.

Âm “Mao” trong tiếng Trung Hoa nghe giống như chữ “Lão” (octogenarian). Sự trường thọ cũng được tượng trưng bằng hình con bướm. Bướm, chữ Hán là “hồ điệp”, người Tàu phát âm chữ “điệp” gần giống với tiếng “điệt” có nghĩa là “ông già 80 tuổi”. Do đó, khi người Tàu vẽ một bức tranh trong đó có những con mèo và những con bướm là hàm ý chúc người nhận tranh sống thọ từ 80 đến 90 tuổi.

Bức tranh vẽ một con mèo với cây mấu đơn (plum, người Hoa đọc là “Mei”, đồng âm với “Mei” có nghĩa là “mỗi, một, mãi mãi-each, every, always) và một bụi tre. Tre tiếng TH đọc là “Zhu” (âm Hán Việt là “Trúc”), “Zhu” đồng âm với “Chúc” (wish, pray), tượng trưng cho một lời chúc tụng về trường thọ với ý nghĩa “Trong mọi lúc chúng tôi xin chúc rằng ông bà sẽ sống đến tuổi chín muồi”.

*

Nói tóm lại, từ xưa nhiều người đã tin rằng loài mèo có một năng lực quỷ quái (demoniac), biến hóa (demonic). Loài người đã thuần hóa Mèo và nuôi trong nhà, lúc đầu có lẽ là nhằm mục đích dùng vào việc bắt chuột, dần dần vì “tính tình dễ thương” mèo được xem như bạn, được nuông chiều... và từ đó nhiều người nuôi mèo để cho có bạn những lúc cô quạnh. Mèo dễ thương, hiền lành nhưng bản chất của mèo thuộc loài ăn thịt nên khi mèo tức giận thì móng sắc vuốt nhọn sẽ dưng ra.

Cho nên chơi với mèo, nên nhớ lời nhắn nhủ của thi sĩ Jane Taylor qua bài thơ

“Y Like Little Pussy”:

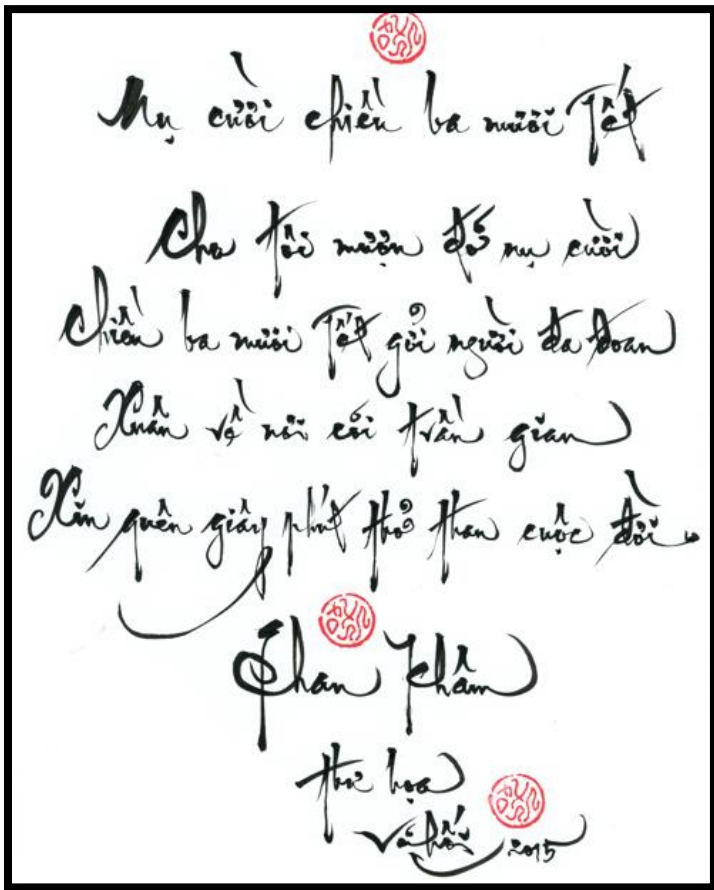
*“Y like little Pussy, her coat is so warm,
And if Y don't hurt her, she'll do no harm.”*

Trong cuộc sống chắc loại mèo nào cũng như thế chỉ hiền với người tử tế...

Chuyện Mèo thì nói mấy cho vừa, cho nên một vài điều bàn bạc tổng quát để quý vị đọc cho vui nhân đầu năm Quý Mão.

Nguyễn Châu

San Jose CA

Tuổi Mèo

Nhà tôi cũng có một anh mèo
Nghĩa mặn duyên nồng trời kết theo
Ngọt sè nôi rau khi gặp khó
Bùi chung bát gạo lúc lâm nghèo
Tâm lành giúp bạn dưng lòng hiền
Tánh thiện thương người tạo đức gieo
Quý Mão năm này vui giống tuổi
Mong cầu sức khỏe tốt hoài đeo.

Minh Thúy Thành Nội

Tháng 1/20/2023

Tuổi Tuất Hạ

*Biết khắc mà sao gặp vợ Mèo,
Số trời đành chịu phải nương theo.
Cho nên rút cuộc không sao phú
Thành thử tới nay cũng vẫn nghèo.
Năm tháng ra công đức phước rải
Hằng ngày thôi ráng phúc trồng gieo.
Tuất xung Quý Mão e thêm nặng,
Cầu Phật xẻo xui chớ đuổi đeo.*

Githéa Hoàng Hy

Sơ Xuân Quý Mão, 2023

Mời quý vị thưởng thức một ca khúc nhẹ nhàng dễ thương: “Xuân và Tình Yêu”
Sáng tác: **Nguyễn Tuấn** (Harrisburg, PA) ; Tiếng hát: **Tâm Hảo** ; Hòa âm: **Quốc Dũng**
<https://www.youtube.com/watch?v=GLBnxaKeICc>

ĐẶC SẢN XUÂN CỎ THƠM 2023

